

Integrovaná strategie území Strážnicka

Strategie komunitě vedeného místního rozvoje
na období 2014 - 2020

MAS Strážnicko, kraj Jihomoravský, [www. straznicko-mas.cz](http://www.straznicko-mas.cz)

PROMOTION:

Vítejte na Strážnicku, v kraji dobrého vína, živého folklóru a krásných orchidejí. Strážnicko se vyznačuje typickým dolňáckým folklórem krojů a písní. Strážnicko je svěbytnou vinařskou oblastí kvalitních vín, které chválil i Karel IV. Na květnatých loukách na úpatí Karpat můžete sbírat hříby i obdivovat množství druhů orchidejí, i díky nimž je oblast součástí biosferické rezervací UNESCO.

Zpracovatel

MAS Strážnicko z.s., zpracoval ke dni 10. 8. 2014 mladý kolektiv ze Strážnicka vedený Mgr. Vítem Hrdouškem, manažerem MAS Strážnicko

Způsob zpracování

Interní, zpracování dat na základě diskusí a jednání se zástupci spolků, organizací, institucí a podnikatelských subjektů, vyhodnocení ve spolupráci s odborným týmem

Zadání a cíle strategie

Strategie byla vytvořena v rámci komunitní tvorby rozvojových dokumentů MAS Strážnicko pro rozvoj území na období 2014 – 2020 ve vazbě na čerpání dotačních zdrojů z fondů Evropské unie a navazuje na dokumenty:

- Integrovaná strategie území Strážnicka 2006
- Strategický rozvojový plán Strážnicka 2007 -2013

Další podkladové dokumenty a zdroje:

- Strategie pro růst českého zemědělství a potravinářství ČR
- Státní politika životního prostředí ČR
- Plán odpadového hospodářství ČR
- Cenia, Český hydrometeorologický úřad
- Plán oblasti povodí Moravy
- Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Bílé Karpaty na období 2012-2021
- Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje
- územní plány obcí Strážnicka
- Statistická data Vodovody a kanalizace Hodonín – www.vak.cz
- Statistická data Energetický a regulační úřad – www.eru.cz
- Statistická data Operátor trhu s elektřinou – www.ote-ct.cz
- statistická data ČSÚ, MPSV, JMK, data shromažďovaná obcemi
- Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850-1970, SEVT Praha, kolektiv autorů 1978
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje za územní celek Hodonín
- Strategie území správního obvodu ORP Veselí nad Moravou v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovní ruch a zaměstnanost, 2014
- Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020
- Integrovaný plán rozvoje znevýhodněných území JMK 2014
- Typologie území ČR pro MAS Strážnicko, Ekotoxa s.r.o., 2014, Brno
- Směrnice JME č 13/98
- Zákon o silničním provozu 361/2000 paragraf 47 odstavec 4
- Studie erozního ohrožení krajiny Strážnicka, 2014, VUT Brno

Obsah:

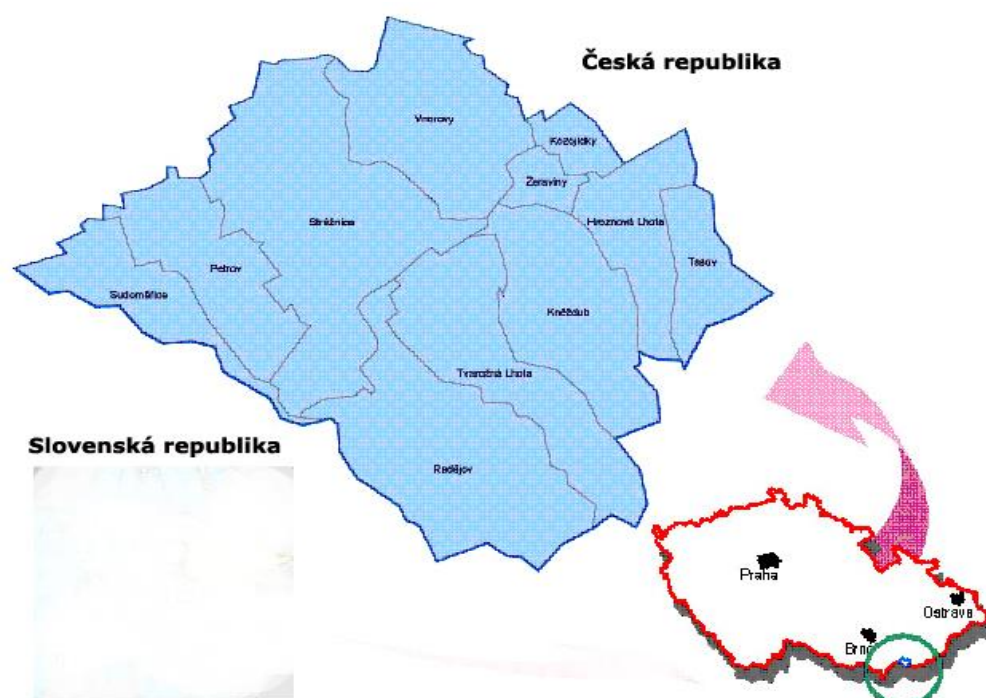
Zadání a cíle strategie.....	2
I ZÁKLADNÍ INFORMACE	5
1.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS	5
1.2 HISTORIE MAS	7
1.3 DEFINOVÁNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA REALIZACI	9
2 POPIS ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI A ČLENŮ MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ.....	9
3 PŘEHLED ČLENŮ TÝMU PRO PŘÍPRAVU A ZRACOVÁNÍ STRATEGIE.....	12
4 POPIS ZPŮSOBU VYHODNOCOVÁNÍ ISÚ.....	13
5 ANALÝZA ÚZEMÍ, JEHO PROBLÉMŮ A POTŘEB	15
5.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ.....	15
5.1.1 TABULKOVÉ KVANTITATIVNÍ A KVALITATIVNÍ CHARAKTERISTIKY ÚZEMÍ – viz příloha – excelová tabulka.....	15
5.1.2 VVYHODNOCENÍ STAVU ÚZEMÍ	15
5.2 POTENCIÁLY ROZVOJE ÚZEMÍ MAS STRÁŽNICKO	20
5.2.1 OBYVATELSTVO	21
5.2.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A DOPRAVA	25
5.2.3 VYBAVENOST OBCÍ	25
5.2.4 BYDLENÍ A RODINA.....	26
5.2.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	28
5.2.6 ŽIVOT V OBCÍCH	39
5.2.7 PODNIKÁNÍ, VÝROBA, ZAMĚSTNANOST	40
5.2.8 VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLSTVÍ.....	46
5.2.9 BEZPEČNOST NA STRÁŽNICKU.....	49

5.2.10 <i>TURISTICKÝ RUCH</i>	50
6 ANALÝZA POTŘEB ÚZEMÍ.....	54
6.1 VYHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU	60
6.2 ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB ÚZEMÍ - SWOT	63
7 ZMAPOVÁNÍ STRATEGIÍ, JEJICHŽ REALIZACE SE OFEHRÁVÁ NA ÚZEMÍ	66
8 DEFINOVÁNÍ MISE	69
II STRATEGICKÁ ČÁST	69
9 DEFINOVÁNÍ VIZE DO ROKU 2020	69
10 KLÍČOVÉ OBLASTI ROZVOJE ÚZEMÍ	69
11 STRATEGICKÉ CÍLE, OPATŘENÍ A INDIKÁTORY	72

I ZÁKLADNÍ INFORMACE

1.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS

katastry obcí MAS	<ul style="list-style-type: none">• Strážnice, Sudoměřice, Petrov, Radějov, Tvarožná Lhota, Kněždub, Hroznová Lhota, Kozojídky, Žeraviny, Tasov, Vnorovy.
Počet obyvatel	<ul style="list-style-type: none">• 16 609 (CSU 2013)
Rozloha	<ul style="list-style-type: none">• 14 758 ha
Hustota	<ul style="list-style-type: none">• 112 obyv./km²

Území Místní akční skupiny Strážnicko je v NUTS II Jihovýchod, v NUTS III kraji Jihomoravském a v části LAU 1 Hodonín. MAS Strážnicko pracuje na území 11 obcí okresu Hodonín: **Hroznová Lhota, Kněždub, Kozojídky, Petrov, Radějov, Sudoměřice, Strážnice, Tasov, Tvarožná Lhota, Vnorovy, Žeraviny**. Z hlediska správního území patří pod obec s rozšířenou působností (ORP) Veselí nad Moravou, kde leží většina obcí, ale dvě obce Sudoměřice a Petrov spadají pod ORP Hodonín. Území MAS sousedí z jihu se Slovenskem. Obce jsou členy dobrovolných svazků obcí: Mikroregion Strážnicko (10), Obce pro Baťův kanál (3), Velička (5). Celková plocha území MAS Strážnicko zaujímá 14 758 ha. Na území MAS Strážnicko 31. 12. 2013 bylo evidováno 16 609 obyvatel.

V převážně tradičním zemědělském regionu s koncentrací průmyslu do Strážnice, má velkou tradici vinařství. Směrem na jihovýchod se zvedají Bílé Karpaty, které jsou typické pro svoji výjimečnou krajinnou kombinaci dubobukových lesů a luk, které jsou bohaté na vzácnou květenu a faunu.

Identifikace právnické osoby a její orgány

Název MAS	MAS Strážnicko z.s.
Sídlo MAS	nám. Svobody 503, 696 62 Strážnice
Kancelář	Vinohradská 35, 696 62 Strážnice
Právní forma	zapsaný spolek (dříve občanské sdružení)

Statutární orgány a jejich funkce:

Generální shromáždění - je nejvyšším orgánem spolku, stanoví jeho orientaci, schvaluje rozvojové koncepce a strategie MAS pro zájmové území a usměrňuje činnost spolku a hospodaření dle stanov,

Rada spolku - zabezpečuje řízení spolku a předkládá zprávu o činnosti a průběhu veškerých aktivit spolku generálnímu shromáždění,

Předseda spolku - zastupuje spolek, řídí práci Rady, které předkládá výsledky své činnosti,

Výběrová komise - provádí činnosti Výběrové komise ve smyslu Pravidel MMR CLLD a dalších Operačních programů ČR a EU, jako je třídění, hodnocení, výběr projektů,

Kontrolní výbor – kontroluje správnost činností a finančního hospodaření spolku.

Orgány pracují v souladu se Standardy pro přijatelnost MAS a účely Operačních programů v rámci realizace CLLD: **rada spolku - programový výbor; kontrolní výbor - monitorovací výbor.**

MAS Strážnicko byla založena v roce 2005 se statutem občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, 16 členy z území 10 obcí mikroregionu Strážnicko. V roce 2008 se členská základna rozrostla o území obce Vnorovy a dosáhla počtu 35 členů. V následujících letech se počet členů stabilizoval kolem cca 30 členů. V současnosti je členská základna tvořena **4 zájmovými skupinami: zemědělci, podnikatelé, obce a spolky**, tyto zájmové skupiny mají také své pracovní skupiny, které fungují nezávisle na orgánech MAS.

Cílem činnosti MAS Strážnicko je komplexní dlouhodobě udržitelný rozvoj na území Strážnicka. Rozvoj území těchto obcí se děje na základě schválených územních plánů, rozvojových strategií a v rámci naplňování strategií MAS Strážnicko.

MAS vykonává činnost dle platných stanov, kdy došlo s účinností od 1.1.2014 ke změně statusu sdružení ze zákona spolek. Nejvyšším orgánem MAS Strážnicko je Generální shromáždění, které udává hlavní směry rozvoje spolku, které na jeho platformě realizují ostatní orgány – desetičlenná Rada spolku vykonávající funkci Programového výboru pod vedením Předsedy spolku. Tříčlenný Kontrolní výbor plní funkci monitorovacího výboru. Výběrová komise MAS s 5 členy posuzuje a vybírá projekty k realizaci. Ve složení statutárních orgánů je dodržována poměrná reprezentace všech zájmových skupin.

Popis místního partnerství a jeho orgány

Místní partnerství MAS Strážnicko je vymezeno územím působnosti všech 11 obcí, kde zastupitelstva schválila v letech 2013 až 2014 působnost MAS Strážnicko na území obce v programovém období 2014 - 2020. MAS je organizačně, administrativně, finančně a účetně samostatným spolkem. Aktivita MAS vychází z naplňování zájmů partnerství veřejného sektoru: (obce, svazek obcí) a soukromého sektoru (NNO, podnikatelé – zemědělci, FO podnikající). Dlouhodobě (od roku 2008) pracují v MAS tzv. **pracovní skupiny**, v nichž mohou pracovat členové i nečlenové MAS. Tyto mohou zohledňovat potřeby zájmových skupin a také potenciál.

V roce 2006 vznikly z rozhodnutí Rady pracovní skupiny, které měli své garanty a organizačně je vedl manažer MAS:

- **PS pro přípravu a realizaci Strategie** s důrazem na **zapojení aktivit mladých lidí** (garant Bc. Bohunka Kubicová)
- **PS pro tvorbu a naplňování Fiche** s důrazem na **aktivity žen** (garant Mgr. Renata Smutná)
- **PS pro přípravu a koordinaci administrativy** s důrazem na uplatňování objektivních postupů (garant Marie Chalupová)

Od roku 2012 pracují Pracovní skupiny více odpovídající zájmovým skupinám a každá řeší svůj pohled na realizaci CLLD a zájmy cílových skupin: profesní skupina, mladých lidí, žen, ohrožené skupiny obyvatel. Pracují skupiny:

- **Zemědělci** (především: malozemědělci, vinaři, členové CZS)
- **Podnikatelé** (především v CR, malovýroba)
- **Obce** (všechny obce a DSO v MAS)
- **Spolky** (hlavní tématické spolkové aktivity).

Ve vzniklých pracovních skupinách jsou zapojeni lidé, kteří se podílí na přípravě, tvorbě i realizaci strategie se zaměřením na rozvoj drobného zemědělství, lokální ekonomiky cestovního ruchu, rozvoj služeb a činností obcí, spolkového života a obcí v celém regionu odpovídajícím hlavním cílům a prioritám strategie. V pracovních skupinách pracovali zástupci veřejnosti i řídicích orgánů MAS i aktivní lidé mimo struktury MAS, skupina měla průměrně 5 členů. Pracovní skupiny **navrhovali znění** jednotlivých textů či se k vytvořeným textům vyjadřovali v rámci společné diskuse či emailově. Garant skupiny předává výsledky manažerovi MAS a **dohlížel nad jejími finální formulací** v kontextu tvorby dokumentu.

Další partneři, jsou instituce a jednotlivci mimo území MAS, kteří pomáhají k realizaci cílů (viz níže), někteří se spolkem uzavřely i smlouvy o partnerství – jsou to MAS Region Kunětické hory, Železnohorský region, Dolní Morava, Společná cesta, NAD ORLICÍ, Podchlumí, Hornácko a Ostrožsko, Sdružení růže, Vladař, Vinařská, Pobeskydí a další MAS

Cílem je také prezentovat různé inspirativní **příklady dobré praxe**, které táhnou, např. i úspěchy místních podnikatelů - projekty Prodejna řemeslných výrobků s expozicí a ubytováním a Slámové peletky – z odpadu zdroj tepla podnikatele Františka Pavlici z Hroznové Lhoty, Rozvoj ovocnářství v Kněždubě zemědělské podnikatelky Marie Petruchové z Kněžduba, projekt ČZS Kozojídky - Zahrádkáři pro rozvoj kulturního areálu Křib, ale také projekt obce Tasov Broková střelnice-rekonstrukce stěliště trap, Interaktivní dětské výletišťe Salaš-Travičná nad Tvarožnou Lhotou patří mezi hojně využívané areály stejně jako mnoho dalších ze 70 podpořených projektů.

MAS Strážnicko má zřízenou **kancelář MAS** plnící funkci administrativní a servisní složky MAS. Konzultační hodiny v kanceláři spolku jsou v pondělí, středu a pátek v době od **8.30 – 11.00; 12.30 – 14.00 hod.**, popř. po domluvě telefonem s projektovým manažerem Mgr. Vítem Hrdouškem, 724 162 265, e-mail: hrdousek.v@straznicko.cz, s Bc. Marií Chalupovou, administrátorem projektů, účetní, 728 422 419, e-mail: chalupova.m@straznicko.cz, popř. s Ing. Petrem Hanákem – předseda spolku na telefonu 724 162 276, e-mail: hanak@hroznovalhota.cz. Bližší informace může zájemce – žadatel získat i na obecních úřadech v obcích MAS: Hroznová Lhota, Kněždub, Kozojídky, Radějov, Petrov, Sudoměřice, Strážnice, Tasov, Tvarožná Lhota, Vnorovy, Žeraviny.

1.2 HISTORIE MAS

Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území

Strážnicko je historický příhraniční region se Slovenskem se spádovostí do města Strážnice, které sloužilo do roku 1938 jako tzv. malý okres.

Vznik občanského sdružení MAS navazoval na spolupráci obcí v dobrovolném svazku obcí **Mikroregion Strážnicko a podnikatelů od roku 2002**, kdy byli realizovány první projekty spolupráce metodou Leader v rámci **POV MMR v letech 2004-2006**. Strážnicko bylo vybráno **jako pilotní mikroregion pro tuto metodu v rámci ČR** (viz kap.8). **Platforma MAS byla vytvořena v roce 2004 nejdříve jako poradní orgán Mikroregionu Strážnicko** (stejně katastry obcí). MAS Strážnicko (dříve „Strážnicko“ Místní Akční Skupina) byla založena v roce 2005 na podnět manažera Mikroregionu Strážnicko, jako nástroj na postupné

rozšiřování obecní spolupráce se soukromou sférou – podnikateli a neziskovými organizacemi. V době vzniku v roce 2005 byla územní působnost v 10 obcích. V průběhu roku 2008 se rozrostla na základě zájmu sousední obce Vnorovy na 11 obcí.

S okolními MAS probíhá aktivní spolupráce ve výměně zkušeností i v konkrétních projektech s MAS Ostrožsko a Hornácko, ze západu s MAS Kyjovské Slovácko v pohybu a od jihu s **MAS Dolní Morava, kde poskytuje dlouhodobě i poradenství**. Prostor k rozšiřování místního partnerství na jiná území obcí MAS Strážnicko nemá. Z tohoto důvodu klade důraz na spolupráci v partnerských projektech a projektech spolupráce. S našimi partnerskými MAS jsme usilovali o rozvoj a vzájemné propojování aktivit a činností v území našich MAS. Výměna informací a zkušeností, pořádání společenských akcí, seminářů, spolupráce na realizaci partnerských projektů a projektů spolupráce zaměřených na ochranu a obnovu kulturního dědictví venkova, vytvoření návštěvnických míst, příprava a realizace projektů podporujících rozvoj zájmových území. Podařilo se i aktivní zapojení jak školní mládeže, tak i oživení aktivit místních spolků spojených s tradicemi regionů, podpora venkovské turistiky a místní produkce, usměrnění služeb cestovního ruchu včetně zajištění bezpečnosti návštěvníků. MAS v rámci několika projektů podpořila i přeshraniční spolupráci obcí, neziskovému a podnikatelům se Slovenskem. MAS Strážnicko je od roku 2008 i **koordinátorem aktivit DSO Mikroregion Strážnicko**, kde koordinuje činnost propagace (www, zpravodaj) a pomáhá obcím s projekty realizace.

Realizované projekty:

- Strážnicko je i Váš kraj (2006-2007) – osvojování schopností MAS,
- Strategický plán Leader – činnost MAS, realizace místní rozvojové strategie v období 2008- 2013:
 - o 12 výzev příjmu žádostí o dotace z PRV,
 - o přijato a administrováno 104 projektů,
 - o podpořeno 53 projektů,
 - o celkové náklady realizovaných projektů 53 187,6 tis.Kč,
 - o celková dotace na realizované projekty 31 500,4 tis.Kč,
 - o provozní dotace na činnost MAS 6 500 tis. Kč,
 - o **hodnocení MAS v roce 2010 – kategorie B**
 - o **hodnocení MAS v roce 2011 – kategorie B**
 - o **hodnocení MAS v roce 2012 – kategorie A,**

Akce pro veřejnost: Dny země - dobrovolnické čištění Bařáku, Kam jedeš – reklamní kampaň CR, 2010-2011, Ochutnávky jídel a výstavy ovoce (ve spolupráci se Slow food ČR) v Kozojídkách, Tvarožná Lhotě a Sudoměřicích, trhy v Hroznové Lhotě, ve Strážnici a Tvarožné Lhotě, tématické exkurze a semináře.

V projektech spolupráce jsme úspěšně s našimi partnery a partnerskými MAS (NAD ORLICÍ, Podchlumí, České středohoří, Sdružení růže, Společná cesta, Dolní Morava, Za humny) zrealizovali projekty zaměřené na aktivity v území využívající místního bohatství pro zlepšení identity regionu, MAS spolupracovala na těchto projektech *spolupráce v rámci OP CS –SK a PRV* :

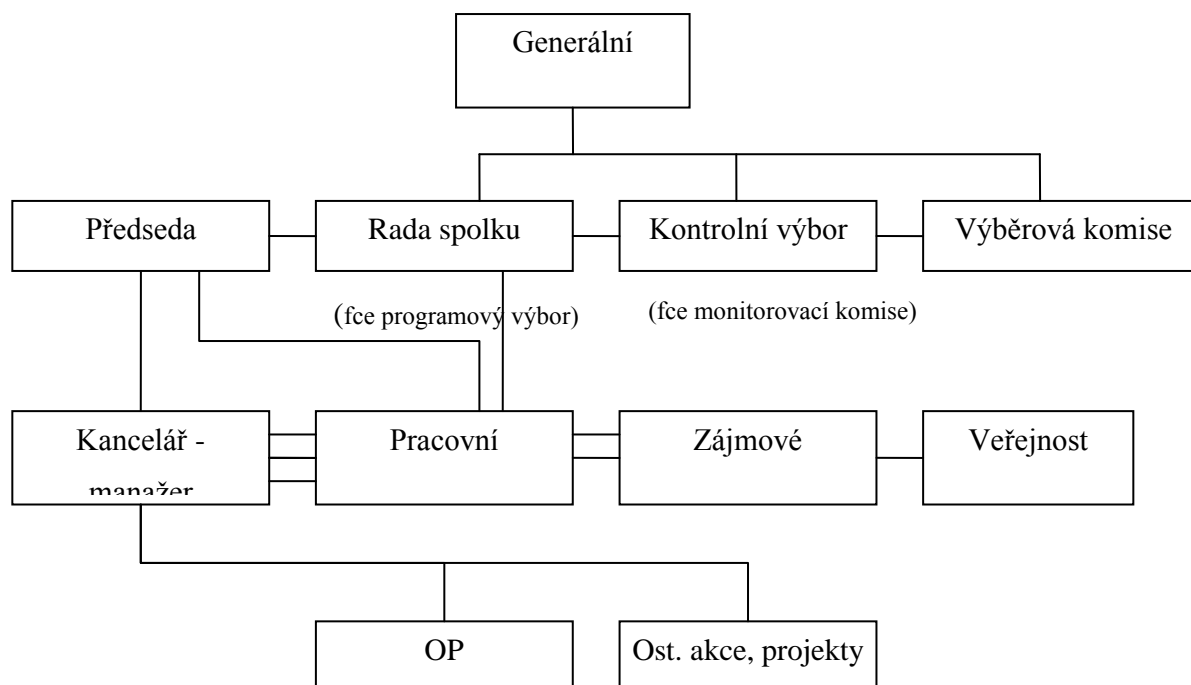
- o Projekt 4 cykloregio
- o Společné putování za dědictvím regionů
- o Venkovské tradice v krajině
- o Kopaničiarska ovocno-destilátová cesta
- o Oživujeme venkovská stavení na Moravě a Myjavě
- o Společně oživujeme historii venkova
- o Venkovské tradice v krajině II.
- o Obnova biocentra U TRATI v k.ú. Sudoměřice
- o Karmina – Domáca zabijačka zo slovensko-moravských kopanic
- o Za tradicí moravského venkova

1.3 DEFINOVÁNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA REALIZACI

Definování odpovědností za realizaci

Vypracování strategie pro území MAS na období 2014-20 vychází z místního partnerství občanského, veřejného a podnikatelského sektoru, které trvá v dobré spolupráci od roku 2005. **Partnerství v rámci MAS z.s. pověřilo přípravou a realizací strategie tým kanceláře MAS.** Odpovědnost za provádění SCLLD v území působnosti MAS a její schválení má generální shromáždění vedené předsedou. Rada spolku stanovuje alokaci na projekty a vybírá projekty k realizaci, schvaluje personální obsazení realizace projektu a zároveň monitoruje a hodnotí činnost dle SCLLD. Na základě objektivních kritérií provádí Výběrová komise MAS předvýběr projektů a navrhuje jejich pořadí pro splnění záměrů a cílů SCLLD. **Administraci realizace SCLLD, včetně poradenství, zajišťuje kancelář MAS.**

Organizační schéma MAS:

2 POPIS ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI A ČLENŮ MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ

Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství do přípravy a zpracování SCLLD MAS Strážnicko probíhal následujícími způsoby.

2.1 Zapojení veřejnosti na tvorbě tvorby SCLLD

Přípravou zpracování CLLD se MAS Strážnicko zabývá od roku 2012. Propagace procesu veřejné přípravy a projednávání jednotlivých částí SCLLD v území MAS Strážnicko spočívala v informování a zapojování veřejnosti (exkurse, semináře, www propagace, propagace příkladů dobré praxe MAS, spolků a obcí), která by oživila poměrně nízký zájem veřejnosti o dotační politiku, o aktivity podporující rozvoj v regionu.

Hlavní cíle komunitní tvorby SCLLD – zvýšit povědomí, aktivitu a zapojení veřejnosti do přípravy a zpracování SCLLD MAS Strážnicko 2014 - 2020 byly realizovány členy i pracovníky MAS – v rámci aktivit i publikační činnosti. V průběhu let 2012 – 2014 se zvýšilo

povědomí o MAS Strážnicko u veřejnosti (obyvatel v území MAS), což bylo zjišťováno na veřejných schůzích i neformálních setkáních. Velký význam měla dobrá publicita (www, články, vlastní činnost v projektu) dosud realizovaných projektů LEADER v rámci PRV opatření IV.1.2. a projektů spolupráce v opatření IV.2.1. Podařilo se oslovit a zapojit ke spolupráci na přípravě a zpracování SCLLD veřejnost a zástupce aktivních neziskových organizací a podnikatelů v území, přizvat ke spolupráci na přípravě a zpracování SCLLD odborníky na jednotlivé tematické oblasti a rozšířit místní partnerství o další neziskové organizace a podnikatele, kteří budou rozhodovat o obsahu SCLLD MAS Strážnicko 2014 - 2020. Proběhly osobní konzultace a diskuze k jednotlivým tematickým oblastem se členy místního partnerství a aktivními zástupci veřejnosti.

Průběžně probíhalo a probíhá veřejné vyhlášení a **výzvy k přijímání projektů** (v této první fázi roku 2014 do průběžného Zásobníku projektů) v obecních rozhlasech, místním tisku (zpravodajích), průběžně se rozdávali letáky na kulturních a společenských akcích a průběžně probíhá oznámení v periodikách (Naše Slovácko, Rovnost).

Spolupráce **partnerů pro CLLD** má určitá pravidla: činnost a sídlo (bydliště) na území MAS, zájem o zapojení svého projektu do jednotné struktury (spolupráce na síťových projektech apod.)

Jako nejučinnější se osvědčil **způsob partnerství a vyhledávání realizačních projektů** v rámci MAS, podnikatelů a spolků a obyvatel ve sledu aktivit:

- získání informací o MAS (letáky, oznámení rozhlasu, beseda),
- osobní pohovor v kanceláři MAS, případně návštěva místa realizace aktivity,
- zpracování návrhu aktivity spolupráce v akčním týmu,
- projednání aktivity na plénu MAS,
- hledání společných jmenovatelů pro realizaci (partnerství subjektů, networking, inovace pro více aktivit, naplňování indikátorů CLLD),
- formulování společných cílů a případné zařazení projektu do Zásobníku,
- další spolupráce při tvorbě dokumentů (názory, připomínky),
- zvážení možného členství, zapojení do procesu zevnitř.

Pro setkání větších skupin byla přínosná metoda **brainstormingu a jednoduché SWOT analýzy** (setkání podnikatelů, aktivistů spolků starostů). Významné pro rozšíření možností aktivit a navázání bližší spolupráce byly také exkurze členů MAS po jednotlivých obcích Strážnicka i mimo ně. Aktivněji se zapojily v rámci seminářů, školení či osobních jednání desítky lidí. **Vznikla** řada návrhů aktivit z nichž bylo vybráno a po projednání a zjišťování proveditelnosti a udržitelnosti bylo zařazeno 211 aktivit pro rozvoj do otevřeného dokumentu "**Zásobník aktivit a projektů MAS Strážnicko**", kde je přes **200 návrhů realizačních projektů. Tento dokument ukazuje kvalitu a spektrum aktivních partnerů, kterých je více jak 70.** Zásobník se průběžně doplňuje o další návrhy projektů.

Mimo členů MAS, podnikatelů a veřejnosti MAS Strážnicko také při přípravě svých dokumentů a aktivit pro rozvoj území **průběžně diskutuje a spolupracuje s dalšími subjekty**, které mají v území své rozvojové zájmy a v rámci společných jednání se snaží aktivitu propojovat a multiplikovat při implementaci stávající plánů ochrany a rozvoje území (Plán péče CHKO Bílé Karpaty, Pasport kulturních památek JMK, **dokumenty Povodí Moravy odboru územního plánování a regionálního rozvoje JMK - Strategie rozvoje JMK, Územní plán VUC.**

Od roku 2012 se CLLD zabývaly i Pracovní skupiny, které probíraly dílčí témata rozvoje území.

Příprava a projednávání CLLD MAS s veřejností a členy místního partnerství probíhala na setkáních, při konzultacích. Proběhlo definování hlavních problémů a nedostatků v dané oblasti na 6 tématických setkáních, vede k možným projektům vedoucím ke zlepšení v dané oblasti. Uskutečnilo se také dotazníkové šetření k jednotlivým oblastem rozvoje v MAS Strážnicko, kde byly získány informace o hlavních problémech, infrastruktuře, vybavenosti, službách a připravovaných projektech a aktivitách.

Výběr oblastí po přípravné fázi SCLLD MAS Strážnicko v období 6/2013 – 1/2014 proběhl po setkáních se starosty obcí, zástupci svazku obcí, zástupci soukromého sektoru (podnikatelé, neziskové organizace).

Následně byla témata projednávána odděleně v zájmových skupinách – obce a svazek obcí, spolky a NNO, podnikatelé a zemědělci, a posléze byla projednána na veřejných setkáních v obcích. Aktivitu koordinoval pracovní tým, který ve spolupráci s externími poradci navrhl první verze ISU, která byla opět projednávána v zájmových skupinách a v orgánech MAS a schválena do této podoby.

Z oslovených cca 15 000 obyvatel Strážnicka (výzvy, rozhlasem, zpravodaje ...) se celkem zúčastnilo individuálních i společenských akcí:

- setkání na jednotlivých obcích s lidmi a podnikateli z obce,
- setkání a besedy tématických s vinaři, zahrádkáři, živnostníky, občanskými sdruženími, školami,
- informačních stánků na akcích – výstavy ovoce, strážnické vinobraní apod.,
- následně tématických pracovních schůzek, seminářů k tvorbě dokumentů.

Seminářů a exkurzí v rámci naší MAS i okolních partnerských MAS se zúčastnilo cca 2500 lidí (z toho 1800 - tématické výstavy v obcích, akce škol). Osobní rozhovory a jednání probíhala s 165 subjekty (dokumentace: kopie prezenčních listin, fotodokumentace), kteří navrhly řadu aktivit pro rozvoj veřejné sféry, podnikání i společenských aktivit. Po projednání a zjišťování proveditelnosti a udržitelnosti bylo zjištěno přes 200 aktivit do zásobníku pro v rámci CLLD. **Svůj názor poskytlo v rámci dotazníků 1% obyvatel, kteří se zúčastnili jednání a vyplnili dotazník a dalších téměř 10% obyvatel 1300 občanů svůj názor sdělila v rámci neformálních jednání.**

Přílohy: články naše, v materiálech MZE, zápisy, foto.

2.2. **Popis expertní spolupráce na přípravě a zpracování SCLLD MAS Strážnicko**

Expertní spolupráci MAS Strážnicko využila v konzultacích při zpracování analýzy a tvorbě návrhu strategie tematických oblastí, o kterých se dohodli zástupci zájmových skupin na základě podnětů a podkladů z veřejných projednávání v regionu, z návrhů zástupců obcí, NNO, a dalších partnerů MAS.

Expertní spolupráce na procesu zpracování SCLLD v MAS Strážnicko spočívala v konzultacích o zpracování dílčích návrhů analytické části a strategické části, především při definování cílů v klíčových oblastech.

Ke spolupráci v této části byli přizváni odborníci na oblast:

- péče o krajinu, podpora malozemědělství, ochrana před suchem a povodněmi, odpady : Správa CHKO Bílé Karpaty, Správa povodí Moravy, VUT Brno – prof. Dumbrovský, Správa a údržba silnic Hodonín, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odb. životního prostředí,
- legislativní správa, zaměstnanost a rozvoj území: DSO Mikroregion Strážnicko, ORP Veselí n. Mor., OHK Hodonín Mgr. Petr Kulíšek, NS MAS ČR, ing. arch. Jan Kruml – Spolek pro obnovu venkova,
- celkový rozvoj a spolupráce - okolní MAS vč. slovenské DSO pro baťův kanál, MAS Kopaničářský region a Rozvojové agentury pre Záhorie, TIC Strážnicko, Památkový

ústav Brno,

- podpora inovací v péči o krajinu a rozvoj šetrného CR - MZLU Lednice, JMK odbor reg. rozvoje, Dopravní cykloklub, KČT, Region Slovácko, Národní ústav lidové kultury.

Expertní spolupráce odborníky ze zájmových skupin

Mimo členů (jejich aktivity viz níže) mezi významné partnery na území MAS, kteří byli **aktivní při přípravě a jsou schopni spolupracovat při realizaci strategie** patří:

- zájmové organizace a odborné instituce:

- Muzejní spolek Strážnice – Mgr. Petr Tomeček předseda – odborná spolupráce a výstavnictví
- Hroznolhotské kulturní sdružení - P. Hanák – koordinace kulturních akcí a tvorby jejich zázemí
- Český zahrádkářský svaz – MO Petrov, Strážnice, Sudoměřice, Kozojídky, Radějov – rozvoj vinař. akcí a kulinárních produktů v obcích,
- Spolky v jednotlivých obcích (hasiči, sportovci, myslivci, chovatelé aj.) – při tvorbě zázemí svých aktivit pomoc místních infocenter, muzeí a center řemeslné a tradice,
- Agentura pro Bařův kanál, ing.arch. Ondračka – rozvoj dopravní infrastruktury,
- INEX-SDA Bílé Karpaty, zajištění komunitních aktivit, práce s veřejností, zajištění dobrovolníků při realizaci, **nositel realizace v roce 2005**,
- Nadace partnerství, A. Čarková, koordinace s projektem vinařských stezek, konzultant rozvoj.strategie,
- Národní ústav lidové kultury – Strážnice, spoluorganizace společenských aktivit; a odborné zázemí folklorních aktivit, nositeli realizací,
- Kulturní dům Strážničan ve Strážnici – odborná spolupráce ve výstavnictví a propagaci,
- DDM Strážnice – zapojení dětí a mládeže do aktivit MAS
- Gymnázium Strážnice, SOŠ zemědělská Strážnice, VOŠ obchodní Strážnice – zapojení studentů do plánování i komunitních realizací a aktivit MAS,

- podnikatelé (výběr subjektů s výraznými podněty při tvorbě dokumentů):

- Žerotín a.s., farma Strážnice
- VINO-VÍN Morava s.r.o., Strážnice
- Botur – vinotéka a vinárna Strážnice
- Bučková – vinařství Sudoměřice
- místní tradiční výrobci Strážnicka - **zapojení ve spolku „Moravské dědictví“** (11 subjektů)

3 PŘEHLED ČLENŮ TÝMU PRO PŘÍPRAVU A ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE

Tabulka: Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování SCLLD MAS Strážnicko

jméno	funkce	prac.náplň	období
Mgr. Vít Hrdoušek	koordinátor pro tvorbu rozvojových dokumentů	koordinace, příprava a zpracování analytických podkladů, zpracovávání situačních rozvojových strategií	4/2014 – x/2014
Ing. Martina Grombířová	analytik pro tvorbu rozvojových dokumentů	analyzování a nastavování priorit, příprava analytických podkladů pro setkání zástupců obcí, zpracovávání situačních analýz rozvojových strategií	5/2014 – 8/2014

Ing. Adéla Uříčářová	analytik pro tvorbu rozvojových dokumentů	analyzování a nastavování priorit, příprava analytických podkladů pro setkání zástupců obcí, zpracovávání situačních analýz rozvojových strategií	5/2014 – 8/2014
Bc. Marie Chalupová	administrace projektu a aktivit pro tvorbu rozvojových dokumentů	analyzování, příprava analytických podkladů pro setkání zástupců obcí, zpracovávání a administrace strategií	4/2014 – x/2014
Ing. Petr Hanák	příprava pro analýzy na tvorbu rozvojových dokumentů	koordinace, příprava analytických podkladů pro tvorbu rozvojových strategií	9/2013 – 8/2014
Bc. Radim Mikéska	Externí spolupracovník na tvorbu rozvojových dokumentů	Spolupráce na tvorbě výstupů, spolupráce na tvorbě strategických záměrů, facilitace, vyhodnocování	- 8/2014
Ing. Ladislav Krutil	Externí spolupracovník na tvorbu rozvojových dokumentů	Spolupráce na tvorbě výstupů, spolupráce na tvorbě strategických záměrů, facilitace, vyhodnocování, monitoring	- 8/2014
Ján Valihora	Externí spolupracovník na tvorbu rozvojových dokumentů	Spolupráce na tvorbě výstupů, spolupráce na tvorbě strategických záměrů, vyhodnocování, nadregionální přístup,	- 8/2014

4 POPIS ZPŮSOBU VYHODNOCOVÁNÍ ISÚ

Pro dosahování cílů a naplňování priorit měla MAS Strážnicko v předešlém období stanovena **Pravidla realizace strategických dokumentů** Strážnicka schválená GS MAS. V nich jsou definovány mj. indikátory-ukazatele dosahování cílů. Obdobný princip je uplatněn i pro následující období. Všechny indikátory slouží jako **monitorovací ukazatele** plnění cílů CLLD.

Monitoring naplňování cílů zajišťuje a bude zajišťovat průběžně kancelář a programový výbor na svých jednáních bude ve spolupráci s kontrolní komisí vyvozovat závěry. Podněty pro kontrolu mohou také přicházet od pracovních skupin i veřejnosti.

Pro jasné zjištění naplňování cílů CLLD byly pro cílová opatření vybrány monitorovací indikátory. V rámci tvorby CLLD MAS Strážnicko byly v rámci pracovních skupin i společných jednání vybírány a stanoveny indikátory, které budou sloužit k hodnocení míry plnění realizace CLLD. (viz kap. Monitoring). Pro hodnocení míry plnění realizace CLLD od roku 2015 bylo vybráno **osm hlavních monitorovacích indikátorů**. Míra, do jaké byly indikátory naplněny, bude sloužit pro selektivní výběr podpory dalších projektů.

Tyto **monitorovací indikátory** přímo vycházejí z preferenčních kritérií, které **budou v Akčních plánech (OPŽP, PRV a IROP)** využity pro bodování projektů a hodnocení realizačních projektů a jsou v souladu s indikátory stanovenými MMR (zdroj).

Sběr dat pro monitoring bude prováděn víceúrovňově. Je vypracovaný plán monitoringu, který bude naplňován prací manažera. **Monitoring projektů probíhá v rámci průběžných, konečných i následných kontrol projektů a jejich administrace u všech žadatelů a jeho výsledky jsou zaneseny v protokolu místního šetření.** Průběžně se bude sledovat realizace projektů v souladu s předloženou charakteristikou projektu dle dokumentace a časovým harmonogramem, na kterou byla dotace přidělena. Samostatně bude sledováno **naplňování preferenčních kritérií** do podoby **monitorovacích kritérií – indikátorů dalšího rozvoje**. Každá kontrola bude žadateli v předstihu oznámena, aby mohl být kontrole přítomen. Z každé kontroly bude pořízen zápis, který bude podepsán příjemcem dotace a případně fotodokumentace stavu realizace.

Plán monitoringu:

- pro monitoring jsou stanoveny v rámci SCLLD monitorovací **indikátory s různou vypovídací mírou i komplexností dopadu projektu, slouží jako indikátory nového stavu, jeho přínosu a udržitelnosti,**
- sleduje se **naplňování a význam monitorovacích ukazatelů v průběhu realizace každého projektu,**
- sleduje se **splnění monitorovacích ukazatelů** realizací každého projektu a **jejich dopad,**
- sleduje se **očekávaná či další funkce indikátorů** po skončení projektu a její dlouhodobý význam a vypovídací hodnota indikátoru o **novém stavu, jeho přínosu a udržitelnosti,**
- hledají se **další nové indikátory** s větší vypovídací mírou pro aktualizaci CLLD.

U monitorovacích indikátorů je především **sledován jejich význam pro dílčí a celkový rozvoj, dále náročnost jejich splnění, udržitelnost a přínos pro projekt a „jeho okolí“ i míra naplňování cílů MAS** jednotlivými indikátory. Zvláště významné je kvantitativní i kvalitativní sledování a splnění **10 hlavních monitorovacích kritérií – ukazatelů.** Pro zpracování dopadů, přínosů a udržitelnosti indikátorů může být vytvořen specifická analýza či studie.

Kontroly, případné analýzy a studie jsou souborně a přehledně předneseny a **hodnoceny na programovém výboru** – radě spolku, kde jsou přijaty i příslušné závěry a opatření. Pro naplňování ukazatelů monitoringu bude kancelář **MAS vyvíjet pravidelnou podporu poradenství** a kontroly žadatelů.

Plán vyhodnocování

Navržený a schválený Plán vyhodnocování je směnicí pro postupné hodnocení realizace SCLLD v návaznosti na monitoring projektů realizace SCLLD. Zajištění evaluací bude těmito cestami:

- **ex-ante** - předběžné hodnocení, jehož účelem je navrhnout korekce pro kvalitní naplňování SCLLD,
- **on-going** – průběžné hodnocení, jehož účelem je sledovat soulad SCLLD a realizací,
- **ex-post** – následné hodnocení, jehož účelem je poskytnout informace k zlepšení v rámci aktualizaci SCLLD.

Postup vyhodnocení

Vytvoření a předložení dokumentu „Zpráva z naplňování projektů“ v souladu s cíly SCLLD a to především naplňováním monitorovacích indikátorů. Manažer jednou za 2 měsíce zhodnotí plnění Fiche, případně dílčích projektů, do dokumentu. Kontrolu dokumentu provádí KV, kterou předkládá průběžně k vyjádření Radě, a ta přijme závěry.

Vytvoření a předložení dokumentu „Monitorovací zprávy“ zajišťuje manažer a předkládá **pololetně** na Radě MAS. Dokument obsahuje srovnání plnění CLLD a Fiche jako celku. Výsledky jsou souborně a přehledně předneseny a **hodnoceny na programovém výboru** – radě spolku, kde jsou přijaty i příslušné závěry a opatření.

Rada vytváří na základě výše uvedených dokumentů a zpráv KV shrnující dokument **„Realizace SCLLD v roce“** a v němž podává návrh na využití a zapracování výsledků všech vyhodnocení do vnitřních dokumentů případně i do aktualizace SCLLD. Dokument předkládá GS MAS ke schválení.

Případné **dílčí analýzy a studie** v rámci výše uvedených dokumentů či zhodnocení jejich výsledků může zpracovat po odsouhlasení radou i **externí subjekt.**

Způsoby zveřejňování výsledků SCLLD a evaluací jsou:

- na [www. straznicko.cz](http://www.straznicko.cz) - **do 14 dnů** po vytvoření a schválení **uvedených dokumentů**
- **zpravodajem** – **do 30 dní** po vytvoření a schválení **„Realizace CLLD v roce“**

5 ANALÝZA ÚZEMÍ, JEHO PROBLÉMŮ A POTŘEB

5.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

5.1.1 TABULKOVÉ KVANTITATIVNÍ A KVALITATIVNÍ CHARAKTERISTIKY

ÚZEMÍ – viz příloha excelová tabulka

5.1.2 VYHODNOCENÍ STAVU ÚZEMÍ

5.1.2.1 Přírodní podmínky určující rozvoj v území

Území MAS Strážnicko leží zčásti v nivě řeky Moravy a z větší části na svazích Bílých Karpat. Bílé Karpaty geologicky náleží k Západním Karpatům, které tvoří převážně tzv. magurský flyš – střídání sklonitých vrstev pískovců a jílovců a slínovců. Podloží ovlivnilo celý reliéf Bílých Karpat, pro které jsou typické měkce modelované hřbety s mírnými dlouhými svahy a ostře zařezanými stržemi.

Také v území Strážnicka převažuje **měkký a snadno erodovatelný flyš**. Flyš snadno nasákne vodu a horní vrstvy se pak **často sesouvají**, což způsobuje škody při nevhodném hospodaření v lesích i na zemědělské půdě. Ve flyši je obsažen značný podíl uhličitany vápenatého, který se na povrch dostává s vodou a usazuje se v okolí pramenišť, jako tzv. pěnovec - travertin. V posledních desetiletích jsou problémem v erozním území i **přivalové deště**.

Území nivy Moravy tvoří převážně čtvrtohorní sedimenty. Řeka Morava na Strážnicku má zachování širokou nivu s meandrujícím tokem pásem lesů. Řeka Morava se svými přítoky Veličkou a Radějovkou je zdrojem podzemních vod, které jsou využívány k **zásobování pitné vody** (v současnosti převažuje zdroj Moravský písek) a také způsobují **záplavy**. Poslední velké záplavy v území byly v letech v červenci 1997 a v červnu 2010.

Krajina Strážnicka, kde dnes jsou pole, louky, vesnice byl ještě před 2000 lety téměř souvislý les. Původní lesní společenstva jsou zde **bučiny s javorem klenem** a jasanem v hlavním hřebenu a **doubravy s habrem a lípou** v nižších polohách. Teplomilné šípákové doubravy jsou zachovány ojediněle (vrch Žerotín). V nivě řeky Moravy jsou původní dřeviny **tvrdého i měkkého luku** (lípa, topol, jasan, vrba).

Současné lesy již nejsou původní a byly vysázeny v souvislých porostech většinou s odpovídající druhovou skladbou, proto oplývají vzácnou zvířenou a květenou. To je také jedním z důvodů ochrany území jako **CHKO Bílé Karpaty**. Luční společenství v Bílých Karpatech na Strážnicku vznikala snad již od neolitu (výzkum S CHKO v NPR Čertoryje) a mají vysokou druhovou rozmanitost. V území se zachoval i tradiční způsob hospodaření. To jsou hlavní důvody proč je území od roku 1996 součástí Biosférické rezervace UNESCO Bílé Karpaty. Hlavním posláním je ochrana biologické rozmanitosti a udržení harmonického využívání krajiny. **Více viz kap. ŽP.**

5.1.2.2 Rozvojový potenciál obcí MAS Strážnicko

Hroznová Lhota

Hroznová Lhota, jejíž katastrální výměra je 905 ha, leží na úpatí Bílých Karpat, asi 8 km od Strážnice, v rovině 207 m nad mořem, v roce 2013 žilo v obci 1 243 obyvatel. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1371. Dominantou obce je kostel sv. Jana Křtitele ze 17. století, přestavěn byl roku 1902, další rekonstrukce, tentokrát interiéru proběhla 1986 – 1989 podle brněnského výtvarníka Ludvíka Kolka. V Hroznové Lhotě žil a pracoval i slovácký malíř, mistr Joža Uprka. Jeho dům s ateliérem byl přestavěn r. 1904 podle návrhu architekta Dušana Jurkoviče. Hlavní ulici lemují lipová alej, která byla vysazena při příležitosti udělení zlatého záslužného kříže starostovi a zemskému poslanci Josefu Pavlicovi v roce 1899.

Obec má vlastní vodovod včetně zdroje pitné vody. Plynofikace byla dokončena v roce 1995, o rok později v roce 1996 byla provedena kabelizace telekomunikačních sítí. Obec je plně odkanalizovaná, v současné době probíhá projekt, jehož výstupem bude napojení na ČOV Velička. Místní komunikace jsou až na zanedbatelnou část opatřeny pojízdným povrchem.

Chodníky jsou postupně opravovány. Probíhá výstavba rodinných nových domů v lokalitě za místní základní školou.

V obci najdeme budovu obecního úřadu, poštu, kulturní dům s kinosálem, zdravotní středisko, MŠ, ZŠ, dvě sportoviště, tři dětská hřiště, kostel, hřbitov. V obci jsou dále tři prodejny smíšeného zboží, prodejna s průmyslovým zbožím, květinářství, prodejna s dárkovým zbožím, dvě pohostinství a také informační centrum.

Od roku 1993 je obec zapojena do Programu obnovy venkova. Díky této iniciativě se podařilo obnovit a oživit spolkový a kulturní život obce. Díky tomu se obnovují tradice jako Jízda králů, v zimě lze shlédnout již tradiční Živý Betlém, Přehlídku mužských sborů nebo Opožděný Silvestr a také krojované hody s právem. V současné době jsou to akce významem přesahující hranice obce, především Živý Betlém se těší vysoké návštěvnosti. Veřejná prostranství před obytnými domy jsou udržována přímo občany včetně údržby a výsadby záhonů, obecní pracovníci se starají o místní komunikace či údržbu veřejné zeleně.

Kněždub

Obec, s katastrální výměrou 1 609 ha, jejíž dominantou je kostel sv. Jana Křtitele z roku 1898, byla pravděpodobně založena již kolem roku 1264 klášterem velehradským. Interiér kostela má nezvykle moderní nádech, jehož autorem je akademický malíř Vojmír Vokolkem. Věž tohoto kostela se stala námětem pro místní lidovou píseň „Tá kněždubská věž, tá je vysoká“. Vedle kostela se nachází hřibov, tzv. Slovácký Slavín, jež je posledním místem odpočinku i významných umělců, malířů Joži Úprka a jeho učně Antoš

Frolky, i Úprkova bratra, sochaře Františka. Tito umělci se narodili zde v Kněždubě.

Katastrální území Kněžduba náleží do povodí řeky Moravy s hlavním recipientem Veličkou. Výšková členitost je v rozmezí od 180 – 398 m. n. m. Nejvyšším vrcholem je Šumárník, cíl mnoha turistů. Značná část kněždubského katastru se nachází v CHKO Bílé Karpaty s rozsáhlým parkovým a lučním komplexem flory a fauny.

V obci se nenachází žádná průmyslová výroba většího charakteru pouze rozmanitá plejáda drobných řemeslníků a živnostníků, již také nefunguje místní zemědělské družstvo, které v minulosti zaměstnávalo nemalé množství občanů. Obec nabízí standardní úroveň občanské vybavenosti, základní školu, mateřskou školu včetně zdravotního střediska pro děti i dospělé, knihovnu, několik prodejen potravin, smíšeného a průmyslového zboží, dvě restaurační zařízení, klasický hostinec, stylový bar. Obec je taktéž vlastníkem a provozovatelem zdroje pitné vody včetně vodovodní sítě. Infrastruktura obce je doplněna rozvodem plynu do všech jejích částí, veřejným osvětlením a možností připojení k telefonní síti, probíhají jednání o zřízení bezdrátového připojení k internetu. Stejně jako Hroznová Lhota je v současné době členem projektu DSO ČOV Velička. Obec má také dobré předpoklady pro rozvoj turistického ruchu, zejména pěší a cykloturistiky s využitím cyklostezek navazujících na rekreační oblasti Lučina a Kejda s vodními nádržemi a s možností rybaření. Zde je taktéž možnost celoročního ubytování na Hotelu Radějov, kde je k dispozici vybavení na velmi dobré úrovni (hřiště na kopanou, sauna, minigolf atd.). Přímo ve středu obce se nachází sportovní areál s velkým fotbalovým hřištěm a víceúčelovým hřištěm pro 12 druhů sportů včetně možnosti bruslení za příznivých klimatických podmínek v zimních měsících.

V obci aktivně pracuje řada spolků a organizací: TJ Sokol – fotbalisté a šachisté, hasiči, myslivci, zahrádkáři, chovatelé, rybáři, mužský a ženský pěvecký sbor, kynologové. Spolky pořádají různé kulturní události plesy, výstavy ovoce, košty vín a další. Obec má silnou základnu mladé generace, která s velkým zájmem obnovuje staré tradice - „Jánskou pout“ v červnu a říjnové krojované hody s právem.

V roce 2013 zde žilo 1 113 obyvatel.

Kozojídky

Obec Kozojídky se nachází v okrese Hodonín, pouhé 4 km od města Veselí nad Moravou. Leží na úpatí Bílých Karpat v nadmořské výšce 188 m n. m.

Rozkládá se na katastrální výměře 292 ha, na které žije 510 obyvatel. <http://www.kozojidky.cz/image.php?nid=787&oid=1738238&width=900> První písemná zmínka o obci Kozojidky pochází z roku 1490.

Obec je velmi aktivní v pořádání mnoha společenských událostí, spolek zahrádkářů pořádá výstavu ovoce a zeleniny, ochutnávku vín. Dále se zde tradičně slaví Martinské hody, fašank, mikulášská nadílka či Den Matek.

V obci je mateřská škola s veřejným stravováním, obchod s potravinami, rekonstruovaná budova OÚ nyní poskytuje i prostory pro semináře, možnost stravování a pořádání oslav. V roce 1971 zde byla vysvěcena kaple sv. Martina

Aktivními spolky jsou vinaři, hasiči, sportovci, zahrádkáři. K návštěvě láká sportovní areál s hřištěm. I díky podpoře MAS Strážnicka byly opraveny místní vinné sklepy, areál Kříb. Obec nemá vlastní zdravotnické zařízení ani poštu. Spádová pošta se nachází v nedaleké Hroznové Lhotě.

Petrov

První zmínka obce s katastrální výměrou 1 165 ha, pochází z roku 1412, původně fungovala jako vodní hradiště, která byla pravděpodobně součástí opevnění proti Uhrům. Obec byla také dříve známá pro své sirné lázně až do roku 1987. Petrov leží 2 km od Strážnice. Obec je položena na šterkové terase údolní nivy řeky Moravy, do jihovýchodní části katastrálního území zasahuje úpatí masivu Bílých Karpat. Obcí prochází hranice CHKO. Unikátem jsou „Petrovské louky“, které jsou zbytkem rozsáhlého komplexu zaplavovaných pomoravských luk s charakteristickou květenou a výskytem ohrožených druhů živočichů, dnes jsou součástí Přírodního parku Strážnické Pomoraví. Zemědělská výroba je provozována převážně Akciovou společností Žerotín Strážnice.

K významným památkám patří kaplička se slováckou ornamentální výzdobou a především původní vinné sklepy Plže, které byly vyhlášeny památkovou rezervací lidové architektury v roce 1983. V areálu vinných sklepů je místem pořádání kulturních akcí - výstavu vín, Přehlídku dechových kapel, den seniorů, místní zábavy. Obec leží na trase Moravských vinařských stezek a velkou turistickou atraktivitou je i otevřená plavební komora na Baťově kanálu, kde se nachází i zázemí pro turisty. Od roku 2000 je zde postaven kostel sv. Václava v moderním stylu.

V roce 2013 v obci žilo 1326 obyvatel.

Radějov

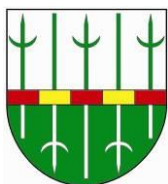

Radějov leží v nadmořské výšce 235 metrů nad mořem, 5 km JV od Strážnice. V současné době má obec 841 obyvatel. Rozloha katastru obce je 2.411 ha, z čehož 68% tvoří lesy. Obec leží na okraji lesního horského pásma Bílých Karpat v údolí tvořeném potokem Radějovkou. Je vstupní branou do biosférické rezervace UNESCO, známé bohatou květenou i zajímavou faunou. Na katastru obce je také známá daňčí obora. V oboře se nachází přírodní rezervace Kútky, kterou tvoří druhově bohaté louky, najdeme zde například kosatec pestrý i trávovitý, hořec hořepník a přes deset různých druhů orchidejí, solitérní stromy, remízky, potok Mandát a dva menší rybníky s močály.

Katastr s mnohými přírodními krásami je vhodný k rekreaci, je zde rozsáhlá chatová oblast s asi 450 chatami. V obci najdeme několik architektonických památek - novorománský kostel sv. Cyrila a Metoděje, postavený počátkem 20. století, nebo několik malebných domků lidové architektury, převážně z přelomu 19. a 20. století.

V obci je několik stravovacích zařízení, penziony, bar, vinárnu, dvě prodejny potravin, rosarium, tělocvičnu a v rekreační oblasti Mlýnky penzion s kempem a v rekreační oblasti Žadovský járek bufet - posezení v přírodě, fotbalové a volejbalové hřiště. Radějov je známý jako klidná rekreační obec s krásnou okolní přírodou vybízející k pěší turistice, cykloturistice, houbaření a rybolovu.

Sudoměřice

Obec, ve které nyní žije 1 250 obyvatel, byla založena v letech 1265 – 70 zemanem Sudomírem z rodu pánů ze Šternberka. Původní velkomoravské osídlení se nacházelo v lokalitě Hrůdy u říčky Morávka, kde jsou patrné zbytky valů původního hradiště. Ve vesnici se dochovalo několik tradičních usedlostí, tzv. Podunajské hliněné domky. Na návsi je dochovaný Panský dvůr a zvonice z 18. století nebo funkcionalistický kostel Krista Krále, vystavěn mezi lety 1930–33.

Výměra katastru je 933 ha. Půda zde není příliš úrodná, hlavním obhospodařovatelem půdy je, stejně jako ve většině obcí MAS Strážnicko, Žerotín a.s. Strážnice. Hojně se pěstuje vinná réva a vysazují se nové vinice a ovocné sady. Od silnice I/70 začíná území CHKO. V krajině je narušený vodní systém a množství odvodňovacích a zavodňovacích kanálů nefunguje, tím dochází k záplavám.

Dříve obec fungovala jako hraniční přechod se Slovenskou republikou, blízké královské město Skalica nabízí kromě pracovních příležitostí i možnost spolupráce mezi místními vinaři.

Zajímavostí je přístav na Baťově kanálu, kde se překládalo uhlí z železniční vlečky na loď - Výklopník, postavený v roce 1939. V údolí Sudoměřického potoka, se nachází rekreační oblast Mlýnky s ubytovacím zařízením a letním táborem. V obci je několik zaměstnavatelů, většina obyvatel však dojíždí za prací do okolních měst, především do Hodonína.

Strážnice

Obec je připomínána již v roce 1086 jako bohaté tržní město, chráněné vodním hradem. Město bylo obeháno opevněním, z něhož se zachovaly Veselská a Skalická brána. Na místě hradu dnes stojí strážnický zámek s rozsáhlým anglickým parkem s cennou platanovou alejí. Památkou je i rozsáhlý areál piaristických budov s chrámem Nanebevzetí Panny Marie a s klášterem kostelů sv. Martina a kaple sv. Rocha. Dokladem významné židovské obce je židovský hřbitov se synagogou. Muzeum jihovýchodní

Moravy nabízí expozice o lidové architektuře z celé oblasti Slovácka.

Katastr města o rozloze 3140 ha leží v nadmořské výšce 177m. Katastrem protéká řeka Morava. Větší část strážnického katastru náleží do celku Dolnomoravský úval, podcelek Dyjskomoravská niva. Do jeho jihovýchodní části zasahuje výběžek Bílých Karpat. Většina vodních toků je napřímená s výjimkou krátkého úseku řeky Moravy (Osypané břehy). Na většině zemědělských pozemků hospodaří Žerotín, a.s. Strážnice. V zemědělsky využívané části katastru má velkoplošné obhospodařování pozemků za následek rozvoj vodní a větrné eroze. V katastru je množství závlahových náhonů a odpadů, vybudovaných v 30. letech 20. století současně s výstavbou plavebního a záplavového Baťova kanálu. Většina z nich dnes není funkční. Vinice jsou soustředěny v lokalitách Žerotín a Staré hory.

Město nabízí výbornou úroveň občanské vybavenosti, ZŠ, MŠ, SŠ, gymnázium a ZUŠ, zdravotnické zařízení – ordinace pro děti a dorost, pro dospělé, specialisty, lékárnu. Město je bohaté na nabídku obchodů, restaurací, vináren apod. Dále zde nalezneme muzea, galerie, stadion, kino, kulturní středisko a střediska volného času.

Strážnice je napojena na skupinový vodovod Veselí nad Moravou – Strážnice. Infrastruktura města je vybavena rozvodem plynu, veřejným osvětlením a možností připojení k telefonní síti, kanalizací, napojení na ČOV. Ve Strážnici je také 1 bioplynová stanice.

Ve městě aktivně pracuje řada spolků a organizací: sportovci, Orel, hasiči, folkloristé, muzikanti, mládežnické centrum, turisté, včelaři, rybáři, ochránci přírody, svaz zdravotně postižených, svaz důchodců, církevní společenství, modeláři a sdružení rodičů.

Strážnice vyniká pořádáním řady kulturních akcí, jako jsou např. Mezinárodní folklorní festival, Strážnické vinobraní, Dětská Strážnice, Svatomartinské hody, Festival Slunce, Zarážání hory, Josefská výstava vín a mnohé další.

Strážnici prochází silnice I. třídy I/55 do Veselí nad Moravou a Uherského Hradiště a silnice II. třídy II/426 do Bzence. Se sousedními obcemi je Strážnice propojena státními silnicemi třetí třídy. Strážnice leží na regionální železniční trati Rohatec – Veselí nad Moravou. Ve

Strážnici je dobrá občanská vybavenost, za vyšší vybaveností a úřady jezdí obyvatelé do města Veselí n. Moravou a Hodonína. Za prací spíše do Veselí nad Moravou. Město je známo každoročním pořádáním folklorních festivalů. Další turistickou atraktivitou je přístav na Baťově kanálu a půjčovna lodí. Je zde mnoho příležitostí pro pěší turistiku i cykloturistiku. Strážnice je kulturní město s bohatou tradicí a živým folklórem a má velký potenciál pro ekonomický i sociální rozvoj.

Tasov

Původně vinařská a ovocnářská obec s 552 obyvateli ležící u řeky Veličky na cestě mezi Strážnicí a Velkou nad Veličkou, katastrální výměra obce je 637 ha. Obec patří mezi historicky nejstarší v okolí, písemné památky uherského krále Andrease II zmiňují obec již v roce 1217. Historicky tudy vedla cesta mezi Čechy a Uhry na starých mapách známá jako „Porta Tasi“. Mezi hodnotné stavby patří kaple sv. Václava, postavena roku 1929 z darů amerických rodáků. V obci se nachází jeden z posledních domů s malovaným žudrem – památka lidové architektury z konce 18. století. V obci žil a tvořil slovácký výtvarník Antoš Frolka a významná malářička Rozka Falešnicková. Z katastru obce je mnoho archeologických nálezů pravěkých kultur.

V centru obce se nachází obecní dům se sálem, knihovnou a turistickou ubytovnou, na okraji obce mateřská škola, která je vytápěna tepelným čerpadlem Spolkovou činnost v obci zastupují hasiči, sportovci, myslivci a zahrádkáři. K tradičním kulturním akcím patří Václavské hody, v zimní sezóně plesy a letní Beseda u Bigbitu.

Tvarožná Lhota

Obec, v níž žilo v roce 2013 916 obyvatel, se nachází cca 8 km JV od Strážnice. Její počátky se datují kolem roku 1470. Tehdy patřila pod strážnické panství a posledními pány byla hrabata z rodu Magni. Dominantou obce je kostel sv. Anny z roku 1931 postavený ve funkcionalistickém stylu.

Podle geomorfologického členění náleží katastr k provincii Západní Karpaty. Jedná se o mírně zvlněnou oblast charakterizovanou širokými kopulovitými vyvýšeninami a rozevřenými, převážně plochými údolími. Rozloha katastru je 1 746 ha.

Ekonomicky je obyvatelstvo z větší míry závislé na dojížděcí za prací do Strážnice, Veselí nad Moravou a Hodonína. Obcí prochází silnice III. třídy č. 4997, která se severně od obce napojuje na státní silnici I.tř. č. 055 Břeclav – Uherské Hradiště – Olomouc.

V obci najdeme několik obchodů s potravinami, kulturní dům, víceúčelovou halu, pastorační dům, hospodářské zboží, pivnici, fotbalové hřiště s dětským a víceúčelovým hřištěm a hospodou. Obec spravuje nedalekou rekreační oblast Lučina s přehradou a autokempem. V lokalitě Lučina je množství rekreačních chat, avšak soukromé podnikatelské aktivity zde nejsou příliš rozšířeny. Turistickou atraktivitou je i zpřístupněná rozhledna ve výšce 34m pod kopcem Travičná.

V obci lze navštívit tradiční krojované hody s právem, den dětí či den důchodců, Lhota vaří - soutěž o nejlepší guláš či výstavu vín a Oskorušobraní.

V obci se sdružují myslivci, fotbalisté, sdružení přátel školy a občanské sdružení INEX.

Vnorovy

Obec, s katastrální výměrou 1 688 ha, se zachovalou folklorní tradicí se rozkládá na okraji nivy na levém břehu řeky Moravy při okresní silnici I/55. Nadmořská výška území katastru je od 167 m n. m. do 226 m n. m. Obec leží v převážně zemědělsky obdělávané krajině s malým podílem lesních porostů v nivě řeky. Západní část katastru je protkána hustou sítí vodních toků (Morava, meandry staré Moravy, Baťův plavební kanál, zavlažovací kanály). Na jihu protéká katastrem řeka Velička. Teplé podnebí umožňuje pěstování broskví, meruněk, vinné révy a kukuřice. V minulosti se zde pěstovala také paprika a tabák.

První zmínka o obci Vnorovy pochází z 1. září 1249. Ves patřila k velkostatku Veselí. Počátkem 14. století patřil statek se vsí rodu Šternberků, naposledy hraběti Chorinskému. Osada Liděřovice patřila vždy k panství Strážnickému. První zmínka o Liděřovicích je z roku

1412. Obec Vnorovy byla poprvé povýšena na městečko v roce 1673. Obec se skládá ze dvou dříve samostatných vesnic Vnorovy a Lideřovice, které byly sloučeny v jeden správní celek v roce 1960.

Mezi památky obce patří novobarokní Kostel sv. Alžběty Durynské z roku 1909, sousoší Nejsvětější Trojice z roku 1745 či Socha sv. Jana Nepomuckého z r. 1747 při odbočce na Lideřovice a Kaple Panny Marie v Lideřovicích, postavena v roce 1898.

Mezi významné osobnosti, které zde mají malé muzeum, patří hudební skladatel Leoš Janáček, který zde žil v letech 1870 - 1888 na faře u svého strýce, spisovatel František Zýbal, moravský básník Jan Skácel, malíř Petr Skácel, malíř František M. Lejček.

Obec je známá malováním velikonočních kraslic, pletením velikonočních pomlázek a výrobou figurek z kukuřičného šustí. V obci působí Folklorní Soubor Spinek, mladší Spineček a cimbálová muzika Růža. V obci jsou udržovány či obnoveny původní slovácké zvyky a jsou pořádány folklorní slavnosti na Mlače, Dožinky, Fašank, stavjení Máje aj. V obci působí různé spolky, například hasiči, myslivci, TJ Sokol, důchodci, zahrádkáři, včelaři a rybaři. V roce 2013 žilo v obci 3 030 obyvatel.

Obec je plynofikována, má vodovod, je plně je plně odkanalizovaná, s vlastní ČOV z roku 1999, místní komunikace jsou až na zanedbatelnou část opatřeny pojízdným povrchem. Chodníky jsou postupně opravovány. V obci funguje dům pro seniory. K základnímu občanskému vybavení obce patří budova OÚ, pošta, zdravotní středisko, MŠ, ZŠ 1-9 tř., fotbalové hřiště, hala s umělým povrchem pro 100 lidí, tři dětská hřiště, hřbitov, letní koupaliště, prodejny smíšeného zboží, prodejna s průmyslovým zbožím, květinářství, prodejna s dárkovým zbožím, opravny aut a dvě pohostinství. V obci chybí větší prostory typu kulturního domu. Bařův plavební kanál je vzdálen cca 2 km od obce. Na katastru je unikátní křížení Bařova kanálu s řekou Moravou. V místě je 5 m vysoký jez, torzo bývalé lanovky pro lodě na kanálu a nově od roku 2000 turistické přístaviště. Podél kanálu je také cyklistická stezka. Přes obec vede cyklotrasa z Hodonína do Uherského Hradiště tzv. Moravská stezka č. 47. Dále se může rybařit na řece Moravě, Bařově kanále a na slepých ramenech Moravy.

Žeraviny

Obec Žeraviny leží na úpatí Bílých Karpat asi 7 km jižně od Veselí nad Moravou. Je to typická poklidná ves jižní Moravy, nejmenší obce MAS Strážnicka, pouhých 231 ha. První písemná zmínka o obci je z roku 1447, kdy patřila do ostrožského panství a byla zapsána v majetku Mikuláše z Vojslavic. V obci v roce 2013 žilo 200 obyvatel.

V obci se nachází několik stavebních zajímavostí - zvonice z roku 1901, kaplička z 20.ých let minulého století, zasvěcena P. Marii Lurdské. Na tak malou obec jsou zde raritou dva objekty bývalých mlýnů vystavěných na východním a západním okraji obce. Dominantou obce je kaple Sv. Alžběty, patronky obce, nově postavena díky rodákům žijícím v Kanadě a vysvěcena v roce 2001. Obec se pyšní prvenstvím v okrese Hodonín v komplexní pozemkové úpravě, jejíž součástí jsou zpevněné polní cesty pro zemědělskou techniku a nově vysázené větrolamy.

V Žeravinách je také obchod se smíšeným zbožím, fotbalové hřiště, hřiště pro volejbal a tenis a místní hřbitov. K dispozici pro kulturní a společenské akce je kulturní dům.

Kolem celé obce je vybudována stezka vhodná pro cyklisty i pěší turisty. Obcí prochází silnice III. třídy, která je spojnicí mezi Strážnicí a Velkou nad Veličkou. Obec je členem DSO Mikroregion Strážnicko a ČOV Velička.

5.2 POTENCIÁLY ROZVOJE ÚZEMÍ MAS STRÁŽNICKO

Území MAS Strážnicko tvoří 11 výše uvedených obcí, v celkové rozloze katastrů 14 758 ha. Hustota obyvatel je v roce 2013 113 obyvatel/km². Nejvýše položenou obcí MAS Strážnicko

je obec Radějov, 236 m. n. m., nejnižší obec Petrov 171 m. n. m. Největším katastrem je město Strážnice, 3 141 ha, nejmenší obec Žeraviny, 231 ha.

5.2.1 OBYVATELSTVO

Počet obyvatel Strážnicka od počátku 20. století do roku 2013 kolísá s ohledem na vývoj společnosti. Vlivem první světové války, vysoké mobilizaci mužů, vysoké úmrtnosti ve válce a následné bídě a chudobě poklesl po roce 1918 počet obyvatel. Na Strážnicku se lidé tradičně živili zemědělstvím, v období mezi válkami vlastnictví půdy zajišťovalo obživu obyvatel.

Během druhé světové války došlo k poklesu počtu obyvatel opět vlivem mobilizace mužů, ale také úmrtností židů (ve Strážnici početná židovská komunita), odlivu obyvatel za hranice, především do Ameriky a Kanady. Poválečná doba však přinesla vysokou vlnu plodnosti, která však netrvala dlouho.

Rok 1950 byl důležitým milníkem především pro zemědělství. **Vznikla první jednotná zemědělská družstva, půdu malých zemědělců přebral JZD, ty však zaměstnávaly na Strážnicku vysoký počet žen.** Porodnost tedy klesala, byl přijat zákon o umělém přerušování těhotenství.

Po období normalizace 1968 se stát navracel k základu státu - rodině. Byly zlepšeny sociální podmínky rodin, ale přišla druhá vlna emigrace po roce 1968. Přibývá přistěhovalých cizinců, kteří tvoří v roce 2011 necelé 1% populace (nárůst o 1% za posledních deset let), což je v souladu s celorepublikovým průměrem, kde v desetiletém srovnání lze sledovat nárůst počtu cizinců v ČR o necelé 2%.

V poslední dekádě 2004 - 2014 došlo k poklesu obyvatel o 381 lidí, tedy o 2% populace. Vzhledem k trendu klesajícího počtu obyvatel vlivem stárnutí obyvatelstva a jeho vymírání nemůže očekávat v dalších letech rapidní nárůst. Ubývá především počet narozených dětí, jejichž počet za posledních 10 let poklesl o 2,8 %.

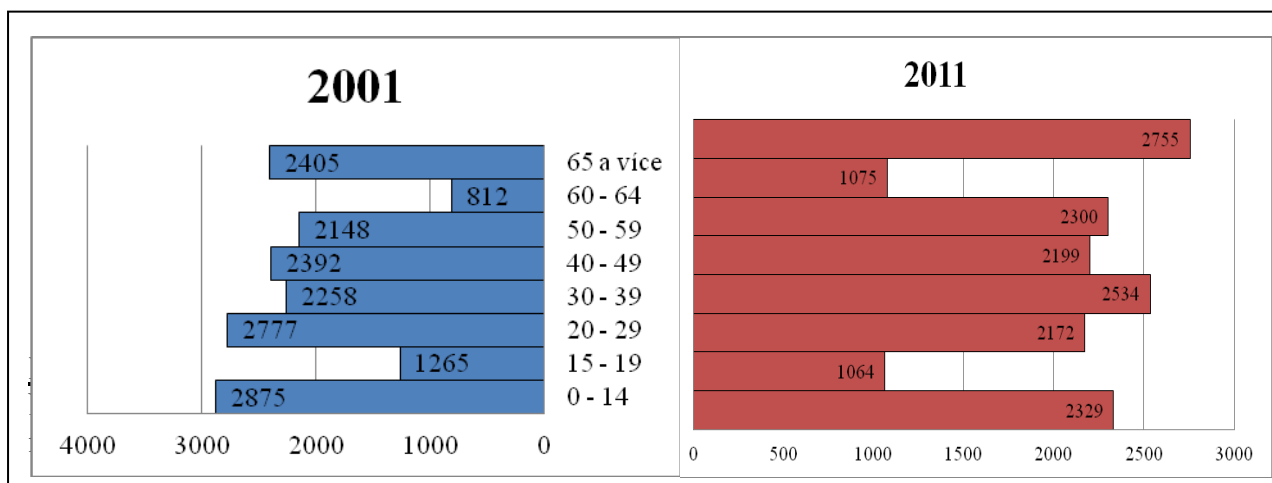
Celkově ve stoletém srovnání počet obyvatel na území Strážnicka v roce 2013 byl 16 600, což odpovídá stavu na počátku století, **jedná se tedy o udržitelný stav**, jak ukazuje následující graf. Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích viz příloha excel.

Graf: Vývoj počtu obyvatel na území Strážnicka, zdroj: ČSÚ, Retrospektivní lexikon (1978)

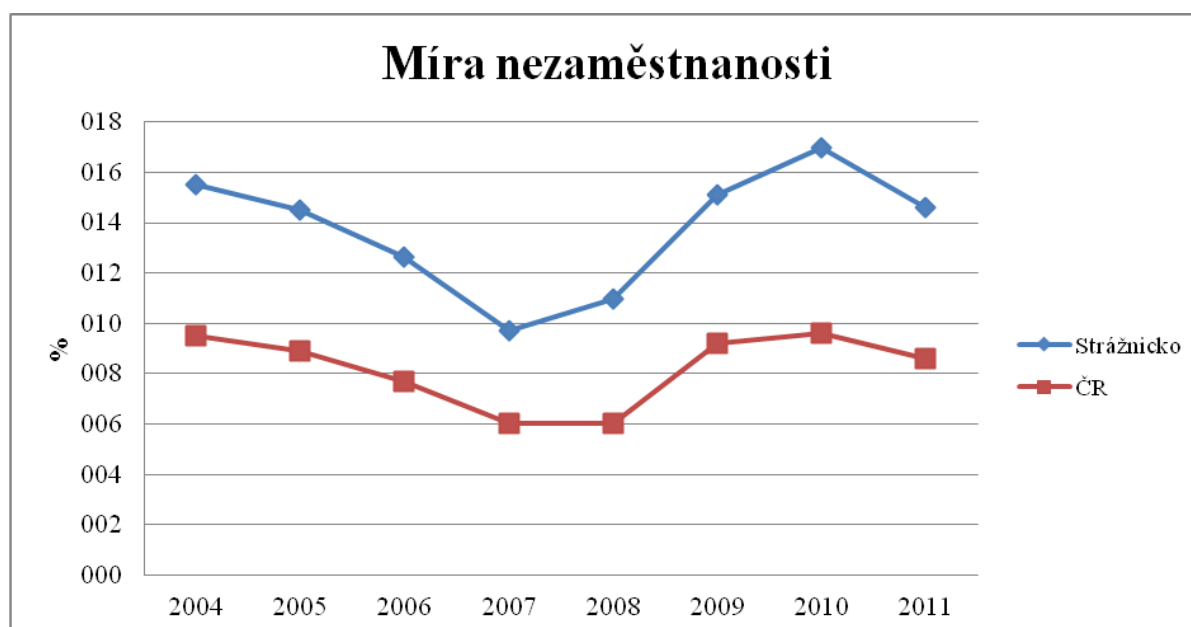

Věková pyramida níže porovnává obyvatele dle věku v roce 2001 a 2011. Zde je číselně prokázán problém území - stárnutí obyvatelstva, který rozsahem odpovídá celorepublikovému trendu. V posledních deseti letech na území Strážnicka pokles počet obyvatel ve věkové kategorii 0 - 14 let o **2,8%**, v ČR o **1,68%**, osob starších 65 let vzrostlo na Strážnicku o **2,56%**, v ČR o **1,87%**.

Graf. Věková pyramida, zdroj: ČSÚ, SLDB 2001 a 2011

Graf: Míra nezaměstnanosti na Strážnicku (2004 – 2011) v porovnání s vývojem v ČR, zdroj: MPSV, ČSÚ

Na Strážnicku byla sledována nezaměstnanost v posledním ekonomickém období 10 let, kdy byla budována občanská společnost na principech liberální Ekonomiky Evropské unie.

Na Strážnicku došlo od roku 1998 do roku 2002 k nárůstu míry nezaměstnanosti. V roce 2002 byla míra nezaměstnanosti **17,5% - nejvyšší** během celého sledovaného období. Od roku 2002 až do roku 2007 míra klesala, s celosvětovým ekonomickým růstem až na hodnotu 9,7%. V roce 2007 byla míra nejnižší, kopírovala celorepublikový trend. V následných letech, období hospodářské krize, došlo k nárůstu míry nezaměstnanosti nad 10%. Poslední dostupná data z roku 2011 uvádějí nezaměstnanost na Strážnicku **14,6 %**, což je vzhledem k průměru **celé ČR – 8,6%, nadprůměrně vysoká hodnota.**

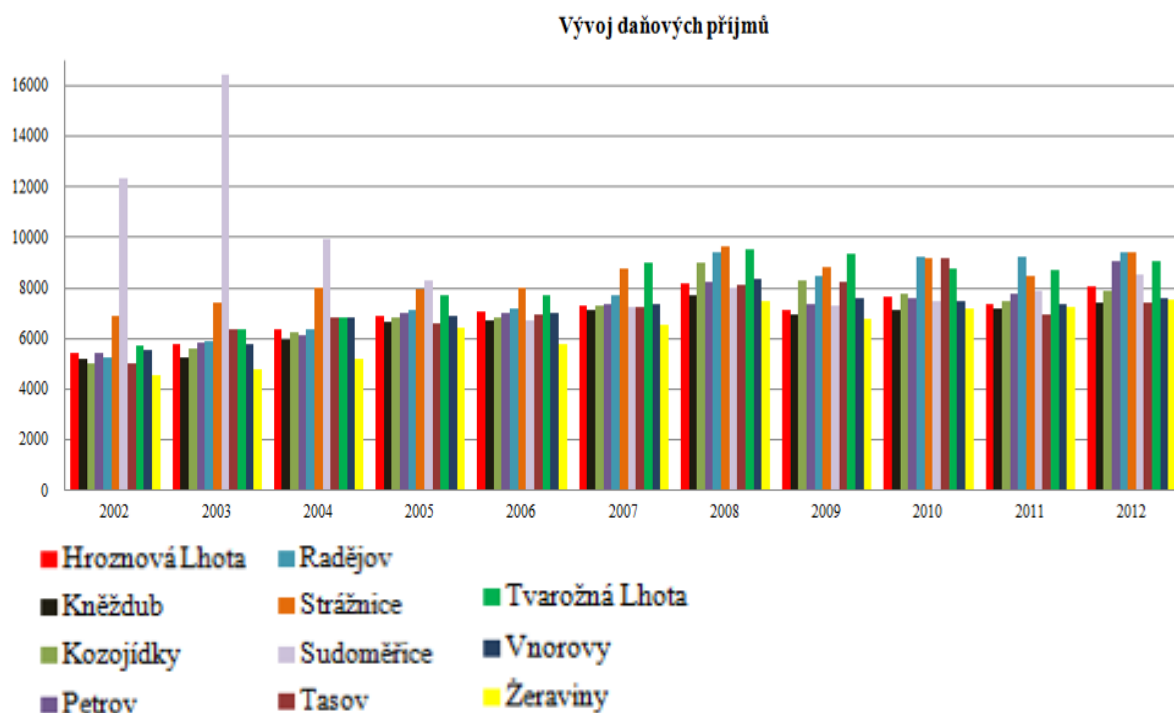
Strategie pro hospodářský růst ČR proto navrhuje zacílení na zaměstnanost žen s malými dětmi, mladé lidi a starší pracovníky.

Vývoj daňových příjmů

Vývoj daňových příjmů na obyvatele v obcích MAS Strážnicko. V obci Sudoměřice vysoké daňové příjmy byly výsledkem příjmů z místního parkoviště pro kamiony. Po výstavbě obchvatu za 250 mil Kč a členství v EU nebylo potřeba tuto službu provádět. V případě města Strážnice je vedoucí postavení výsledkem mnoha sídel firem, zabývajících se především

službami a stavebnictvím. Tvarožná Lhota dosáhla dobrého výsledku i vlivem prodeje svého autokempu v RO Lučina. Obec Žeraviny dosahuje dlouhodobě nejnižších hodnot, v obci není v provozu významnější firma/podnikatel. Všechny obce vykazují rostoucí tendenci daňových příjmů.

Graf: Vývoj daňových příjmů na obyvatele a rok (2002 – 2012), zdroj: www.rozpocetobce.cz

Migrace

Počet cizinců v obcích dlouhodobě v posledních 15 letech roste, jak ukazuje příloha. Zatím co v roce 2001 bylo v mikroregionu Strážnicko evidováno 15 cizinců, v roce 2014 počet cizinců vzrostl na **145 osob, což je necelé 1% populace území**. Většina cizinců přichází ze Slovenské republiky většinou za prací, nebo z ostatních států Evropské unie a z Ukrajiny.

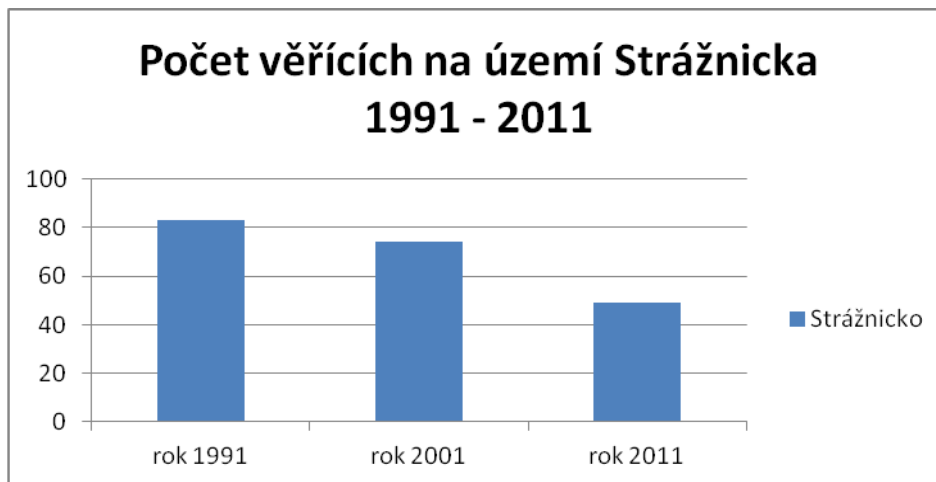
Náboženské vyznání

Na Strážnicku je v poměru k hodnotám ČR vysoký počet věřících obyvatel. Podle vývoje v posledních 15 letech pozorujeme rapidní pokles počtu věřících. Tento pokles vidíme ve všech obcích mikroregionu. Největší úbytek věřících obyvatel byl zjištěn v Hroznové Lhotě 43%, nejméně v Kozojídkách, kde došlo k úbytku o 11,5%.

Náboženská víra sebou nese hodnoty, které byly uctívány po staletích. Promítá se v kultuře nebo v náboženských slavnostech, které byly uchovávané a předávány z generace na generaci. Současný úbytek počtu věřících se odráží také na rodinách, jejichž rozpad lze v současné době vidět i na Strážnicku (viz.graf níže). **Úbytek věřících a rozpad rodin mají přímou souvislost**. V porovnání s celorepublikovým trendem můžeme však konstatovat, že Strážnicko sice úbytek v obou oblastech zaznamenává, nicméně se stále drží nad celorepublikovým průměrem. Ve 20letém srovnání vidíme výrazný pokles počtu věřících obyvatel Strážnicka z 83% na 49%, **což je 34% pokles**, jak ukazuje následující graf.

V posledních letech se díky projektům MAS Strážnicko podařilo opravit řadu kostelů (Římsko-katolická farnost (ŘKF) Kněždub – oprava stare sakristie, ŘKF Hroznová Lhota – stavební úpravy zděnného oplocení a zpevněných ploch, oprava kaple sv.Martina v Kozojídkách, ŘKF Sudoměřice – oprava farní budovy a vstupu do kostela, ŘKF Radějov – oprava fasády kostela) a prostranství okolo kostelů a pořídit vybavení pro spolkové církevní aktivity na Strážnicku a také podpořit řadu náboženských aktivit : Rodinné centrum Strážnice, Krojová pouť na Žerotín apod.

Graf: Věřící (2001 – 2012), zdroj: ČSÚ

Vzdělanost obyvatel

Na Strážnicku můžeme pozorovat v desetiletém srovnání, že vzdělanost oproti roku 2002 stoupá (viz graf.). Pozorujeme, že poklesl počet osob, kteří jsou bez vzdělání a to o 25%. Osob vyučených je o 3% méně. To můžeme vysvětlit stále klesajícím zájmem o učební obory a o řemeslo vůbec, což je ale celorepublikový trend. Počet osob s maturitou stoupl o 12%, může to být způsobeno také větší možností a nabídkou škol, které maturitu mohou nabídnout ke studiu. Největší posun můžeme vidět u **vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, kteých je ve srovnání s rokem 2002 o 45%**. Z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel území Strážnicka bylo v roce 2012 jen **7% vysokoškolsky vzdělaných**, což je 1184 osob. **Tento nárůst odpovídá trendu v ČR (2,9%), kde ve dvacetiletém srovnání pozorujeme nárůst vysokoškolsky vzdělaných obyvatel o 2,6%** (viz mapa níže). I přes nárůst ekonomicky aktivních vysokoškolsky vzdělaných obyvatel MAS Strážnicka dosahuje území podprůměrných hodnot, jak v rámci Jihomoravského kraje (14,7%), tak České republiky (12,5%), dle Typologie území ČR (Ekotoxa). Čtvrtina vysokoškolsky vzdělaných obyvatel vyjíždí za prací do okolních měst či vesnic, což odpovídá rozsahu celkové dojížděky za prací na Strážnicku. Nejčastěji se za prací dojíždí do 20 km: do Hodonína, Veselí nad Moravou nebo do Strážnice. Viz tabulka a graf přílohou.

Obr. Podíl vysokoškolsky vzdělaných, zdroj: Ekotoxa 2014

Definice: Podíl obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním - vysokoškolské vzdělání k celkovému počtu obyvatel starší 15 let včetně nezajištěných.

5.2.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A DOPRAVA

V obcích Strážnicka je dobře udržována a dobudována technicko-sídelní infrastruktura - sítě, místní komunikace (viz příloha) odpovídající stavu v ČR a v Jihomoravském kraji. Území je zasíťováno dostatečně plynem, elektřinou a většinou i vodou, ovšem z dálkových zdrojů. Některé obce nemají dobudovány ČOV. V současnosti je v realizaci dobudování společné Čistírny odpadních vod v obcích sdružení ČOV DSO Velička (Kozojídky, Hroznová Lhota, Tasov, Žeraviny, Kněždub).

V automobilové dopravní struktuře převládají silnice III. třídy, které jsou v uspokojivém stavu, silnice II. třídy začíná ve Strážnici a dále pokračuje přes Bzenec do Uherského Hradiště. Silnice první třídy I. 55 vede přes Strážnici, Petrov, do Břeclavi a dále k hranicím s Rakouskem/viz příloha. **Silnice I 55 je místy je v dezolátním stavu**, především v městě Strážnice a okolí. Dlouhodobě je plánována tvorba rychlostní silnice R 55 vedoucí jako obchvat obcí Strážnicka.

Vlak staví v obcích Sodoměřice, Petrov, Strážnice a Vnorovy, do ostatních obcí dostatečně zajišťuje dopravu autobusová doprava zajišťována firmou IDOS JMK. Dobře dostupná jsou okolní města Veselí nad Moravou, Hodonín i Brno.

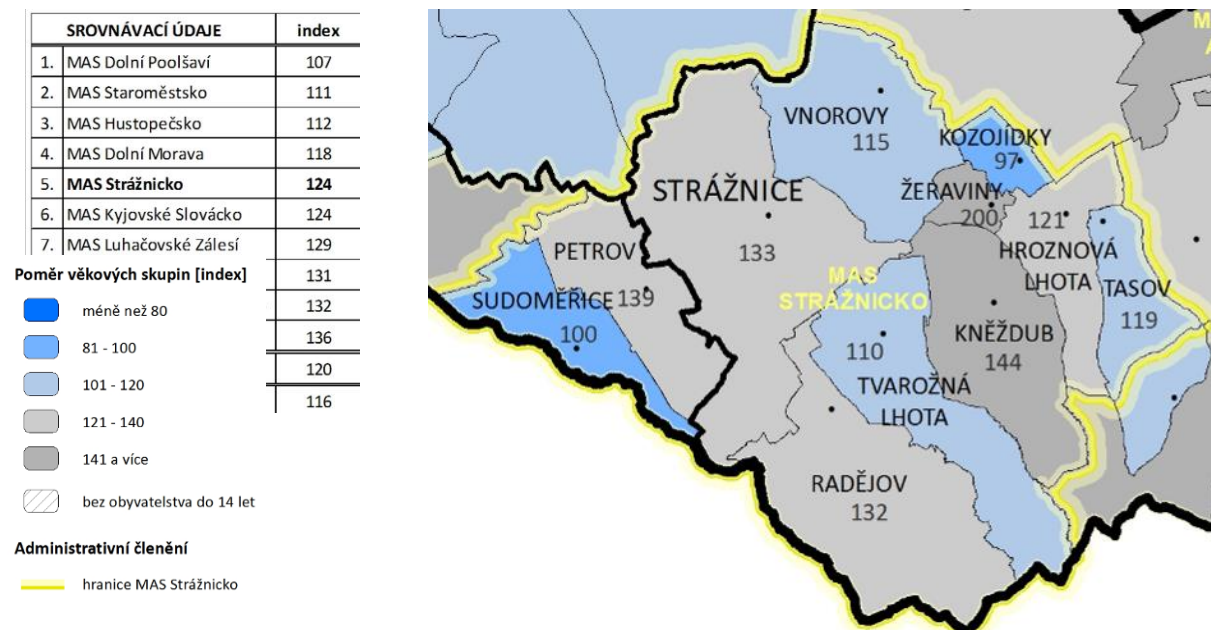
Loďní dopravy je možno využít po Baťově kanálu. Jedná se o historický zavlažovací systém a současně vodní cestu z Ratíškovice do Otrokovic, která byla budována mezi lety 1935 a 1938 pro přepravu lignitu do otrokovické tepelné elektrárny. Baťův kanál vede Strážnicí, Petrovem, Sodoměřicemi a je to **nadregionální turisticky**. **Na území Strážnicka přivede cca 50 000 návštěvníků ročně (Statistické data Baťův kanál)**.

Územím Strážnicka vede řada cyklostezek, dálkové i místní. Místní komunikace jsou poměrně rozsáhlé a některé cyklotrasy (č. 46 a 47) jsou součástí **i nadregionální sítě cyklotras Jejich stav je ovšem různé kvality a je zapotřebí jejich dobudování**. Dálková **cyklostezka Moravská stezka č. 47**, která začíná v Olomouci a končí v Hodoníně, prochází na území MAS Strážnicka Vnorovami a Strážnicí. Druhou dálkovou trasou je **Beskydsko-karpatská magistrála č. 46** dlouhá 249 km, vedoucí východomoravskými pohraničními pohořími Bílých Karpat a Beskyd (viz mapka přílohou). Trasa vede i obcemi Strážnicka, a to Sodoměřicemi, Petrovem, Strážnicí, Tvarožnou Lhotou a Radějovem. Na tyto stezky se napojuje síť vinařských stezek a místních naučných stezek (viz příloha), které mají různě rozvinutou infrastrukturu. Také **síť pěších stezek** je poměrně silně rozvinuta, ale je zapotřebí jejich pravidelná údržba.

5.2.3 VYBAVENOST OBCÍ

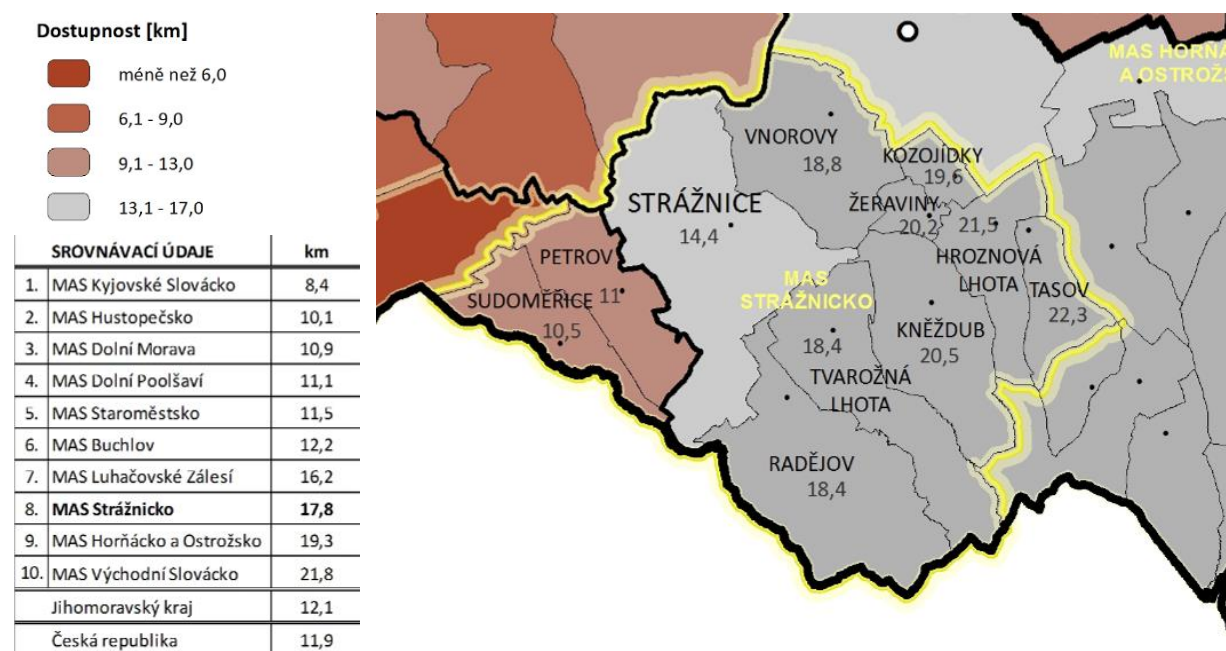
Na Strážnicku je vybavenost veřejnými službami a kvalita těchto služeb na dobré úrovni (graf viz příloha). Jedná se o vybavenost obcí školou, knihovnou, kinem, přírodními amfiteátry, muzei koupalištěm, hřištěm, tělocvičnou, zdravotnickou službou apod. Tyto služby lze rozdělit na základní, které občané musí platit a kulturní, které si občané tvoří sami. Tento jev pravděpodobně velmi výrazně ovlivňuje atraktivitu těchto oblastí pro podnikání, bydlení i cestovní ruch. Menší obce mají sice nízkou úroveň vybavenosti veřejnými službami – službami pro občany (mateřské a základní školy, zdravotnická zařízení, pošta apod.), ty jsou však dobře přístupné v blízkém okolí. Zcela však chybí návaznost těchto služeb mezi sebou, případně i na komerční služby, které by snížily náklady a umožnili lepší dostupnost služeb. Nedostatečné se jeví služby pro seniory se sníženou mobilitou. Např. opatření typu nabídka základních poštovních služeb v místním obchodě).

Obr. Index stáří na Strážnicku, zdroj Ekotoxa 2014

Pozn. Strážnicko dosahuje nadprůměrných hodnot ve srovnání s Jihomoravským krajem v oblasti stáří obyvatel – index 124, Jihomoravský kraj 120. Ve srovnání s Českou republikou je tato hodnota mírně pod hodnotou indexu v České republice. Jedná se o podíl osob ve věku nad 65 let k počtu osob do 14 let. Převyšuje-li výsledná hodnota indexu 100, je počet seniorů vyšší než počet dětí.

Obr. Dostupnost zařízení poskytují komplexní zdravotní péči

Pozn.: Vzdálenostní dostupnost po dopravní síti z centra obce k nejbližší nemocnici, poliklinice nebo jinému zdravotnickému zařízení poskytující komplexní zdravotní péči.

5.2.4 BYDLENÍ A RODINA

Obraz vesnic, i předměstských částí Strážnice se vyvíjel v závislosti na zaměstnání obyvatelstva a také naznačoval sociální strukturu. Většina domů byla v 19. století vybudována z kamene nebo z hlíněných nepálených cihel (kotovic). Hlína jako stavební materiál byla snadno dostupná. Dobývala se v hlínících kolem vsí a byla podomácku zpracována. Hlíněné stavby byly charakteristické nejen pro vesnickou výstavbu, ale také pro rolnické usedlosti.

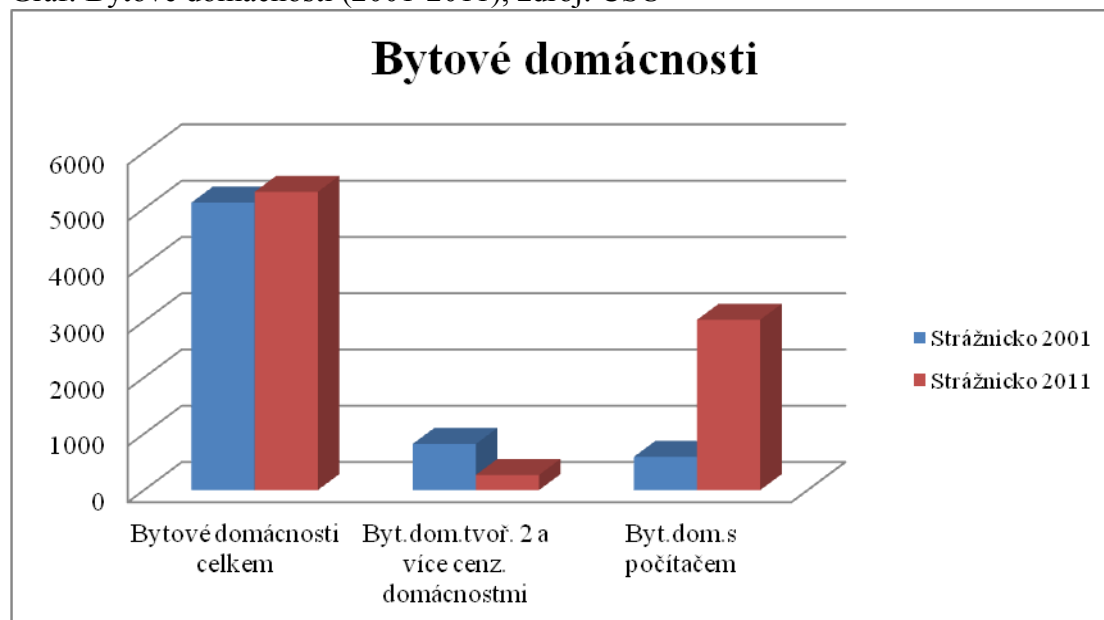
Domy byly zdobeny výstupky před vchody (žúdra), které patří dodnes k výtvarně nejpůsobivějším znakům slováckých domů. Zajímavé prvky jsou také tvary komínů, zaklenutá okénka, orámování oken a dveří. V domech bydlelo i několik generací pohromadě. Od 60. let 20.století již vesnice začaly podléhat nových trendům ve výstavbě, začaly se ke stavbě domů používat pálené cihly, stavět domy na patro. V současné době můžeme vidět nepřestavěné tradiční domy postavené v původním vesnickém stylu jen zřídka.

Počet domů od roku 1869 neustále roste (tabulka viz příloha). Tento nárůst je patrný v každém sledovaném desetiletí a do roku 1970 narostl o 65%. Je to způsobeno zřejmě jednak růstem populace v tomto období (viz tabulka Počet obyvatel) a samozřejmě také nárůstem životního standardu.

Bytové domácnosti zaznamenávají růst oproti roku 2001 o 3,7%. Roste počet rodin, které bydlí v bytech sami jako 1 cenzoá domácnost. Klesá počet domácností tvořenými 2 a více cenzoými domácnostmi. Pokles je až 32,8%. Je to zapříčiněno zřejmě trendem dnešní doby, kdy každá rodina upřednostňuje samostatné bydlení. Vybavenost domácností také roste, kdy téměř v každé domácnosti můžeme nalézt osobní počítač (nárůst o 500 %).

Podíl nevyužitých bytů z celkového počtu bytů na území Strážnicka se pohybuje na úrovni 7,6%, což je nižší hodnota, než v okolních MAS (Kyjovské Slovácko 8,5%, Hornácko a Ostrožsko 9,1%) (dle Typologie území ČR – Ekotoxa). Hodnota je však podprůměrná v rámci Jihomoravského kraje (9,7%) a České republiky (10,1%).

Graf: Bytové domácnosti (2001-2011), zdroj: ČSÚ

V desetiletém srovnání je **trvale obydlených bytů** na Strážnicku o 7,9% více, obdobně jako v Jihomoravském kraji, kde došlo k nárůstu o 7,4%, v celé České republice došlo k nárůstu o 8,2%. Počet rodinných domů narostl za 10 let o 3,8%, v České republice zaznamenáváme růst o 2,1%, nárůst v Jihomoravském kraji je o 1,2%. Vzrostl také počet **neobydlených domů a to o 16,5%**, v České republice a v celém Jihomoravském kraji však takový nárůst patrný není, pohybuje se okolo 1%. Velký nárůst za posledních 10 let můžeme pozorovat u domů sloužících k rekreaci a to o 123,6% ovšem v celkovém počtu domů jsou to 4%, což je nesrovnatelná hodnota s ČR (4,1%) a nadprůměrná hodnota v rámci JMK (2,5%). Průměrné stáří domů vzrostl o 8,33% a to z 39 na 42,5let. **Méně je domů v soukromém vlastnictví a to o 5,5%**, což je trend v celém Jihomoravském kraji (8%) ovšem v ČR je mírný nárůst o **0,7%**. Domů ve vlastnictví obce a státu klesl o 2%, a domů ve vlastnictví bytového družstva o 35,7%.

Domy jsou oproti roku 2001 lépe vybaveny (především stoupla vybavenost veřejnou kanalizační sítí o 13% a ústředním topením o 14%). V současnosti je 95% obyvatel Strážnicka je napojeno na plynovod, což je nadprůměrná hodnota vzhledem k Jihomoravskému kraji a České republice. Na rozdíl od procentního podílu 80,8% napojených osob na veřejnou kanalizaci, kde MAS Strážnicko dosahuje stále nižších hodnota

Jihomoravského kraje (82,2%), ale vyšší než ČR (77,2%) a dle Typologie území ČR (Ekotoxa).

Klesl počet domů se **3 a více obytnými místnostmi a to až o 42%**. Na grafech a tabulkách přílohou můžeme podrobněji pozorovat, že lidé stále více v bytech, které nevlastní, roste vybavenost bytů a domů, roste i počet neobydlených domů, tudíž roste zastavěnost ploch v obcích. V centrech obcí je řada domů opuštěných. Dobrým výsledkem je nárůst domů sloužících k rekreaci, čímž částečně můžeme řešit problém neobydlených domů, které se díky možnému pronájmu mohou udržovat.

Graf: Vybavenost domů (2001-2011), zdroj: ČSÚ

Rodiny a její prostředí hrají velkou roli v rozvoji člověka. Rozpad rodin v posledních letech je patrný v celé České republice. V poslední dekádě tento trend je zřetelný i na Strážnicku. Můžeme vidět, že poklesl počet úplných rodin a to z 84% na 78%. Počet neúplných rodin vzrostl o 2% z 14% na 16%. V porovnání s trendem v ČR je počet neúplných rodin na Strážnicku ještě o 4% nižší. (viz graf příloha). Podíl neúplných rodin na území Strážnicka je nižší, než na území Jihomoravského kraje a České republiky dle Typologie území ČR (Ekotoxa).

Závěr z jednání PS obce:

Problémem se ukazuje fakt, že růst životní úrovně obyvatel, vč. soc. služeb, vybavenosti domů nese s sebou **zvýšenou individualizaci společnosti**, která se projevuje na poklesu náboženského vyznání obyvatel, rozpad rodin a tím větší zátěž pro samosprávu obcí a státní správu, kteří se musí o individualizovanou společnost starat.

5.2.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Životní prostředí je jedním ze tří piliřů udržitelného rozvoje regionu pro zachování a rozvoj území dalším generacím. Proto naše strategie se ztotožňuje s hlavními cíly Státní politiky životního prostředí ČR je zajištění **zdravého a kvalitního životního prostředí, efektivní využívání zdrojů a minimalizace negativních dopadů** lidské činnosti na ŽP.

Občané Strážnicka dle dotazníkového šetření ohodnotili stav životního prostředí průměrnou známkou 2,23. Nejlépe je hodnocena četnost vývozu popelnic v obci, průměrná známka 1,78, naopak dle občanů je nejhůře hodnocen stav krajiny - lesů a větrolamů, 2,61.

5.2.5.1 Využití půdy

Většina území Strážnicka, 68% území, je využívána jako orná půda střední a vyšší kvality především v povodí toků Moravy, Velička a Radějovky. Strategie pro růst českého zemědělství a potravinářství po roce 2013 se zaměřuje i na **ochranu zemědělského půdního**

fondy, zvláště jeho záboru. Je navrženo snížení tempa úbytku zemědělského půdního fondu (zemědělská půda v ČR zaujímá celkem 53,6% rozlohy), stejně i ztížení procesu opouštění a nešetrného zacházení se zemědělskou půdou. Na území Strážnicka také dochází k úbytku zemědělské půdy, od roku 2008 o 0,4 %. Největší podíl zemědělské půdy, 88,43%, z celkové plochy katastru má obec Hroznová Lhota, naopak nejmenší obec Radějov, pouhých 23,77 %. Mírně roste podíl lesů a ostatních ploch, v ČR celkem 33,76% lesní půdy z celkové výměry. Nejvíce lesů je v obci Radějov, téměř 72 % z celkové plochy katastru, ovšem díky soukromé Oboře Radějov (1 565 ha, jedna z největších v České republice) je velká část radějovských lesů se zvláštním režimem a veřejnosti téměř nedostupná. Ve Strážnici a ve Tvarožné Lhotě lesy zabírají 30%. Ostatní obce mají okolo 10%. Zanedbatelnou plochu lesní půdy najdeme v obcích Sudoměřice, Kozojídky a Žeraviny, kde v poslední době vznikají alespoň prvky USES. V posledních letech můžeme sledovat nárůst lesní půdy, v obci Tvarožná Lhota nárůst o 10 ha v roce 2013 oproti roku 2010, ve Strážnici nárůst o 7 ha, o 2 ha v Sudoměřicích a Tasově. Ve všech obcích došlo k výsadbě lesů na původně zemědělské půdě – luk a opuštěné orné. Podíl vodních ploch, díky přítomnosti toků Moravy, Veličky a Radějovky je větší jak zastavěné území, v ČR podíl vodních ploch 2,07%, tedy méně než na území Strážnicka. Podíl zastavěné plochy v obcích se pohybuje okolo 2% ploch katastru což je vzhledem k průměru ČR 1,68 % srovnatelná hodnota. (viz tabulka a graf). Na území MAS Strážnicka je až o **14%** více zemědělské půdy, než je celorepublikový průměr a o **14% víc**, než je průměr v Jihomoravském kraji. Podíl lesní půdy na území MAS Strážnicko je o téměř **12% nižší**, než hodnota v České republice dle Typologie území ČR (Ekotoxa).
Obr. Zalesnění krajiny, zdroj: Ekotoxa 2014

Pozn. Ukazatel hodnotí stabilitu prostředí, narušení krajinného rázu, intenzitu zemědělské velkovýroby.

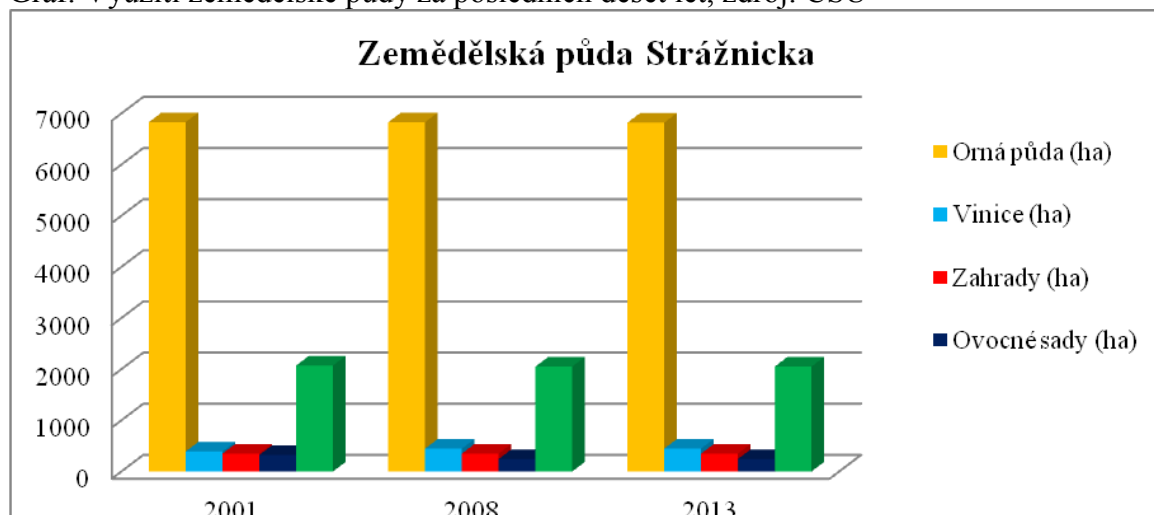
Tab. Tendence ve využití půdy za posledních 10 let na Strážnicku, zdroj: ČSÚ

LAND USE	stav v % k 2002	pohyb o % k 2008	pohyb o % mezi 2008 a 2013
Zemědělská půda (ha)	67,54	-0,335	-0,063
Lesní půda (ha)	22,30	0,120	0,012
Vodní plochy (ha)	2,57	0,034	-0,011
Zastavěné plochy (ha)	1,97	-0,012	-0,008
Ostatní plochy (ha)	5,59	0,220	0,063

Pozn.: Průměrná velikost půdních bloků na území obce. Ukazatel pro hodnocení stability prostředí, narušení krajinného rázu a intenzity zemědělské výroby.

V posledním desetiletí ve využití zemědělské půdy došlo k mírným změnám: můžeme sledovat nárůst vinic, pokles ovocných sadů především v Petrově a Sudoměřicích (viz graf a tabulka). Na Strážnicku je dnes registrováno 228 zemědělských podnikatelů, z nichž ovšem reálně podniká na Strážnicku cca 30% - 50 z nich. V rámci PRV 2007 – 2013 bylo 12 z nich podpořeno – podpora vinařství (Uřičář, Macháček, Klásek, Svoboda, Konečný, ČZS Kozojídky a Sudoměřice), podpora živočišné výroby (Svoboda, Říha), rozvoj ovocnářství (Petruchová, Jaroš, Ekoton).

Graf: Využití zemědělské půdy za posledních deset let, zdroj: ČSÚ

Tab. Tendence ve využití zemědělské půdy za posledních deset let, vlastní zpracování

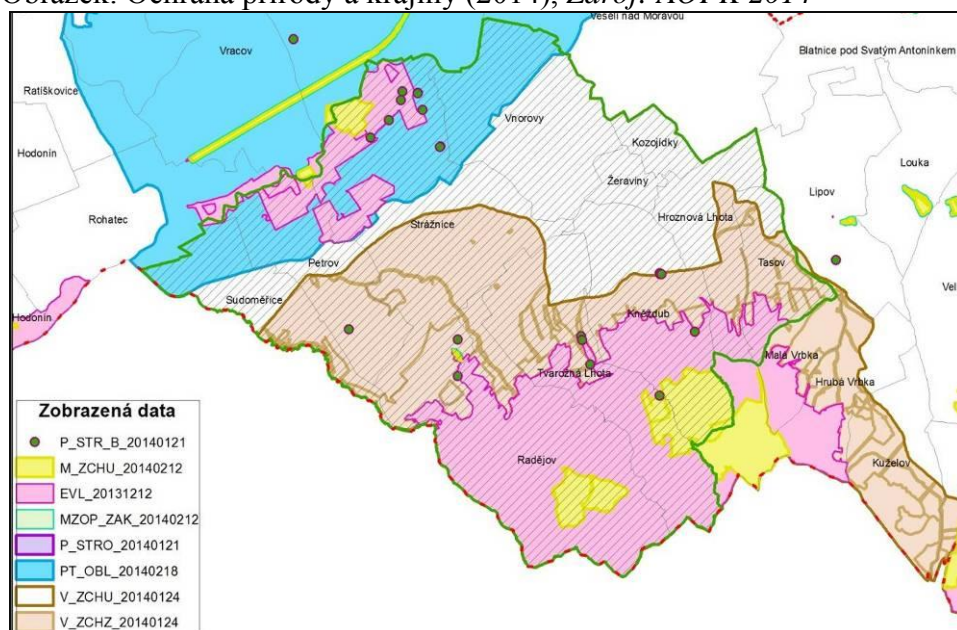
LAND USE zemědělská půda	stav v % k celku 2002	pohyb o % k 2008	pohyb o % mezi 2008 a 2013
Orná půda (ha)	68,519	0,326	-0,043
Vinice (ha)	3,931	0,570	0,017
Zahrady (ha)	3,520	0,003	-0,003
Ovocné sady (ha)	3,239	-0,787	0,019
Trvalé porosty -louky (ha)	20,790	-0,113	0,010

Ochrana krajiny a biologické rozmanitosti

Výjimečné utváření krajiny a biologická rozmanitost fauny i flory, jak je uvedeno již v úvodu vedly k vyhlášení většiny území Strážnicka za **CHKO Bílé Karpaty v roce 1980** a v roce **1996 byl na stejném území vyhlášen status Biosferické rezervace UNESCO**. Od roku 2007 platí také vyhlášení území Natura pro oblast Bílých Karpat (oblast biotopů **vzácných rostlin a živočichů**) i **pro nivu řeky Moravy (ptačí oblast)**, která je navíc od roku 1993 chráněna jako Přírodní park Pomoraví vyhlášený za účelem ochrany krajinného rázu.

Ochranu přírody zajišťuje Agentura ochrany přírody a Správy CHKO Bílé Karpaty, MěU Veselí nad Moravou (odbor ŽP) a všechny obce (komise ŽP, či pověřená osoba) ve spolupráci s nevládními organizace (ČSOP, VIS, INEX aj). Široká je taky zájmová aktivita v péči o přírodu a její složky. Blízkost řeky Moravy vždy využívali rybáři sdružení do početných místních organizací rybářského svazu, největší je ve Vnorovech (270 členů). Myslivost jako zájmová činnost je podporována v každé obci MAS Strážnicka, přemnožení zvěře (spárkatá, černá) dlouhodobě působí vysoké škody v území. Zahrádkáři mají početné zastoupení téměř v každé obci Strážnicka, nejvíce ve Strážnici (okolo 70 členů).

Obrázek: Ochrana přírody a krajiny (2014), Zdroj: AOPK 2014

Vysvětlivky:

- *M_ZCHU - maloplošná zvláště chráněná území*
- *EVL - evropsky významné lokality*
- *MZOP_ZAK - ochranná pásma ze zákona*
- *P_STRO - památné stromy*
- *PT_OBL - ptačí oblasti*
- *V_ZCHU - velkoplošná zvláště chráněná území*
- *V_ZCHZ - velkoplošná zvláště chráněná území se zonací*

Většina území, 70 %, Strážnicka patří do zóny zvláště chráněného území s cennými lučními biotopy, bučinami a památnými stromy – především jeřáby oskeruše (hodnotné lokality viz příloha). Zbýlých 30 % je naopak extrémně zemědělsky využíváno s problémy eroze a zemědělského sucha. Obce mají zpracovány územní plány i s ohledem na problematiku erozí, tato opatření však nejsou efektivně naplňována.

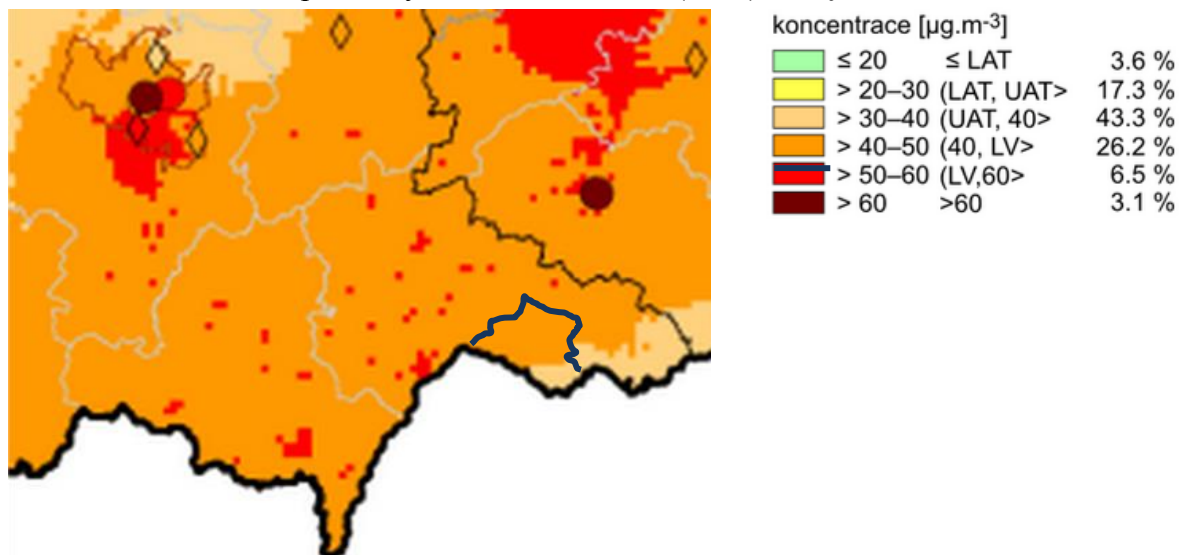
Území se nachází v **CHKO Bílé Karpaty**, které na za hranicemi se Slovenskem pokračují jako CHKO Biele Karpaty. Plán péče CHKO Bílé Karpaty určuje možnosti hospodaření v jednotlivých zónách ochrany (viz obrázek v příloze) a řeší problémy na území do 31. 1. 2021. Významné jsou pro oblast Strážnicka tyto aktivity: **údržby travních ploch I. zóny CHKO a podpora pastevevství a celkově malozemědělství**, omezení šíření invazivního trnovníku akátu, intenzivní chov zvěře a likvidace přírodních porostů v oboře Radějov (uvnitř PP Kútky).

5.2.5.2 Ochrana ovzduší

Ovzduší je jednou z nejdůležitějších složek životního prostředí, jeho kvalita je velmi důležitá pro zdraví obyvatel, kteří vzduch vdechují i s látkami v něm obsaženými. Proto je kvalita ovzduší jedním z hlavních témat jak na státní tak i evropské úrovni. V České republice je v platnosti Národní program snižování emisí, který podporuje environmentálně šetrné technologie. Na rozvoj respiračních onemocnění a dalších nemocí má vliv především koncentrace prachu ve vzduchu.

Koncentrace prachových částic PM 10 v roce 2012 na Strážnicku ukazuje, že území zalesněná jsou zatížena méně (30 - 40 $\mu\text{m}/\text{m}^3$), zbytek území je v kategorii 40 - 50 $\mu\text{m}/\text{m}^3$. Což je mírné postižení, které je na 26% území státu.

Obrázek: Koncentrace prachových částic PM₁₀, ČR (2012), zdroj: Cenia 2012

5.2.5.3 Ochrana vod

Na Strážnicku slouží přes 15 let jako hlavní zdroj pitné vody skupinový vodovod Veselí-Strážnice zdrojem je podzemní voda z jímacího vrtu ze **SV Bzenec-Kyjov-Hodonín**, s centrálním zdrojem ÚV Bzenec. Pro účely úpravy pitné vody se **jímá podzemní voda ze tří zdrojů**. Jedná se o prameniště JÚ Bzenec I (Moravský Písek) o vydatnosti $Q = 60$ l/s, JÚ Bzenec III, o vydatnosti $Q = 100$ l/s, JÚ Bzenec IIIa o vydatnosti $Q = 100$ l/s, Ze tří funkčních zdrojů je surová voda čerpána do úpravný vody Bzenec, která má **projektovaný kapacitní výkon $Q = 450$ l/s**.

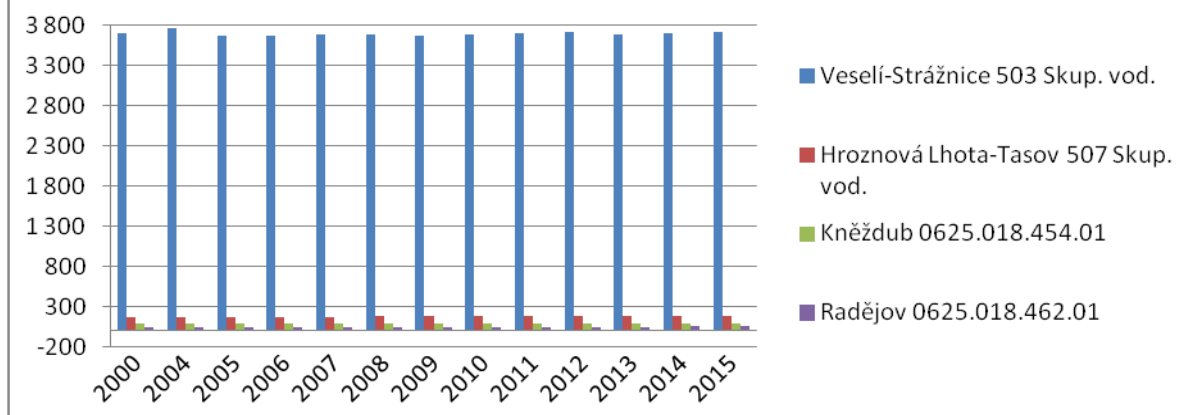
Na tento skupinový vodovod jsou napojeny obce: Kozojídky, Petrov, Strážnice, Sudoměřice, Vnorovy, Tvarožná Lhota a nově i Radějov. Druhý skupinový vodovod má Hroznová Lhota – Tasov. K zásobování pitnou vodou se využívají místní zdroje – 3 vrty o celkové vydatnosti $Q = 4,0$ l/s. Čerpací stanicí o výkonu $Q = 9,0$ l/s je podzemní voda čerpána do stávající akumulace, věžového vodojemu. Samostatný vodovod mají obce Kněždub a Radějov. Žeraviny nejsou napojeny na žádný vodovod (viz graf a popis viz příloha). Dodávka pitné vody je dlouhodobě stabilní a zdroje dodávají vodu v rozsahu 460 l/os/den (Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje).

územní celek Hodonín). Do vodovodu je dodáváno tolik vody, že by objemem pokryla i více obcí. Spotřeba vody v okrese Hodonín činila v roce 2013 **83,1 l/os/den** (dle informací VAK), největší spotřeba na Strážnicku je ve Strážnici 218 922 m³/rok - což je 106 l/os/den. Ve srovnání s Českou republikou, kdy je spotřeba **111 l/os/den** lze říct, že spotřeba je pod republikovým průměrem. Důvodem je především venkovský způsob života, kdy stále existuje ještě velké množství domácností, které využívají dešťovou vodu a vlastní studny jako doplnění odběru vody např. pro zalévání zahrady, splachování wc apod. V obcích Hroznová Lhota, Kněždub, Tasov, Žeraviny které mají vlastní vodovod, se spotřeba vody pohybuje okolo **70 l/os/den**. Je zde předpoklad, že s realizací stavby pro Hornácko, jež je v současné době v projektové fázi a samotnou realizací cca v roce 2016 budou následně zásobeny i tyto obce vodou VAK Hodonín.

Zřejmá je závislost většiny obcí na jednom zdroji pitné vody, který dnes využívá přes 70% obyvatel MAS (viz příloha). **V obcích chybí náhradní místní zdroje pitné vody** (obecní studny, nádrže apod.) pro nenadálé případy jako jsou například sucha či ekologické katastrofy, jak ukazuje podrobně graf.

Graf: Potřeba vody – skupinové vodovody (2000-2015) v m³/d, zdroj: Jihomoravský kraj, odbor ŽP

Potřeba vody - skupinové vodovody území Strážnicka 2000-2015

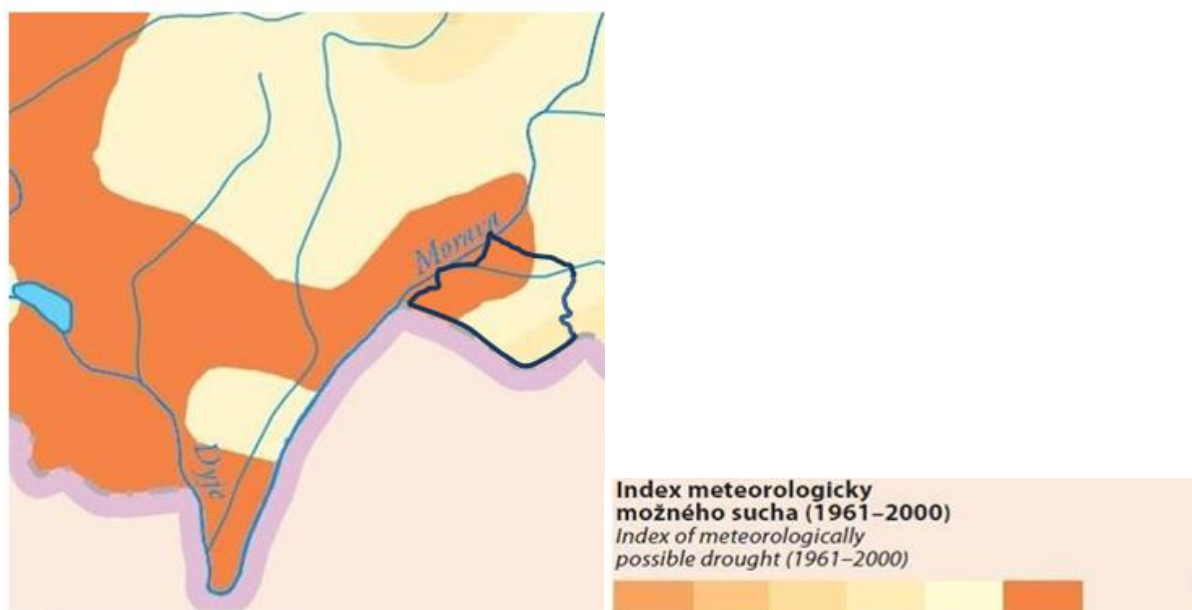
Výjimku tvoří obec Žeraviny, která není napojena na veřejný vodovod, kde jsou občané závislí na vlastní studni. Město Strážnice od posledního velkého odstavení vody při havárii asi před 4 roky doplnilo evidenci studní na veřejných prostranstvích. Postupně všechny studny opravili a doplnili tak, že je možno načerpat si vodu z těchto studní ruční pumpou, ovšem voda díky malému užívání zdrojů je nepitná. V Radějově, který využíval studny donedávna a v Sudoměřicích je v obecních studnách voda pitná. V ostatních obcích v obecních studnách je **bud' voda nepitná, nebo její stav zástupci obce neznají.**

5.2.5.4 Ochrana půdy, protierozní opatření, zadržování vody v krajině

Pro území Strážnicka je půda významným výrobním prostředkem pro zemědělskou krajinu. Její ochrana jedním z hlavních úkolů rozvoje, vzhledem k úrodnosti půdy či ochraně proti erozi vodní i větrné.

Jihomoravský kraj, jehož je Strážnicko součástí je v ČR území s nejnižším úhrnem ročních srážek, které místy dosahují jen (400 - 600 mm). Na Strážnicku je to Petrov, Strážnice a Sudoměřice. Mapa jasně ukazuje významný problém Strážnicka a celé JV Mravy, sucho. Území dosahuje nejvyšších hodnot indexu meteorologického sucha ve sledovaném 40letém období 1961 - 2000. Jedná se o ukazatel, který je založen na integraci potenciálních deficitů vláh ve vrstvě půdy 0 - 20 cm za vegetační období (1. duben - 30. září).

Obrázek: Index sucha, Zdroj: Atlas krajiny ČR, MŽP 2009

— hranice MAS Strážnicka

Počet epizod sucha a rozsah zemědělského sucha v letech 1961 – 2000, souvislých období vyznačující se odchylkami od klimatického optima je na území Strážnicka ve střední

až nejvyšší míře 45 – 65 bodů. Tento rozsah zemědělského sucha v letech 1961 – 2000 dosahuje na velké části Strážnicka maximálních hodnot. Nejvíce zasaženými územími jsou obce Petrov, Strážnice a Sudoň (viz příloha).

Plán péče Moravy stanovil cíle pro prevenci negativních důsledků suchých období: stanovení hodnot minimálních zůstatkových průtoků v tocích, které vychází z potřeby zohlednit ekologická hlediska a ochranu ekosystémů vázaných na vodní toky, zabezpečení dodávky vody pro jednotlivé uživatele.

Vodní eroze

Vodní eroze v obcích MAS Strážnicka je posledních 50 let výrazný problém (viz obr). Na území Strážnicka byla provedena podrobná studie VULH prof. Dumbrovský (viz příloha), která ukazuje katastry erozí nejhrožnější o obce Tvarožná Lhota, Kněždub a Petrov. Eroze místy dosahuje i více jak 50 tun/ha !!!

V zemědělském území nenajdeme místa zasažena jen slabou vodní erozí. Silná a velmi silná eroze byla zjištěna v obcích Vnorovy, Kozojídky, Žeraviny, Hroznová Lhota, Tasov, Radějov, Tvarožná Lhota, Kněždub. Nejvíce jsou zasaženy východní části obcí Tvarožná Lhota, Kněždub a Radějov. Plán péče povodí Moravy se zabývá mimo jiné i prevencí před povodněmi. Jsou zde stanoveny cílové hodnoty koryt toků jako průtok, který je vodní tok schopen bezeškodně převést, aniž by došlo k zaplavení okolního území a škodám v něm. Obce na říčce Veličce mají navrženy v Plánu oblasti povodí Moravy za cíl navýšení ochrany pro maximální průtok z 20 leté na 100 letou vodu, tedy průtok povodně, který je dosažen nebo překročen průměrně jedenkrát za 100 let (tj. z Q_{20} na Q_{100}). Pro řeku Veličku je Q_{100} stanoveno na 98,418 m³/s .

Obrázek: Vodní eroze (2009) v tunách na hektar za rok. Zdroj: Atlas krajiny ČR, MŽP 2009

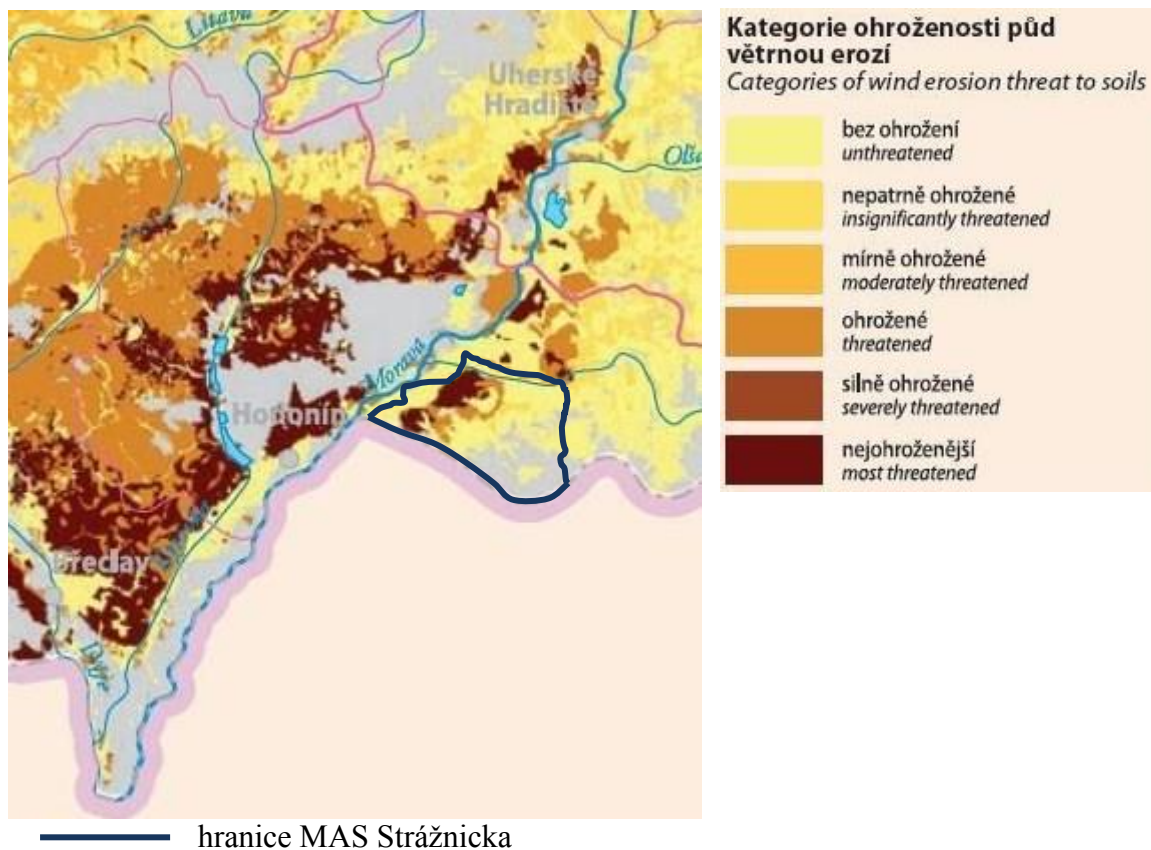
Vodní eroze / Water erosion (t·ha ⁻¹ ·rok ⁻¹ / t·ha ⁻¹ ·year ⁻¹)	
< 5	nepatrná insignificant
5–8	slabá low
9–24	střední moderate
25–80	silná high
81–320	velmi silná very high
> 320	extrémní extreme

— hranice MAS Strážnicka

Ohroženost půd větrnou erozí

S problémem sucha je také spojena větrná eroze. Oblasti zasažené suchem ohrožuje jak vodní eroze, tak také větrná. Jedná se o rozrušování půdního pokryvu a odnos nezpevněných částic do míst sedimentace, často na cesty, louky i do sídel. Půda je znehodnocována a snižuje se její produktivní schopnost. Obce ohrožené větrnou erozí (viz mapa) jsou především Petrov, Strážnice a Sudoň, tedy obce zasaženy nejčastěji epizodami sucha.

Obrázek: Ohroženost půd větrnou erozí (2009), Zdroj: Atlas krajiny ČR, MŽP 2009

Zeleň v obci a krajině

Na zemědělském Strážnicku, obdobně jako na celé JV Moravě má zeleň v zemědělské krajině (trvalé plochy mezi, cest, remízy, sady, stromořadí a větrolamy) nezastupitelnou funkci - zpevňuje půdu a chrání tak proti erozi, produkuje kyslík, zadržuje vodu v krajině, příznivě působí na mikroklima. V obcích zeleň (parky, stromořadí i zahrady) kromě estetické funkce, snižují prašnost a také hladinu hluku. MAS Strážnicko v minulém období podpořila řadu drobných projektů, kde vznikaly plochy veřejné zeleně a zeleně v obcích. Také obce, především Strážnice, Tvarožná Lhota, Sudoměřice a Vnorovy, investovaly v dalších OP do této oblasti, (viz příloha). Ke snížení eroze na Strážnicku bude nutná větší obnova krajinných struktur (prvky USES, biopásy, cestní síť apod.).

5.2.5.5 Odpadové hospodářství

Na území Strážnicka obce třídí odpady v rozsahu odpovídající standartu ČR. Působí zde několik svozových společností a není jednotný systém, také občané platí od 300 – 700 Kč/osobu/rok. Svozové firmy odpady buď materiálově využívají či většinou dochází ke skládkování (cca 70% TKO). Není využito energetického potenciálu odpadu, také proto že nejbližší spalovna je až v Brně a alternativy neexistují. Sběrná místa jsou v obcích Hroznová Lhota, Tvarožná Lhota, Kněždub, Kozojídky, Tasov. Obec Strážnice má skládku TKO do roku 2020 a skládku BRKO. Kompostárnu BRKO má i Tvarožná Lhota. Obce Vnorovy a Sudoměřice nově vytvořili sběrný dvůr.

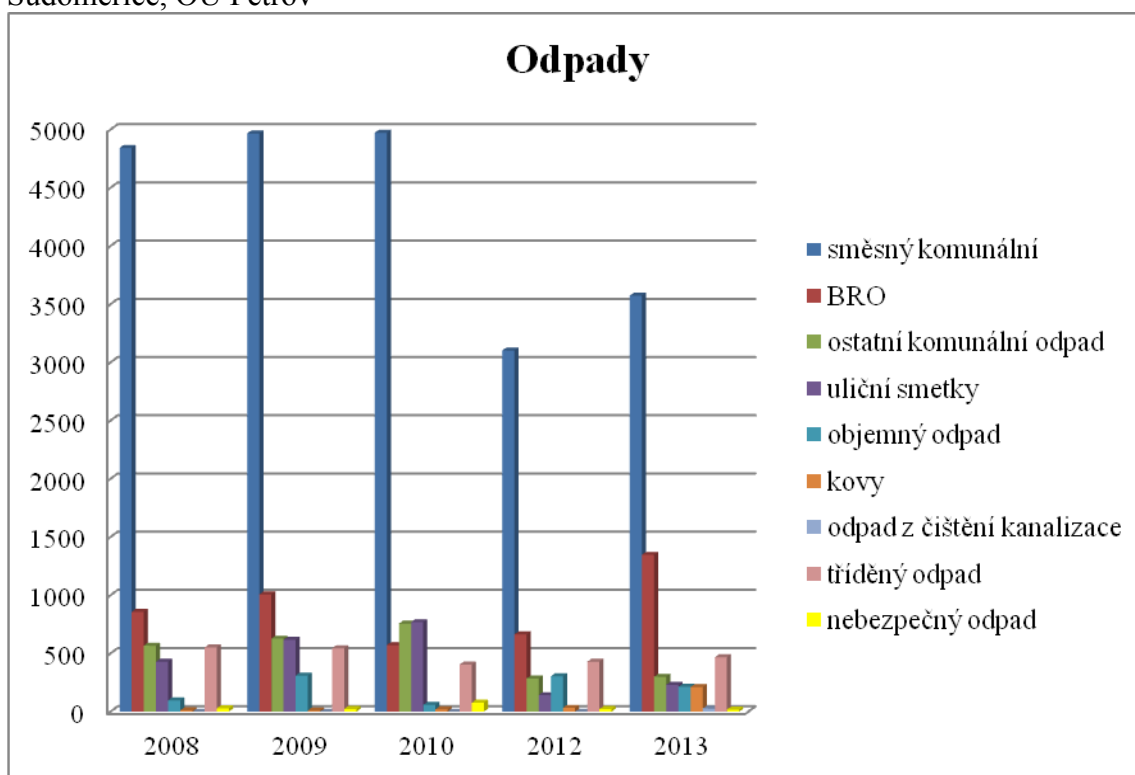
Plán odpadového hospodářství ČR 2015 - 2020 se zaměřuje především na předcházení vzniku odpadů, popřípadě maximální využití vzniklých odpadů, tedy recyklaci a opětovné využití odpadů. Po roce 2020 nebude podporováno skládkování a bude omezeno nebo spalování recyklovatelných materiálů, je nutné tedy minimalizovat odpady, případně je využívat jako suroviny. Nakládání s odpady občanů hradí obce ze svého rozpočtu a u mnoha obcí dosahuje 5 - 10% ročních nákladů.

Na území Strážnicka v posledních 5 letech stále vzniká nejvíce netříděného TKO (viz graf). V roce 2013 jej bylo vyprodukováno 3 573,95 t. Za posledních pět let kleslo množství komunálního odpadu. Důvodem může být ekonomická krize a především zavedení samostatného sběru biologicky rozložitelného komunálního odpadu - BRKO. Pokleslo

množství tříděného odpadu, snad také vlivem finanční krize - lidé méně nakupují, neprodukují tedy množství odpadů z nakoupeného zboží. Stavební materiál již není určen k likvidaci, je hojněji využíván obcemi pro další využití například jako drť pod cesty a chodníky. Klesá i množství nebezpečného odpadu, v obcích jsou totiž v posledních letech pořízeny kontejnery na vysloužilá elektrozařízení. (grafy viz příloha). V současnosti roste množství biologicky rozložitelného odpadu u domácností v obcích. Důvodem je i neschopnost domácností likvidovat a využívat BRKO na svůj kompost. V rámci systému třídění dosahuje obec Tvarožná Lhota nejlepších výsledků v okrese, nejméně bodů získala obec Kozojídky (viz příloha).

Starostové obcí DSO Strážnicko v dotazníku zvolili oblast odpadového hospodářství za nejvhodnější vzhledem k navázání spolupráce s okolními obcemi.

Graf: Odpad na území Strážnicka v tunách, zdroj: SD ORP Veselí nad Moravou, OÚ Sudoměřice, OÚ Petrov

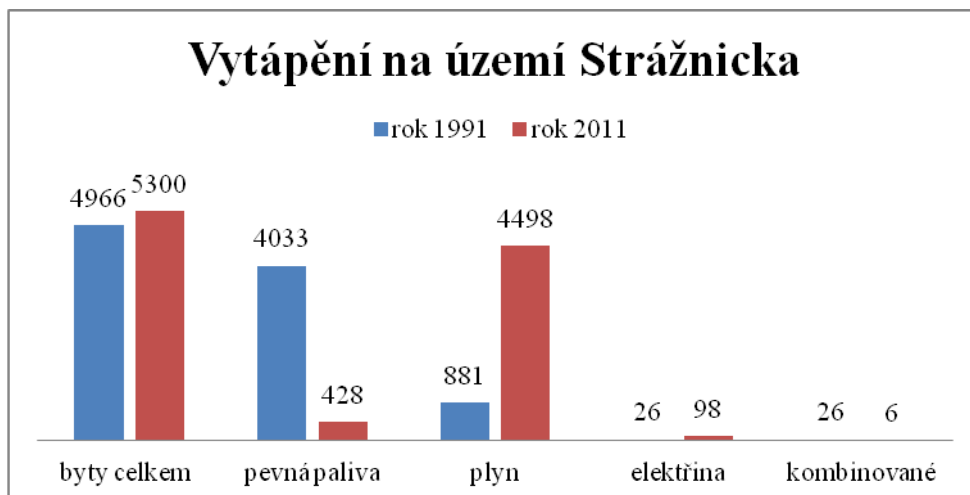
5.2.5.6 Energetika

Na Strážnicku jsou pro vytápění domácností a dalších objektů dostupné zdroje dřevo, uhlí, plyn, elektřina ale také alternativní zdroje energie. Kromě energie slunce jsou používána paliva na bázi biomasy. Alternativní paliva včetně solární energie jsou plošně rozšířena taktéž, zásluhou programu Zelená úsporám.

V posledních 20 letech se změnil způsob vytápění domácností z uhlí na plyn. (viz graf). Pevná paliva používají domácnosti méně, i když lze předpokládat, že v dalších letech zřejmě jeho spotřeba poroste. Ve dvacetiletém srovnání je patrný také nárůst domácností používajících elektřinu a to zejména díky používání tepelných čerpadel v domácnostech.

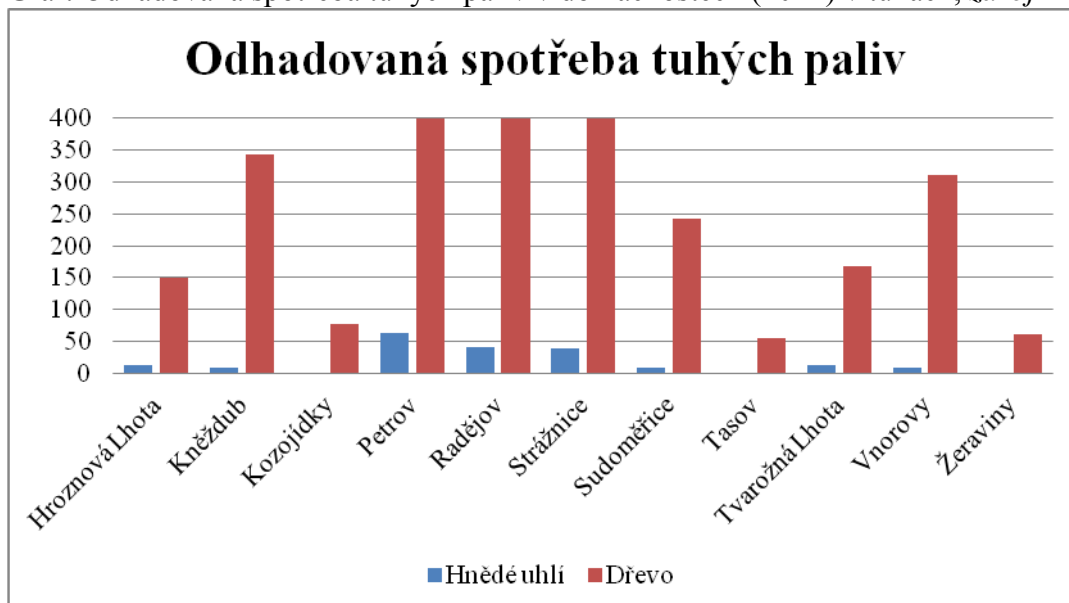
Graf: Způsoby vytápění na území Strážnicka (1991-2011), zdroj ČSÚ

Vytápění na území Strážnicka

Na území Strážnicka je stále poměrně významným zdrojem levné tuhé palivo dřevo, jehož spotřeba vzrostla v posledních letech s rostoucí cenou plynu a elektřiny. Se zavedením plynu od roku 2000 většina domácností upustila od vytápění hnědým uhlím (viz graf). Mnohé domácnosti v přechodových obdobích jara a podzimu **využívají k otopu dřevo v kombinaci s plynem**.

Graf: Odhadovaná spotřeba tuhých paliv v domácnostech (2014) v tunách, zdroj MPO

Netto spotřeba elektrické energie v České republice za rok 2013 byla 58 333GWh. Průměrná **roční spotřeba domácností je přibližně 2 MWh. Podle šetření je na Strážnicku spotřeba domácností obdobná.**

Příkon pro území Strážnicka je 11MWh je – potřeba území. 13MWh předpokládaný příkon území podle směrnice JME č 13/98 a uvažuje s výhledovou hodnotou měrného zatížení na jednu bytovou jednotku v RD při elektrickém vytápění do 10% 2,1kW, pro nebytový odběr je uvažován podíl 0,35 kW/b.j.

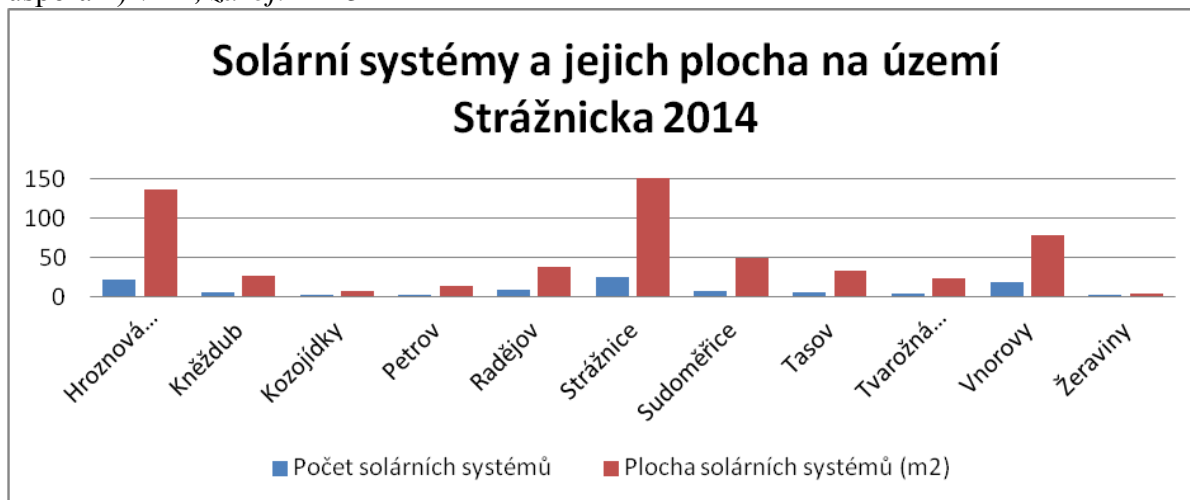
Alternativní zdroje energie

K dalšímu zlepšení kvality ovzduší za současných ekonomických přínosů pro venkov může přispět především zavádění drahých, ale dotovaných moderních nízkoemisních technologií, větší podpora alternativních způsobů vytápění (technologicky vyspělá spalovací zařízení – automatické kotle, biomasa, solární energie či tepelná čerpadla). Výhodnou strategií je i snižování energetické náročnosti bydlení realizovaná zateplením domů a veřejných budov a dalšími úsporami.

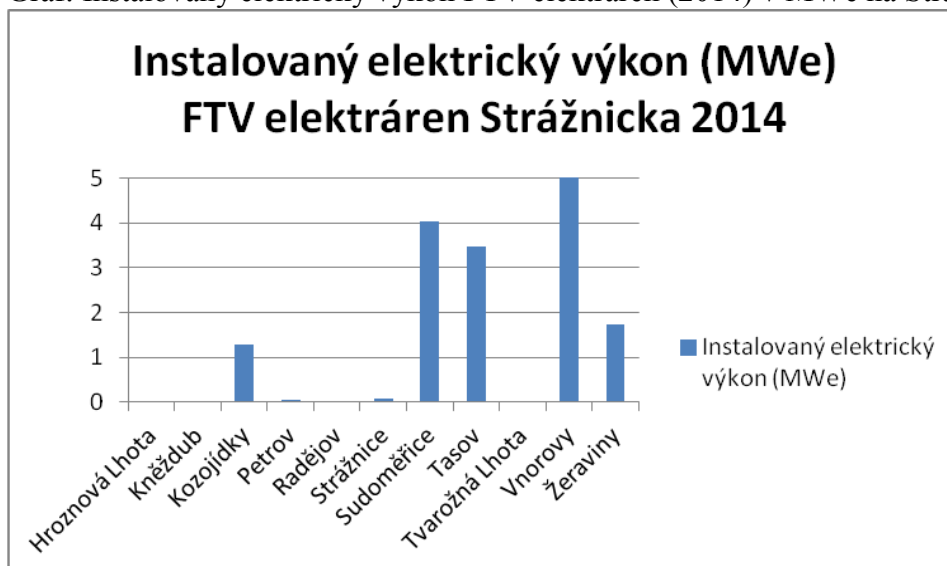
Fotovoltaických elektrárny podle licencí ERÚ v posledních 10 letech evidujeme na Strážnicku ve všech obcích, celkově 60 zařízení – (viz příloha). Z nichž je 5 velkoplošných s výkonem 1 - 5 MWe. Každá obec má alespoň jednu fotovoltaickou elektrárnu (viz graf).

Na území Strážnicka se nachází **102 solárních systémů pro ohřev vody** dotovaných ze státních prostředků (SFŽP, Zelená úsporám) na celkové ploše 560,2m² (viz graf). Na základě dobré propagace jich je na obyvatele nejvíce v Hroznové Lhotě.

Graf: Solární systémy pro ohřev vody dotované ze státních prostředků (SFŽP; Zelená úsporám) v m², zdroj: MPO

Graf: Instalovaný elektrický výkon FTV elektráren (2014) v MWe na Strážnicku, zdroj: MPO

Na Strážnicku byly podporou OPŽP v roce 2012 spuštěny 2 **bioplynové stanice**: v Kozojídkách s instalovaným elektrickým výkonem 2 MWe a tepelným výkonem 2179 kW a ve Strážnici s elektrickým výkonem 0,939 MWe a tepelným výkonem 875kW. Vstupní suroviny pro výrobu jsou: kukuřičná siláž, kejda skotu a obilný šrot. Obě velká zemědělská družstva v rámci provozu **začala ve velkém pěstovat erozní plodinu kukuřici**, což přináší v území problémy.

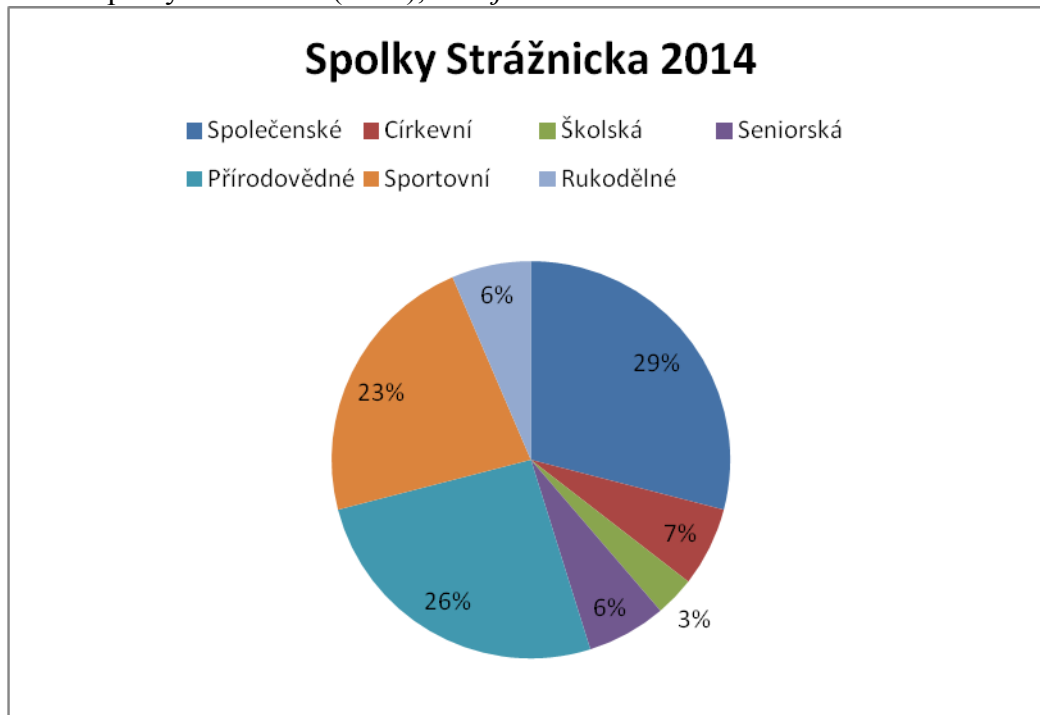
5.2.6 ŽIVOT V OBCÍCH

Spolkový život na Strážnicku má dlouhou tradici. Je nedílnou součástí života regionu a žije řadou akcí místního folkloru, sportovních, zájmových, společenských a církevních akcí. Kontinuita těchto aktivit nebyla narušena ani válkou, ani nástupem komunismu, ale stále přetrvává a tvoří stálý potenciál území. Život v obcích je bohatý, společenský a vychází z historických zvyklostí. Rozpadem rodin a městským životním stylem se ale v dnešní době společenský život omezuje. V dřívějších dobách se do aktivit zapojovala většina obyvatel obce všech věkových kategorií. Dnes už tomu tak není. Aktivitu organizují stále stejní lidé, kterým po čase ubývá nápady a také síla. Velkým problémem je také stárnutí obyvatel, členů spolků a **stále menší zájem mladých lidí** o spolkové aktivity obecně. **Chybí více aktivních lidí**, kteří by se zapojovali či dokonce řídili spolkové činnosti v obcích. Náročné je také shánět

peněžní prostředky na stálé udržování budov a areálů, které užívají spolky. Udržitelnost těchto objektů je velmi často závislá na finanční pomoci obcí.

Na jednání pracovní skupiny MAS spolky zaznělo: „Náš spolek má 13 členů a 4 čekatele na smrt.“

Graf: Spolky Strážnicka (2014), Zdroj: Vlastní

Z historie obcí na Strážnicku sledujem v posledních 300 letech významný vliv křesťanské katolické církve na formování společenského života, což dokládá řada sakrálních staveb v regionu (kostely, kaple, kříže). Jistý vliv – především ekonomický - měli i židovská komunita s centrem ve Strážnici a evangelická církev na Horňácku. Veškeré dění v obcích vznikalo díky oslavám církevních svátků. Dnes se v obcích (farnostech) opět hojně slaví nejen Vánoce, Velikonoce, ale i masopust, hoody, dožinky apod.

5.2.7 PODNIKÁNÍ, VÝROBA, ZAMĚSTNANOST

Ekonomické subjekty lze klasifikovat dle velikosti či dle zaměření do několika kategorií. Největší skupinou ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců jsou malé podniky. V posledních 5 letech lze pozorovat nárůst malých živnostníků, tedy subjektů bez zaměstnanců tj o 11 %- (viz příloha). Vyskytuje se jen málo firem, které zaměstnávají více než 50 zaměstnanců a pouze dva podniky: **Gumex a.s.** a **Žerotín a.s.**, zaměstnávající více než 100 osob.

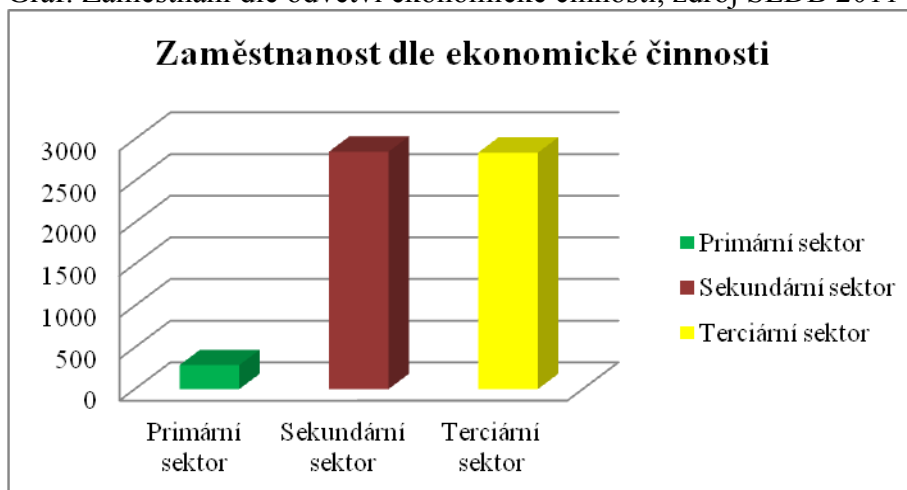
Podniky, dle počtu zaměstnanců rozdělujeme na mikro, malý, střední a velký podnik. Jelikož se na území Strážnicka nenachází žádný velký podnik (nad 250 zaměstnanců), podniky nad 100 zaměstnanců jsou v území významní zaměstnavatelé, proto byla hranice posunuta. Mikro podniky (do 10 zaměstnanců) zaměstnávali v roce 2013 odhadem **11%**, malý podnik (10 - 49 zaměstnanců) **56%**, střední podnik (50 - 100 zaměstnanců) 13%, velký podnik pouze 3% všech zaměstnaných (více než 100 zaměstnaných).

Graf: Procentní podíl obyvatel pracujících jako živnostníci, zaměstnanci u ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců, zdroj: ČSÚ

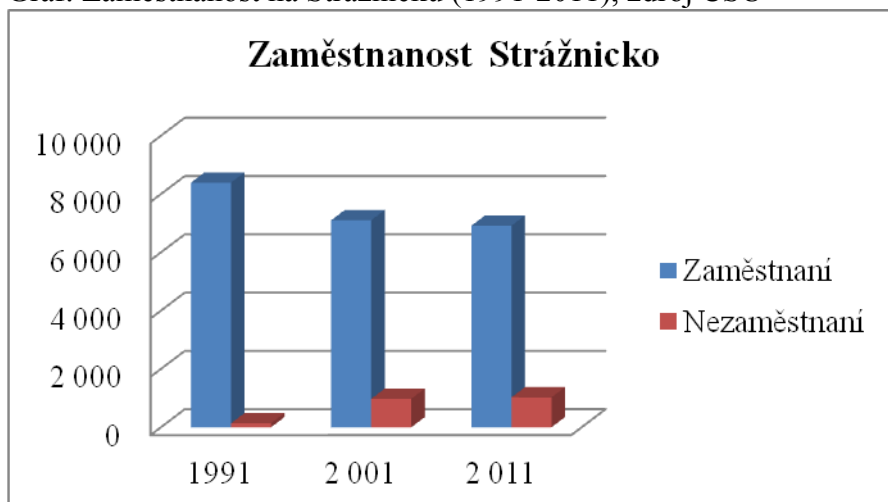
V primárním sektoru bylo v roce 2013 zaměstnáno **4,82%** (v ČR **3,1%**). V sekundárním sektoru 47,7% (v ČR 37,4%) a v terciárním 47,5% (v ČR 59,5%).

Graf: Zaměstnaní dle odvětví ekonomické činnosti, zdroj SLDB 2011

V posledních 20ti letech vzniká na Strážnicku velký problém nezaměstnanosti v důsledku rozpadu velkých firem (Šohaj Strážnice, Železářny Veselí) a pomalému nástupu nových místních firem, či zahraničních poboček. Počet zaměstnaných (viz graf) v roce 1991 byl nejvyšší během sledovaného období 1991 - 2011, zaměstnaných 8 392, nezaměstnaných naopak nejméně – 136 lidí. V roce 2001 z ekonomicky aktivních 8 078 lidí, byl počet zaměstnaných 7 102 a nezaměstnaných 976. V roce 2011, z 7 941 ekonomicky aktivních, je zaměstnaných 6 915, nezaměstnaných 1 140 obyvatel. Celkový nárůst **nezaměstnanosti za posledních 10 let je 2,5%**.

Graf: Zaměstnanost na Strážnicku (1991-2011), zdroj ČSÚ

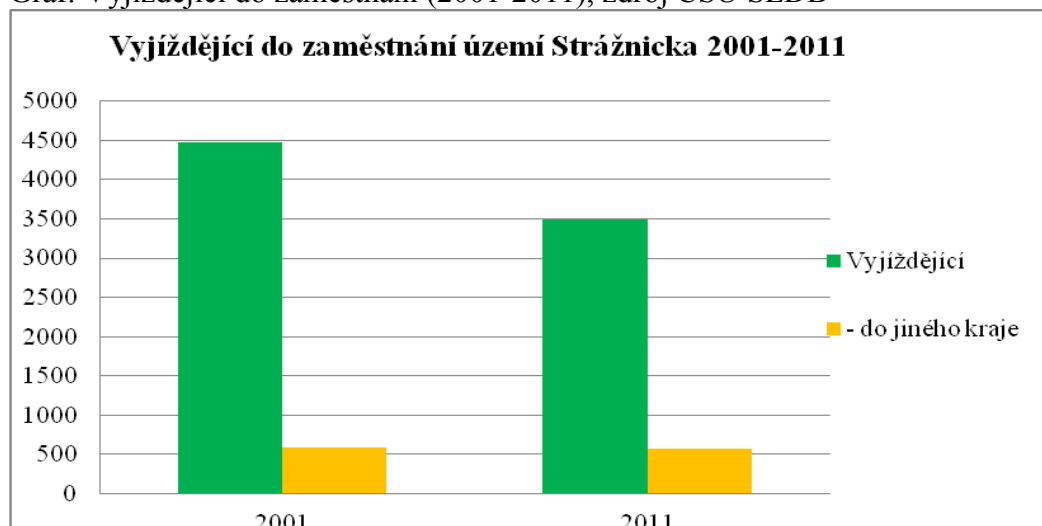

Také dochází ke zvyšování zaměstnanosti žen. Tento růst je pozitivní, má však i negativní stránky. Nižší porodnost a rozpad rodin. Také děti jsou umísťovány do mateřských škol brzy už od 2,5 let. Vhodným řešením by byla rozšířená nabídka částečných úvazků, i z hlediska podpory funkce rodiny.

Graf: Zaměstnanost žen, zdroj ČSÚ

Graf: Vyjíždějící do zaměstnání (2001-2011), zdroj ČSÚ SLDB

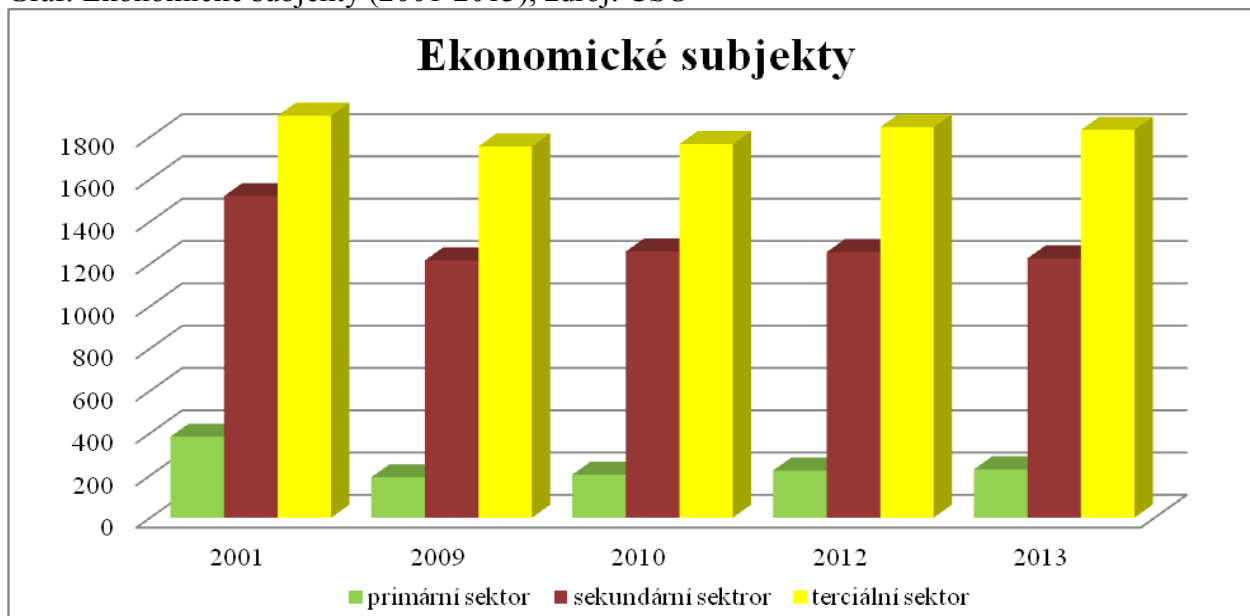

Dle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo na území MAS Strážnicko 7 941 ekonomicky aktivního obyvatelstva, což představuje 47,5% z celkového počtu obyvatelstva v roce 2011. Do zaměstnání mimo obec trvalého bydliště vyjíždí 36,6% ekonomicky aktivního obyvatelstva, z toho ovšem pouhých 5% vyjíždí denně do zaměstnání více než 1 hodinu. Do jiného okresu vyjíždí 2,89%, do jiného kraje 7,089% (zde lze spatřovat vliv blízkého Zlínského kraje). Do zahraničí vyjíždí 126 osob, tedy 1,58% ekonomicky aktivního obyvatelstva. Nejvíce vyjíždějících do zahraničí je z obcí Strážnice, Sudoměřice a Petrov. Poslední dvě zmiňované obce leží v blízkosti slovenských hranic, katastr Sudoměři sousedí s katastrem města Skalica. Nejvíce obyvatel vyjíždí mimo obec bydliště z obce Kozojídky, 53%, nejméně z města Strážnice, pouhých 22%. Město Strážnice nabízí větší možnosti zaměstnání pro obyvatele, díky množství firem i státních institucí. V porovnání s rokem 2001 je zaznamenán nárůst ekonomicky aktivního obyvatelstva o 17%. Vyjíždka do zaměstnání poklesla vzhledem k ekonomicky aktivním o 8%, vlivem absorpční kapacity území.

Počet ekonomických subjektů kopíruje trend ekonomického vývoje. Po převratech v roce 1989 lidé začali podnikat a zakládat živnosti. Proto po roce 1990 byl velmi vysoký počet podnikatelských subjektů, ne všechny však dokázaly uspět na trhu, proto byl sledován rok 2001, kdy došlo k ustálení a stabilizaci. Například v obci Hroznová Lhota celkový počet

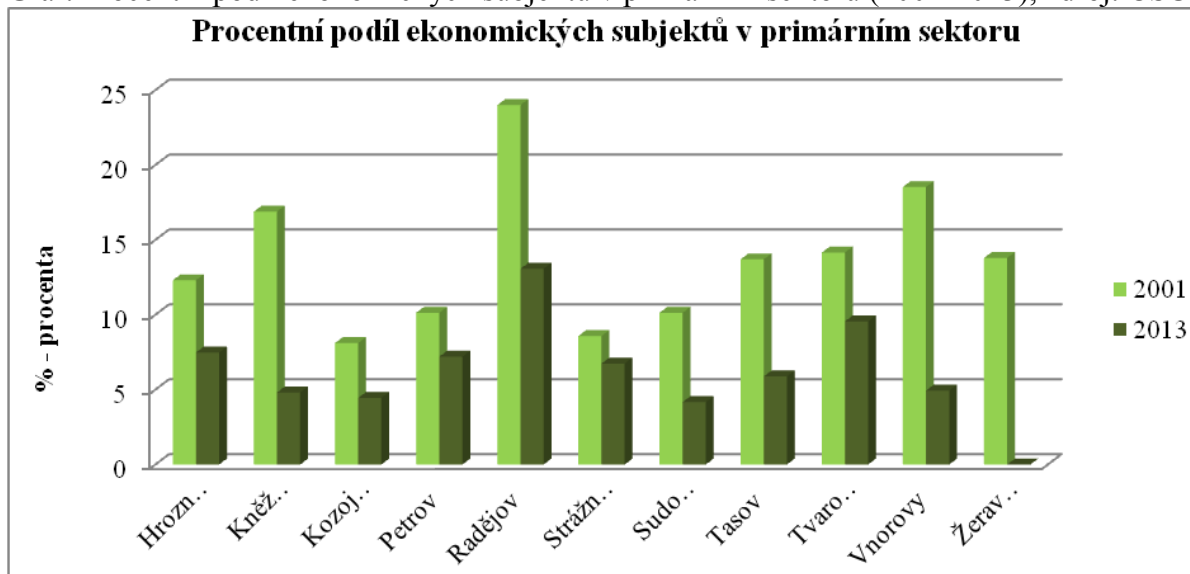
ekonomických subjektů v roce 2010 byl 274, avšak nejaktuálnější data z roku 2013 uvádějí počet 281. V posledních letech dochází k opětovnému nárůstu podnikatelských subjektů. Celkově došlo na území MAS Strážnicko k nárůstu podnikatelských subjektů v roce 2013 oproti 2010 o 6% (viz graf).

Graf: Ekonomické subjekty (2001-2013), zdroj: ČSÚ

Dle rozdělení ekonomických subjektů v jednotlivých sektorech národní ekonomiky, v žádné obci MAS Strážnicko již nepřevládá primární sektor, dříve krajina, orientující se především na zemědělskou výrobu se stejně jako téměř celé území ČR orientuje na sekundární a stále sílící terciární sektor. Malý rolníci, hospodařící na svých polích vymizeli. Na území MAS Strážnicko existuje několik velkých podnikatelů, kteří skupují pozemky od malých zemědělců a rozšiřují svoji působnost. V roce 2013 bylo ekonomických subjektů v primárním sektoru pouhých 6,92%, v sekundárním sektoru 37% a v terciárním sektoru 55,76%. Převažující počet ekonomických subjektů v sekundárním sektoru najdeme v obci Kněždub, Tasov, Tvarožná Lhota, Vnorovy, v terciárním sektoru v obci Hroznová Lhota, Kozojídky, Petrov, Radějov, Strážnice, Sudoměřice a Žeraviny, v této obci není zaznamenán žádný ekonomický subjekt v primárním sektoru. Největší podíl, 18,8% ekonomicky aktivních je v obchodu a opravě motorových vozidel, 17,8% ekonomických subjektů v odvětví stavebnictví - na území MAS je velké množství stavebních firem, ale také malých řemeslníků (malíři, zedníci, klempíři) jako OSVČ.

Graf: Procentní podíl ekonomických subjektů v primárním sektoru (2001-2013), zdroj: ČSÚ

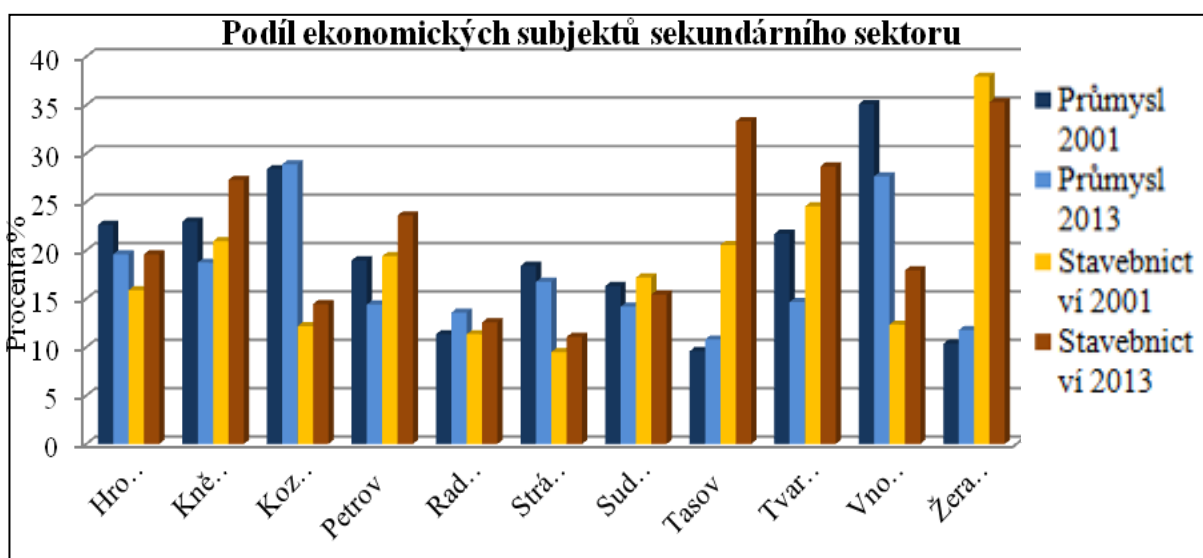
V roce 2013 procentní podíl ekonomických subjektů v **primárním sektoru 6,92%** z celkového počtu ekonomických subjektů. K poklesu oproti poslednímu sledovanému období v roce 2001 došlo v roce 2011 ve všech obcích, kromě Tvarožné Lhoty, zde zůstal počet subjektů stejný, 15, ale v této obci se snížil procentuální podíl o 4,6%. V porovnání roku 2013 a 2001 došlo k největšímu poklesu ekonomických subjektů v primárním sektoru v obci Žeraviny, o 100%. K velkému poklesu zaměstnanosti v primárním sektoru došlo také ve Vnorovech v roce 2011, v největším z podniků Agro Vnorovy, byla odštěpena část podniku a tato část přešla do Vinice s.r.o. do Velkých Pavlovic. Zrušena byla také Lesní správa v Radějově, stejně jako pila. V Radějově byla část obory odkoupena panem Leošem Novotným, který zde hospodář (prodej palivového dříví, řeziva, zvěřiny, ubytování), nyní zaměstnává 8 zaměstnanců. Největšími zaměstnavateli v primárním sektoru jsou Žerotín a.s. Strážnice (102 zaměstnanců) a Rolnická a.s. Hroznová Lhota (60 zaměstnanců).

Tab. Tabulka: Využití areálu bývalých JZD v roce 2014, zdroj: starostové obcí

Obec	Areál	
Hroznová Lhota	Bývalé JZD	Rolnická a.s.
	Agrokoop	Rolnická a.s., Čechtický (nábytek), Žižlavský (hutní materiál)
Kněždub	Na Nivkách	Nevyužitý, brownfields
	Zahrada	Rolnická a.s., Ing. Jan Petrucha OSVČ zemědělec, obec (sběrné místo na bioodpad a stavební suť)
Kozojídky	Družstvo	Rolnická a.s.
Petrov	Bývalé JZD	Žerotín a.s., Rostislav Svoboda – malý zemědělec
Radějov		
Strážnice	Za Drahou, Veselská	Žerotín a.s.
Sudoměřice	Bývalé JZD	Bonega, Čajka - květiny, Antique, RUML těsnění
	Hrabčecí statek	Němeček (dříve třídění a recyklace, nyní prostory pronajímá), obec, Bonega, řeznictví Schäck
	Míchárna krmiv	Pila, nutná oprava - havarijní sklad
Tasov	Bývalé JZD	FV elektrárna, zbytek zdevastován
Tvarožná Lhota	Bývalé JZD	Autoopravna Milion, 3 zemědělské podnikatelé (Hanák, Říha, Vavřík), kompostárna, sklad OÚ, stavební firma, pohostinství Milion
Vnorovy	Bývalé JZD - Horní, Vnorovy	AGRO Vnorovy a.s.
	Bývalé JZD - Liděrovská	3 fotovoltaické elektrárny, Dřevovýroba Gazárek (část je pronajímána: kovovýroba, výroba palivového dříví)
Žeraviny		

V souboru otázek dotazníkového šetření pro obyvatele Strážnicka nejhůře byla hodnocena podnikavost občanů a zemědělská aktivita známkou 3,1 a průmyslová malovýroba v obci známkou 3,3.

Graf: Podíl ekonomických subjektů v sekundárním sektoru (2001-2013), zdroj: ČSÚ

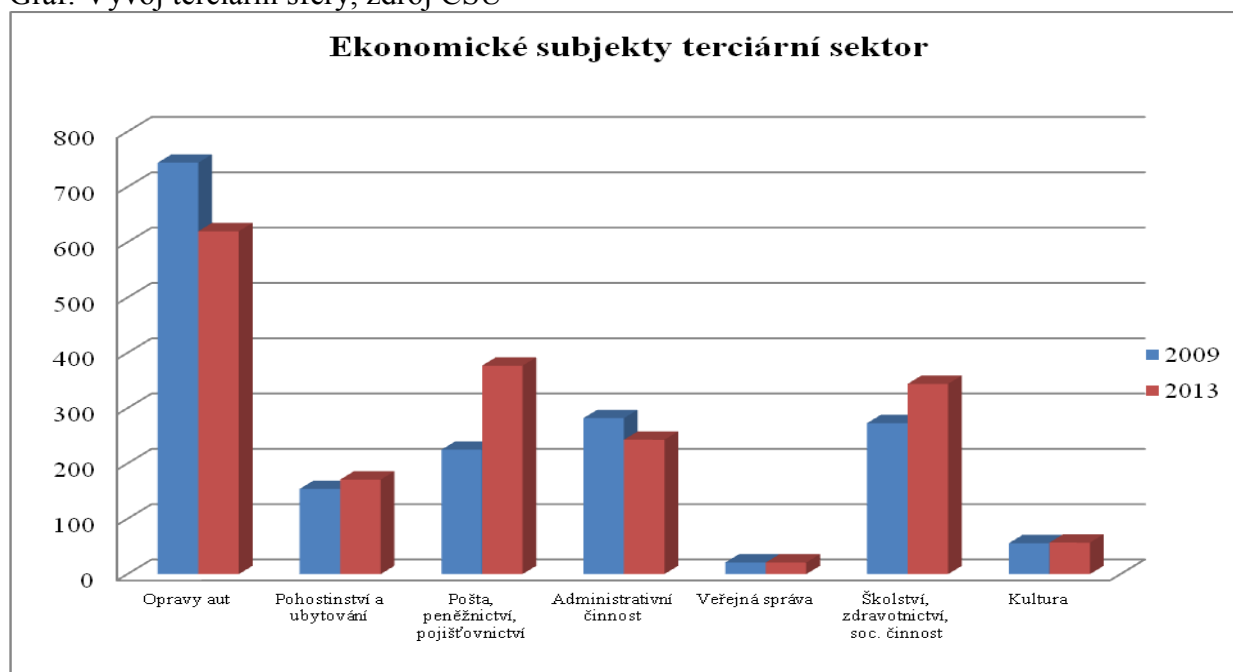

V roce 2013 oproti roku 2001 došlo k prudkému nárůstu počtu podnikatelských subjektů ve stavebnictví, například v Tasově o 56%. Pouze v obci Sudoměřice byl zaznamenán pokles o dva subjekty. Tento nárůst je způsoben nárůstem počtu malých živnostníků, kteří nejsou zaměstnáni u firem, nyní je preferováno zaměstnávání s podmínkou založení živnostenského oprávnění. V oblasti průmyslu došlo k výkyvům, pokles podnikatelských subjektů byl zjištěn v Hroznové Lhotě, Petrově, Strážnici, Sudoměřice. Mezi největší zaměstnavatele na Strážnicku patří firma Stavební společnost Kněždub s 80 zaměstnanci, nebo Prefa a.s. Strážnice s 86 zaměstnanci.

V terciárním sektoru došlo v posledních pěti letech k nárůstu počtu ekonomických subjektů o **4,5%**. Subjektů v oblasti oprav aut, obchodu je 620, peněžnictví a pojišťovnictví je nyní nový trend obživy, těchto subjektů je 377, subjektů ve školství, zdravotnictví a sociální činnosti je 344, pohostinstvím a ubytování se zabývá 171 subjektů.

Ubytovací potenciál na území MAS Strážnicka je 4,7 lůžek na km². Tato hodnota je o 2,5 % vyšší než v okolních MAS (MAS Hornácko a Ostrožsko a MAS Kyjovské Slovácko) – dle Typologie území ČR (Ekotoxa).

Graf: Vývoj terciární sféry, zdroj ČSÚ

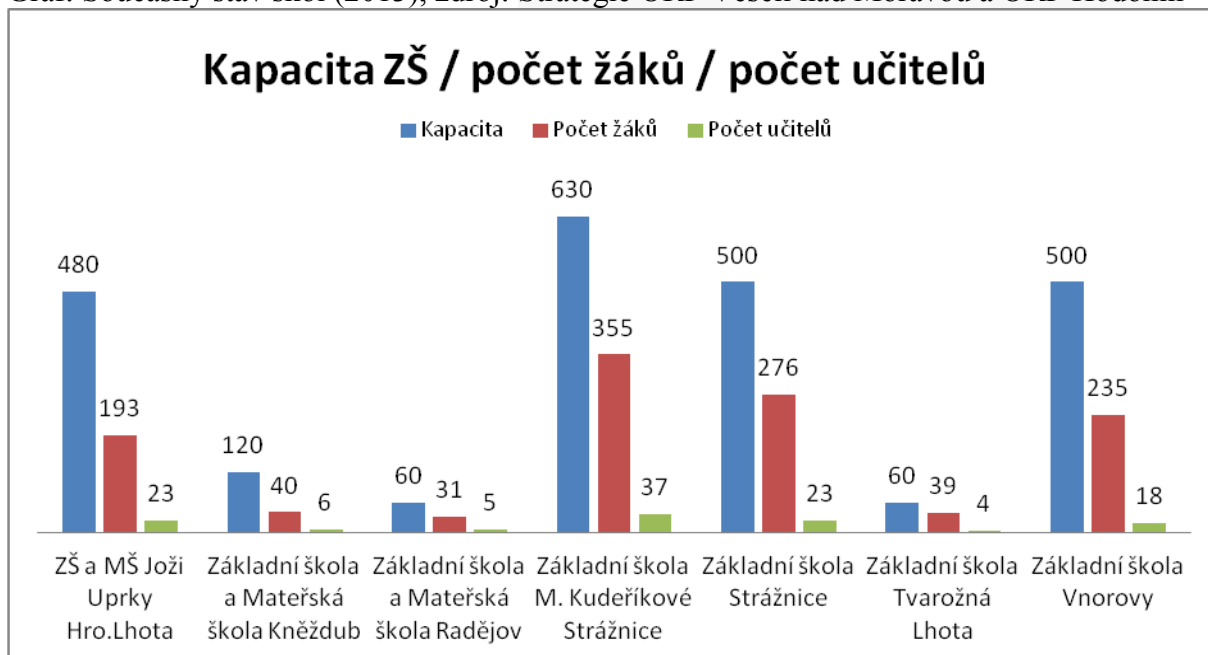
Na zaměstnanost v ubytování a stravování má vliv sezónnost. Ubytování v rekreačních oblastech, stejně tak i v penzionech a hotelech roste v období letních prázdnin, popřípadě na konci června během Mezinárodního folklórního festivalu ve Strážnici. V období zimních měsíců

území nenabízí žádnou atraktivitu. Nedostatek sněhu omezil návštěvnost běžkařů a lyžařský vlek v Radějově byl v roce 2009 zrušen.

5.2.8 VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLSTVÍ

Počet škol na Strážnicku je v porovnání s lety 2007 a 2013 neměnný. Slučování škol, které bylo patrné v posledních letech, již proběhlo a stav počtu škol se stabilizoval. Mateřskou školu nalezneme ve všech obcích Strážnicka kromě Žeravin. Základní škola nižšího stupně se nalézají v Kněždubu, Petrově, Radějově, Sudoměřicích a ve Tvarožné Lhotě. Základní školu vyššího stupně můžeme najít v Hroznové Lhotě, ve Strážnici 2x a ve Vnorovech. Střední odborné učiliště, Gymnázium, Střední odborná škola a Základní umělecká škola jsou ve Strážnici.

Graf: Současný stav škol (2013), zdroj: Strategie ORP Veselí nad Moravou a ORP Hodonín

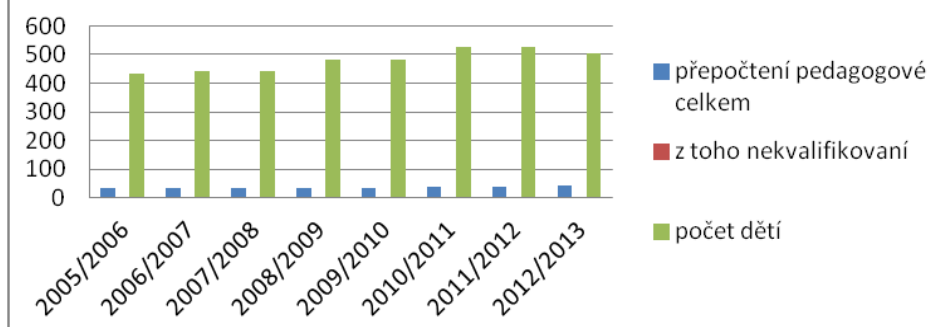

Vidíme patrný úbytek žáků ve školách Strážnicka. Školy mají nezaplněnou kapacitu téměř 50%. Zaplněnost škol žáky je nejvyšší dle kapacity na ZŠ ve Tvarožné Lhotě 65% a na ZŠ M.Kudeříkové ve Strážnici 56,35%. Na ostatních školách je to dokonce méně. ZŠ Radějov má 51,67%, ZŠ Vnorovy 47% a ZŠ a MŠ Joži Uprky v Hroznové Lhotě má 40,21% zaplněnosti. Počet učitelů na školách je přímo úměrný počtu žáků. V současné době můžeme vidět na trhu práce přebytek učitelů. Zaplněnost škol učiteli je tudíž 100%.

Je patrný nárůst pedagogických pracovníků a dětí v MŠ v posledních letech. Velký **baby-boom dětí byl možný pozorovat kolem roku 2008** v mateřských školách se to odrazilo ve školním roce 2010-2011, kdy tyto narozené děti začaly navštěvovat mateřské školy (viz.graf). Tato skutečnost je přisuzována jednak tomu, že dříve „silné ročníky“ začali mít děti, ale také tomu, že v roce 2007-2008 bylo v době ekonomické stability nejvyšší porodné v téměř 20 leté historii **a to 17760,- Kč na dítě**. Tato výše porodného klesla v roce 2009 na 13 000,-Kč a později byla vyplácena již jen na první narozené dítě, což může mít také za následek pozdější snižování porodnosti.

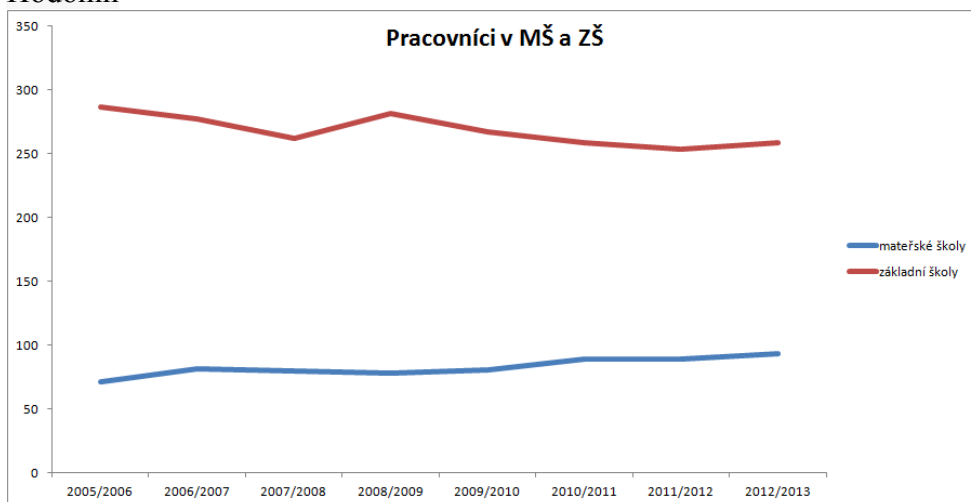
Graf: Vývoj počtu dětí a pedagogů (2005-2013), Zdroj: Strategie ORP Veselí nad Moravou a ORP Hodonín

Vývoj počtu dětí a pedagogů na území Strážnicka 2005-2013

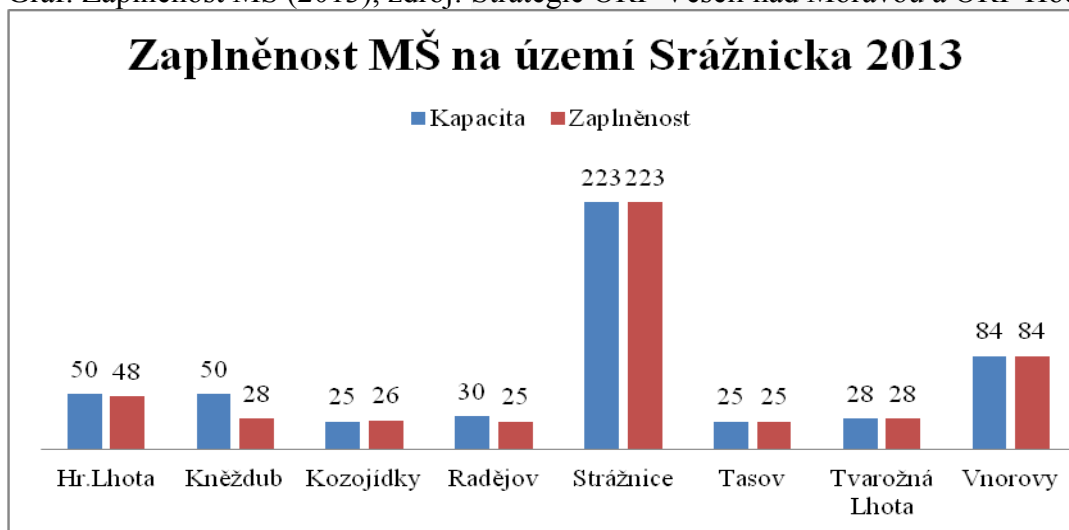
V současné době jsou kapacity MŠ nedostačující, na rozdíl od kapacit ZŠ (viz.graf výše). Ženy po mateřské dovolené ve snaze udržet si pracovní místo jsou nuceny umístit své dítě do mateřské školy co nejdříve, jak to jen jde a nemožnost žen pracovat na částečný nebo poloviční úvazek, hraje také roli v přeplněnosti MŠ.

Graf: Pracovníci v MŠ a ZŠ (2005-2013), Zdroj: Strategie ORP Veselí nad Moravou a ORP Hodonín

Jak je z grafu zřejmé vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ je závislý na počtu dětí v zařízeních. Je tedy patrná klesající tendence počtu pracovníků na ZŠ a stoupající tendence počtu pracovníků MŠ.

Graf: Zaplněnost MŠ (2013), zdroj: Strategie ORP Veselí nad Moravou a ORP Hodonín

V MŠ je patrný nárůst za posledních 10 let počtu žáků ze 434 na 506, což je o **14%**. V dalším období se nárůst nepředpokládá, viz výše. Nekvalifikovaní pedagogové jsou evidováni pouze

ve školním roce 2012/2013. Většinou ale jde o pedagogy, kteří si studium doplňují při práci. V jiných letech nebyli evidováni nekvalifikovaní pedagogové. Kapacita MŠ je téměř ve všech MŠ zaplněna. V MŠ Hroznová Lhota byla zaplněnost 96%, v Kněždubu 56% (způsobena tím, že MŠ otevřela jen jednu třídu, ikdyž má kapacitu dvou tříd z nařízení JM kraje), v Kozojídkách dokonce více než 100%, v Radějově 83%, ve Strážnici 100% a také v Tasově, Tvarožné Lhotě a Vnorovech 100%. Volná místa často vznikla z důvodu fluktuace obyvatel v obcích, kdy na začátku školního roku volná místa nebyla evidována.

Sociální péče

Sociální služby jsou poskytovány Charitou Strážnice, Domovem pro seniory Strážnice a dále neakreditovanými subjekty – Centrum pro rodinu Strážnice a Saleziánský klub mládeže v Hroznové Lhotě.

Charita Strážnice - nabízí sociálně terapeutickou dílnu (ambulantní služby), pečovatelskou službu a osobní asistenci (terénní služby).

Terénní služba: počet klientů 4, ambulantní 15, terénní 1. Charita Strážnice uskutečňuje dobrovolnické sbírky humanitární pomoci, adopci na dálku, dobrovolnou pečovatelskou službu se 4 krátkodobými, dlouhodobě má 6 dobrovolníků v knihovně a pečovatele TKS (terénní krizová služba) 97 dobrovolníků. Zároveň má zřízeny chráněné dílny.

Domov pro seniory Strážnice – nabízí domovy pro seniory (počet klientů 26, počet lůžek 26) a domovy se zvláštním režimem (počet klientů 63, počet lůžek 63).

Subjekty, které nejsou akreditovány, ale jsou zde zařazeny pro svou činnost:

- Centrum pro rodinu Strážnice (pobočka Centra pro rodinný život Olomouc) - neposkytuje sociální či zdravotní služby, ale dlouhodobě se věnuje péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase, krátkodobě různé akce zaměřené na různá témata
- Salesiánský klub mládeže Hroznová Lhota - neposkytuje sociální či zdravotní služby, ale dlouhodobě věnuje péči o děti, mládež v jejich volném čase, sportovní a zábavnou činnost pro děti, krátkodobě různé akce zaměřené na různá témata
- Sociálně-psychiatrické centrum - Fénix, o.p.s. Žeraviny - Denní stacionář pro duševně nemocné, 10 klientů, Urbanova 625/8, 697 01 **Kyjov**
- Asistentka sociální služby v obci Tvarožná Lhota pro 5 osob
- ZDISLAVA VESELÍ, o.p.s. - sociální služby (pečovatelská služba, osobní asistence, denní stacionář), - zdravotnické služby (ošetřovatelská, zapůjčení kompenzačních pomůcek), pracoviště ve Strážnici (4 pracovnice) pečovatelské služby pro obce Vnorovy, Strážnice, Tvarožná Lhota, Kněždub, Hroznová Lhota, Tasov a Kozojídky
- HOMEDICA s.r.o. Hodonín, agentura domácí péče ve Strážnici a oblastním regionu - zdravotní služba následné péče - 2 registrované všeobecné sestry pro obce Strážnice, Radějov, Tvarožná Lhota, Kněždub
- Pečovatelská služba Homediss, o.p.s. Hodonín - provozování sociálních služeb, dtto Homedica

Obr. Dostupnost sociálních služeb, zdroj: Ekotoxa 2014

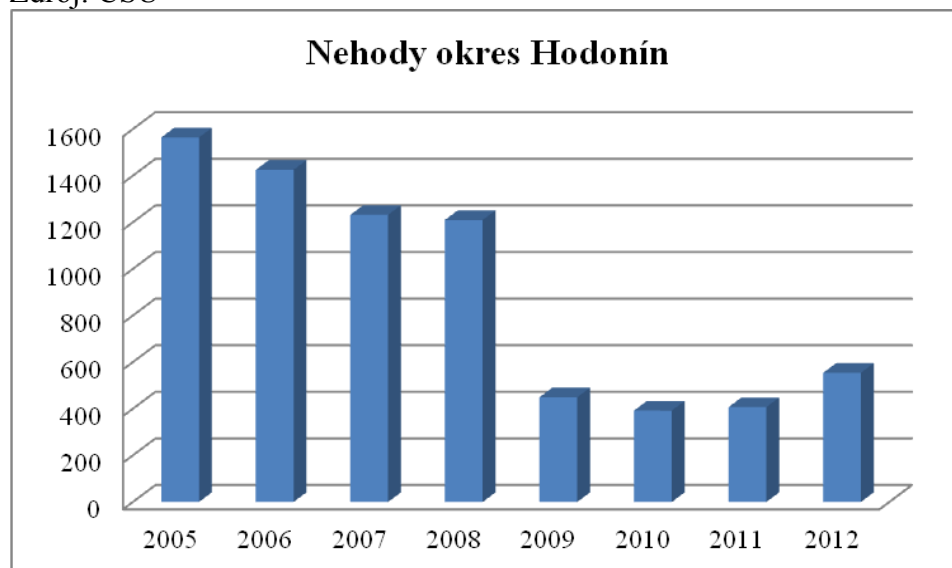
Pozn.: Vzdálenostní dostupnost po dopravní síti z centra obce k vybraným sociálním službám (domovy důchodců, DPS, DDPD, domovy pro seniory a penzióny pro důchodce)

5.2.9 BEZPEČNOST NA STRÁŽNICKU

Na Strážnicku, jako jinde v ČR a Evropě je největší ohrožení bezpečnosti člověka v rámci dopravního provozu. Ukazatelem dopravní bezpečnosti je nehodovost. Nehody v okrese Hodonín, jehož je Strážnicko součástí, během posledních osmi let klesají od roku 2006, v době kdy byl **zaveden dopravní systém bodového hodnocení**. Zlom v počtu dopravních nehod nastal v roce 2009, způsoben změnou povinnosti ohlašovat nehody. Dříve musela být ohlášena jakákoliv nehoda nad 20 000,- od roku 2009 již nad 100 000,- (dle zákona 361/2000 Zákon o provozu na pozemních komunikacích). Dle ukazatele počtu dopravních nehod na 1000 obyvatel lze srovnat jednotlivé regiony. Hodonínsko je dlouhodobě nehodovostí nejméně zatížený region, například v roce 2005 bylo v ČR 19,5 nehod na 1000 obyvatel, na Hodonínsku 9,9. tento poměr je také díky **okrajové příhraniční poloze území**.

Rok	Nehody	Usmrcené osoby	Nehody/1000 obyvatel HO	Nehody/1000 obyvatel ČR
2005	1564	- nezjištěno	9,9	19,5
2006	1425	- nezjištěno	7,8	17,7
2007	1232	- nezjištěno	7,8	17,7
2008	1210	11	7,7	15,4
2009	449	15	2,9	7,1
2010	392	3	2,5	7,2
2011	407	7	2,6	7,7
2012	554	4	3,5	7,7

Zdroj: ČSÚ

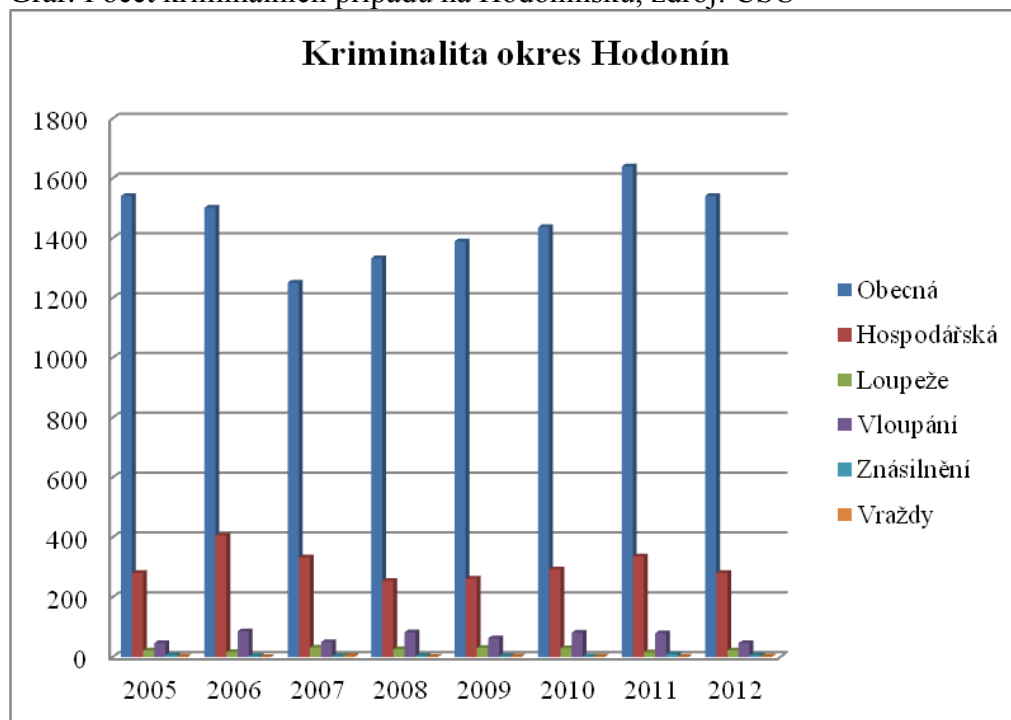

Počet nehod na Hodonínsku, zdroj: ČSÚ

Kriminalita v území

V okrese Hodonín, ve kterém se Strážnicko nachází, klesá počet zjištěných trestných činů. Spektrum kriminálních činů je odpovídající ČR. S trvající ekonomickou krizí můžeme pozorovat mírný nárůst kriminality v území. V porovnání s okresy Jihomoravského kraje, je kriminalita druhá nejnižší, po okresu Blansko. Dle ukazatele zjištěných trestných činů v České republice patří Jihomoravský kraj k bezpečným regionům, nejbezpečnější je kraj Vysočina, naopak nejnebezpečnější hlavní město Praha.

Graf: Počet kriminálních případů na Hodonínsku, zdroj: ČSÚ

5.2.10 TURISTICKÝ RUCH

Turistický ruch je jedním z nejdůležitějších odvětví, které zaměstnává stále vyšší počet osob a přispívá k rozvoji regionu. Jsou vytvářeny propagační materiály, nejen na území Strážnicka, ale také díky projektům Spolupráce i neregionální materiály, vyzdvihující nejzajímavější místa regionu. Region je turisticky atraktivní, nachází se zde množství historických památek a přírodních krás.

Turistická nabídka Strážnicka v porovnání s ostatními regiony ČR je obohacena o typický jihomoravský folklór (zvyky, lidové tradice, slavnosti) a na něj napojený fenomén vinařství.

V Jihomoravském kraji dominuje městský a kulturně-poznávací cestovní ruch. Vedle toho se ale v kraji objevují i další nosné typy cestovního ruchu, které se nacházejí v různém stupni rozvoje – venkovská turistika, sportovní a aktivní dovolená, lázeňský nebo kongresový cestovní ruch. Pro jejich efektivní rozvoj však nutná existence adekvátní infrastruktury

Vedle hmotných památek se v Jihomoravském kraji také vyskytuje velké množství nehmotných kulturních aktivit. Dvě z těchto mnoha aktivit jsou dokonce zapsány organizací UNESCO na seznam Mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva. V prvním případě se jedná o **jízdu králů**, která bývá provozována zejména v obcích na Slovácku. Ve druhém případě se jedná o mužský lidový tanec **verbuňk**, jehož lokalizace je také směřována do turistické oblasti Slovácko, ten můžeme obdivovat na každoročně pořádaném Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici, ale také na mnohých jiných folklorních akcích.

Turistický ruch má v území **stále ještě nevyužitý potenciál**. Životní prostředí je zde relativně kvalitní, a doplňují jej také kulturně-historické památky, např. zámek Strážnice. Nalezneme zde spoustu zajímavých míst jako např. rodinný dům bratří Úprkových, Oskerušové muzeum ve Tvarožné Lhotě, rozhlednu Travičná ve Tvarožné Lhotě, muzeum mlynářství ve Strážnici, vinotéku v Petrově, vinné sklepy Starý potok v Sudoměřicích, vinné Sklepy Kříb v Kozojídkách, Bařův kanál (Strážnice, Sudoměřice), Vinotéka Víno-Vín Morava ve Strážnici, salaš Travičná ve Tvarožné Lhotě aj. Na území vidíme stále ne plně využitý potenciál v podobě Bařova kanálu, jehož případné rozšíření až do Hodonína i dál po řece Moravě by výrazně zvýšilo atraktivitu území pro návštěvníky.

Poutní turistika - v regionu lze navštívit židovský hřbitov ve Strážnici. Poutě se konají ke kapli P. Marie na Žerotíně u Strážnice.

Území je již nyní protkáno sítí turistických tras a cyklotras, které jsou propojeny i se sousedním Slovenskem. Tyto trasy však mají různě kvalitní povrchy a značení. Málo využitý a rozvinutý potenciál má i **vinařská turistika, případně ovocnářská turistika.**

Ubytovací zařízení v RO Lučina:

Název	Počet lůžek	Forma ubytování
Autokemp Lučina	192	autokemp
Autokemp Danaj Lučina	40	autokemp
RS Hutník	100	apartmány, pokoje, chatky
Hotel Radějov	110	hotel
Dependance Letka	80	hotel
Restaurace pod Šumárníkem na Lučině	9	pokoje
RS Chata na Lučině	72	horská chata, chatky

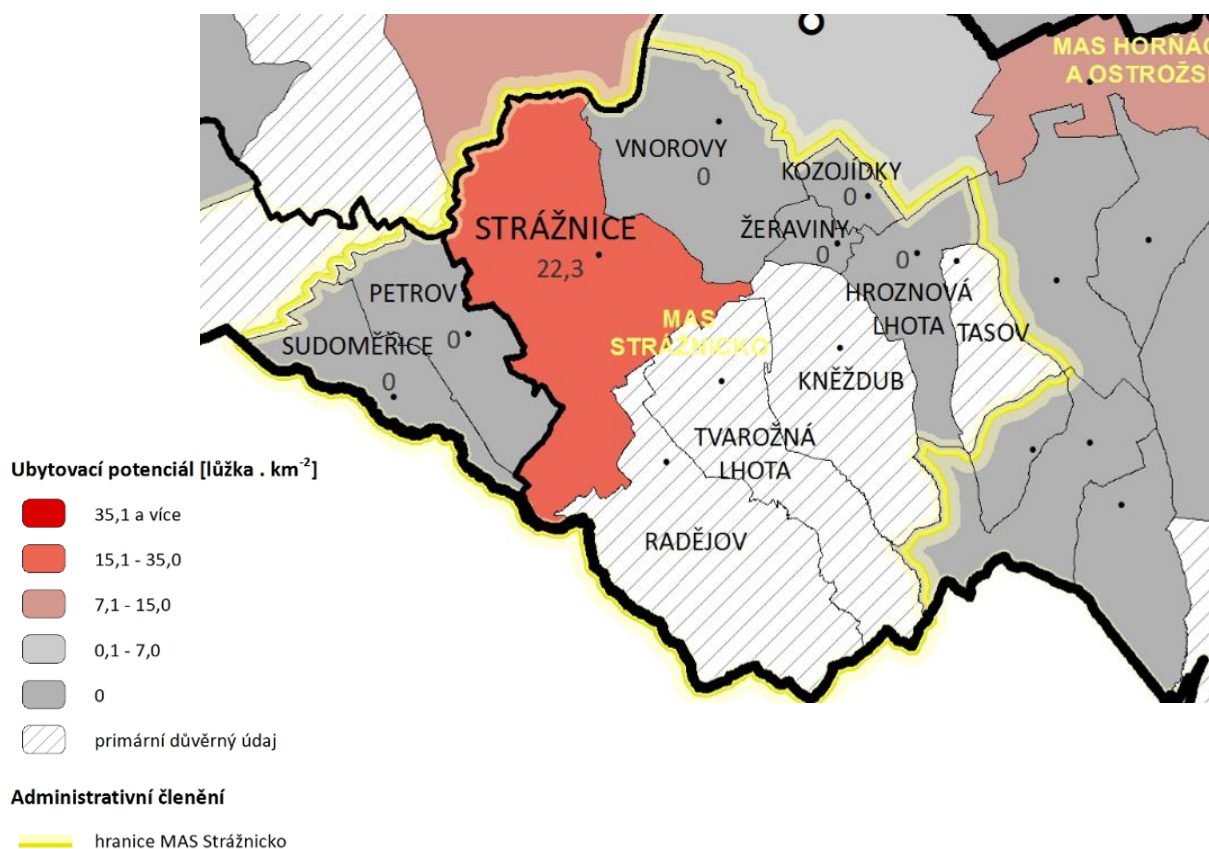
Množství chat je také pronajímáno subjekty, pro které však tato činnost není hlavním zdrojem obživy

RO Mlýnky, v katastrálním území Strážnice, v blízkosti KÚ Petrova a KÚ Sudoměřice. Středem nádrže prochází hranice se Slovenskem. V okolí se nachází chatová oblast.

Název	Počet lůžek	Forma ubytování
Penzion Jana	50 + 170	penzion + chaty
Chata Sokolka	20	ubytovna

Chaty však už neslouží pouze pro víkendové či prázdninové pobyty, roste počet osob, které chaty trvale obydí.

Obr. Ubytovací potenciál v rekreační zóně, Ekotoxa, 2014

Pozn.: Celkový počet lůžek na Km²

Další možnosti ubytování najdeme téměř v každé obci:

Hroznová Lhota	Penzion U Maléřa, Ubytování U Pavliců
Kněždub	Chalupa Kněždub u Klabačů
Kozojídky	bez ubytování
Petrov	Ubytovna Pohoda, U Košťůříků
Radějov	Pension Javor, Pension Roseta
Strážnice	Penzion na Kamenčí, Hostel Jedna báseň, Zámecké sklepy Strážnice, Pension Amálka, Hotel Strážnice, Motorest Cioš, Ubytování U stodole, Ludor pension, Autokem Strážnice, U Veličky, Milumi Strážnice, Pension U Kmotra, Ubytování U nás doma, Penzion Archa, Interstudent, Ubytovna TJ Jiskra, Hatěcký mlýn
Sudoměřice	Pension u Opavských
Tasov	Turistická ubytovna
Tvarožná Lhota	bez ubytování
Vnorovy	bez ubytování
Žeraviny	bez ubytování

Na jednání v obcích zaznělo:

*Je u nás krásně, ale není se kde najíst a ubytovat návštěvníky, proto jen projedou obcí.
starostka obce Tv. Lhota*

Stravování

Na území Strážnicka najdeme mnoho stravovacích zařízení, ty však nejsou rozmístěny rovnoměrně, největší počet byl zjištěn ve Strážnici, v některých obcích dokonce chybí.

Hroznová Lhota	V Bar, Hostinec U Vinklérů
Kněždub	Pohostinství u Pavliců
Kozojídky	bez stravovacího zařízení
Petrov	Motorest Plže
Radějov	Roseta, Radějův dvůr
Strážnice	Autokempink Strážnice, Bar Helenka, Bar Archa, Černý orel, Motorest U Cioša, Restaurace pod Věží Restaurace, Skanzen, Hotel a restaurace Strážnice, Restaurace u Kalendů, Slováký šenk, Restaurace, pizzerie Na Rynku, Restaurace a pivnice Flachbart
Sudoměřice	Restaurace u stromu
Tasov	bez stravovacího zařízení
Tvarožná Lhota	bez stravovacího zařízení
Vnorovy	Pizzeria U mňa, Restaurace Lidový dům
Žeraviny	bez stravovacího zařízení

Hlavní návštěvnická místa Strážnicka:

Bařův kanál - v loňském roce navštívilo Bařův kanál 70 tisíc návštěvníků, toto číslo zahrnuje všechny poskytovatele služeb na celé vodní cestě. Jedná se o osoby, které absolvovali plavbu po Bařově kanálu. Nejsou zde zahrnutí návštěvníci přístavů, kteří na loď nejdou.

Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy- za loňský rok navštívilo skanzen přes 44 tisíc lidí, nejvíce v období Mezinárodního folklorního festivalu nebo během kulturních událostí, jako je například před Vánoci „Radujme se, veselme se“. Návštěvnost roste, v roce 2004 bylo návštěvníků 20 479.

Zámek Strážnice - v roce 2013 navštívilo zámek 3 594 lidí. InSTITUTE, sídlící na zámku, Národní ústav lidové kultury, každý rok pořádá Mezinárodní folklorní festival. V loňském roce navštívilo strážnický park, ve kterém probíhá program festivalu, 20 tisíc návštěvníků. Toto číslo je však vyšší, například průvod městem navštíví množství lidí, kteří do parku nejdou, nejde tedy určit přesný počet.

Muzeum Strážnice - počet návštěvníků muzea se ročně pohybuje okolo 3000 lidí, k tomu je možno přidat další cca 1000, kteří se přijdou informovat, koupit pohlednici, známku, publikaci. Dále do muzea chodí badatelé, asi 50 za rok.

Rodný dům bratří Úprků - rodný dům bratří Úprků, malíře Joži a sochaře Franty, byl zrekonstruován a zpřístupněn veřejnosti v roce 2005. V loňském roce navštívilo kněždubské muzeum kolem 800 návštěvníků, platících 658, muzeum je však volně přístupné pro školy či seniory.

Muzeum Oskoruší – znovuobjevený významný ovocný strom, který je vhodný k ovocnářskému využití, má zde muzeum, naučnou stezku

Rozhledna Travičná - rozhledna z roku 2000 v lokalitě Vrchy v katastru obce Tvarožná Lhota s prezentací CHKO Bílé Karpaty, slouží také jako vysílač mobilní sítě. Rozhlednu v roce 2013 navštívilo 5 350 návštěvníků.

Muzeum osobností a lidových tradic Vnorovy - rodný dům Marie Kudeřikové, který byl rekonstruován v letech 2009-2010 s expozicí zdejších rodáků či jsou spjatí s obcí - Jan a Petr Skácelovi, Marie Kudeřiková, Leoš Janáček a další, v loňském roce navštívilo cca 250 lidí, muzeum je volně přístupné pro školky, školy či seniory.

Rekreační oblasti

Na území najdeme dvě rekreační střediska s množstvím chat a ubytovacích zařízení. **Rekreační oblast Lučina** v katastru obce Tvarožná Lhota, na hranici s katastrem obce Radějov a Rekreační oblast Mlýnky. Přírodní nádrž Lučina v RO Lučina se nachází v zalesněné CHKO Bílých Karpat. Nádrž je dle finančních možností čištěna, byl vybudován mokřad, který vodu, vtékající do nádrže z horní nádrže Kejda, čistí. Rekreační oblast byla dříve hojně navštěvovaným místem, dnes však návštěvnost klesá, v oblasti nedochází k modernizaci či umístění zařízení, zvyšující atraktivitu území

Tematické stezky

Obrázek: Tématicko-naučné stezky, zdroj: MAS Strážnicko

Naučná stezka Šumárnická vede Dolňackem od Strážnice přes Radějov, Tvarožnou Lhotu (rozhledna), Kněždub (Slovácký Slavín), Šumárník až do Kuželova (větrný mlýn) a Velké

nad Veličkou, která již leží na Hornácku. Stezka je vhodná pro cyklisty i pro pěší túry. Další je například **Lesnická naučná stezka, Stezka strážnickými vinohrady, Stezka Strážnickým Pomoravím, Uprkova stezka** nebo Orchideová stezka. **Oskerušová stezka** kolem obce Tvarožná Lhota nabízí poznat slovácké stromy oskeruše, především Adamcovu oskeruši starou 400 let. Tento strom je považován za největší ve střední Evropě, obvod stromu je 462 cm.

MAS Strážnicko v předešlém 5ti-letém období v rámci realizace PRV MZE podpořilo 11 subjektů a zvýšilo počet návštěvnických míst o 12 objektů (o 16 000 počítaných návštěvníků), vytvořilo **40 nových a obnovených lůžkových kapacit, o 60 nových a obnovených stravovacích kapacit, a podpořilo opravu a označení 28 km naučných pěších a cyklostezek.**

6 ANALÝZA POTŘEB ÚZEMÍ

Území obcí Strážnicka byla do 30.let 20 století spravována a rozvíjena v rámci tzv. malého okresu Strážnice s příslušným soudem. Po 2 sv. válce vznikly nové struktury. okres Hodonín a JMK od roku 2002 byly zrušeny okresy a okresní shromáždění obcí a vznikly obce s rozšířenou působností ORP, které mají bližší správu území, pro Strážnicko je to ORP Veselí nad Moravou, a pro OÚ Sudoměřice, OÚ Petrov ORP Hodonín. Po rozpadu komunismu byly ukončeny tendence na slučování obcí a většinově se vrátil systém obcí v období počátku 20 století. Na Strážnicku Hroznová Lhota až do roku 1990 spravovala okolní obce - Tasov, Žeraviny, Kozojídky. Pouze Lideřovice které se v roce 1961 připojily ke Vnorovům nepožádali o samostatnost. Obecní úřady v posledních 35 letech (od roku 1990) získávají čím dál více prostředků a možností na lepší správu a řízení obce a celého katastru a s tím spojenou i náročnější legislativu a organizaci. Mezi základní závazné dokumenty pro řízení a rozvoj patří územně plánovací dokumentace - UPD (viz tab.) na něž navazují jednotlivé územní a projektové rozvojové záměry obecních úřadů, občanů, podnikatelů i spolků. **Pro většinu obcí UPD je nutné aktualizovat pro období 2015 – 2020.**

Územní plány obcí

ÚP obcí	Doba platnosti UP	Změny a doplňky – datum účinnosti
Hroznová Lhota	16. 11. 2011 - 2020	
Kněždub	6. 4. 1998 do 2010 s výhledem do 2015	13. 3. 2008
		1. 11. 2010
Kozojídky	24. 8. 2012	
Petrov	19. 7. 2005	26. 4. 2010
		22. 8. 2011
Radějov	2012	
Strážnice	13. 3. 2002 - vyhláška	2. 7. 2003
		10. 5. 2006
		4. 1. 2006
		19. 10. 2007
		7. 9. 2009
		7. 7. 2010
Sudoměřice	1. 4. 1998	12. 1. 2007
		13. 8. 2008
		14. 5. 2009
		24. 9. 2012
Tasov	17. 11. 2006	16. 2. 2009

Tvarožná Lhota	4. 8. 1998 - 2015	12. 5. 2006
		2011
Vnorovy	27. 10. 2011	
Žeraviny	10. 8. 1998 - 2015	22. 6. 2009

Rozvoj obcí v rámci územně plánovací dokumentace (ÚPD)

Hroznová Lhota

V obci je navrženo několik lokalit pro **novou výstavbu** - U vodojemu, u školy, Zárybničí a u silnice směrem na Kozojídky, v celkové výměře **5,25 ha**. Plochy pro rekreaci a sport jsou v lokalitě Trní na ploše 4,6 ha, navrženo je rozšíření v této lokalitě o 0,9 ha. Plochy individuální rekreace nejsou v obci navrhovány. **Plocha pro vinné sklepy** je plánována v lokalitě Záhliniči a Zadní čtvrtky pod Radošovem. Pro **výrobu a skladování** budou využity stávající plochy v lokalitách Újezdy, Patočiny, Zadní čtvrtky nad Tasovem, navrženo je rozšíření ploch Zadní čtvrtky nad Tasovem o **1,8 ha** a Újezdy o **1,9 ha**. Zásobování vodou je v obci řešeno obecním vodovodem, vzhledem k nové výstavbě jsou navrženy nové řády, vodovodní síť je řešena jako okružová. V oblasti vodního hospodářství jsou dále vymezeny **plochy pro výstavbu mokřadních ploch** a víceúčelových vodních nádrží.

Kněždub

V obci vznikl územní plán v roce 1996 (schválen 1998), byl dvakrát změněn, v roce 2007 a 2010, přesto zde není mnoho změn. Území zasahuje do CHKO Bílé Karpaty, zde není navrhována žádná činnost či zástavba. V obci budou rozšířeny **plochy pro bydlení**, a to v lokalitě U hřiště Záhumenice, cca **33 objektů**. Pro tuto lokalitu budou rozvodné sítě nízkého napětí vedeny kabelem v zemi, připojení lokality bude provedeno rozšířením stávající STL sítě. Oblast dopravy řeší i obsluhu přilehlých zemědělských pozemků bude prováděna za stávající polní cesty, vedené po jižním a západním okraji území. Významným problémem k řešení je **výstavba ČOV** společné pro svazek obcí (ČOV DSO Velička), bude umístěna severně od obce Kněždub při toku Veličky. Obec má vybudovaný vodovod, jehož je provozovatelem i majitelem. V roce 2000 bylo zásobeno 715 obyvatel, v roce 2015 se předpokládá navýšení na 820 obyvatel.

Kozojídky

Územní plán obce Kozojídky byl zpracován v roce 2012. **Plochy pro bydlení** jsou navrženy v několika lokalitách - Horní trávník, Dolní trávník, Padělky, Trávníky, Pod vinohrádky v celkové výměře cca **14,5 ha**. Dva další hektary jsou navrženy i pro rekreaci, především v lokalitě Příčné, stejně tak územní plán navrhuje i rozšíření ploch občanského vybavení či veřejných prostranství. Koncepce rozvoje sídelní zeleně bude zaměřena nejenom na samotné plochy zeleně, ale také zeleň obsaženou v jiných stavebních plochách, v celkové výměře 1,5 ha. V oblasti dopravní infrastruktury je plánována **nová cyklotrasa mezi Kozojídkami a Strážnicí**. Sítě elektronických komunikací a sítě nízkého napětí budou rozšířeny do míst nové zástavby. Obec navrhuje i úpravy v uspořádání krajiny, například výměra nových **vodních ploch je 0,5 ha lesních 0,65 ha**. Dále je navrženo několik **biocenter**, hydrofilní či mezofilních, i **biokoridory** v návaznosti na Veselí nad Moravou, Hroznovou Lhotu či Žeraviny.

Petrov

Obec Petrov přijal územní plán v roce 2005. Obec zatížena hlukem a vibracemi z dopravy, který by měla řešit navrhovaná silnice R 55. Se snížením zátěže dojde k posílení života v centru obce, je navržena **obnova a rozšíření léčebného areálu** - v obci byly po dlouhá léta v provozu lázně se sirným pramenem, které však byly v roce 1987 uzavřeny, po nich však zůstal jen pramen, veškeré budovy byly zbourány, proto je navržena obnova areálu. Rozvoj bydlení je navržen jednak v současně zastavěném území, jako pokračování výstavby

rodinných domků v zahradách v blízkosti středu obce, dále na severovýchodní a jihovýchodní části obce. Pro pracovní příležitosti územní plán navrhuje **zóny výrobních aktivit** jižně od železniční tratě. Volnočasové aktivity, jako je sport, budou podpořeny rozšířením jihozápadně od centra obce. K areálu Plží je navrženo **pěší propojení přístavu Bařova kanálu** přes lázeňský areál. Prostory veřejné zeleně budou rozšířeny současně s rozvojem ploch pro bydlení v obci. Katastr obce je ohrožen rizikem **eroze**, je tedy navržena zonace zemědělské půdy a dále prvky ÚSES. V oblasti dopravy je uvažováno s elektrizací železniční tratě, v silniční dopravě je navržen **obchvat stávající silnice I/55**. Dále je navržena samostatná cyklostezka jižně od plavebního kanálu, tedy na jeho levém břehu, na západním okraji zastavěného území je navržena samostatná cyklostezka částečně v trase polní cesty, která propojí stezka jižně plavebního kanálu s vinařskou lokalitou Plže.

Radějov

Obec Radějov vyhotovila územní plán v roce 2012. Jsou plánovány **nové plochy pro bydlení** ve výměře **19 ha** v několika lokalitách - Padělky pod Hošťáky, Staré Zelnice, Dolní Kochovy, u Strážnice, Horní husí hory. V oblasti občanského vybavení bude rozšířena plocha místního hřbitova či sportoviště Dolní Kochovy. V radějovské oboře bude prodloužena komunikace o 0,1205 ha. Územní plán navrhuje nové plochy technické infrastruktury **zásobování vodou a odkanalizování území** - skupinový vodovod v délce 0,89 ha, vodovodní řád 0,377 ha. Plán také navrhuje úpravu bývalého zemědělského družstva pro další výrobu. Plochy veřejných prostranství s převahou zeleně budou rozšířeny o 0,8 ha. V obci je dále navrženo **posílení zásobování vodou** připojením vodního zdroje HVR3 s novou čerpací stanicí, dále nový vodojem Štěpničky. Nová výstavba bude napojena na veřejný vodovod prodloužením stávajících řádů. V obci je navržen systém jednotné kanalizace s vlastní ČOV. Dále je plánováno rozšíření vodních ploch o 0,7 ha. Obec, která se nachází i v CHKO Bílé Karpaty řeší v územním plánu i ochranu krajiny - **budování biocenter a biokoridorů**, mezofilních i hydrofilních.

Strážnice

Vyhláškou č. 01/2002 vešel v platnost územní plán města Strážnice, následně proběhlo 5 změn, poslední v roce 2010. Plán navrhuje několik lokalit pro **rozvoj bydlení** - Luční, Důbrava, Drahy, Ořechovka či před Skalickou branou. Urbanistická koncepce navrhuje **snížení zatížení dopravy ve městě** mimo město - odvedení průjezdové dopravy do Bzence a Veselí nad Moravou navrhovaným severním obchvatem. Změna VI. také navrhuje novou křižovatku na silnici I/55 před Skalickou bránou s napojením ulice Za valy a Žerotínská. Pro **průmyslovou výrobu** jsou vymezeny plochy mezi farmou Žerotín a železnicí, dále na jihovýchodě zastavěného území a další, mezi plochy smíšené pro bydlení a drobné podnikání

územní plán zahrnuje například plocha mezi ZZN Pomoraví a.s. a lokalitu bydlení při ulici Důbrava či plochu mezi Skalickou bránou na stávající ploše zahradnictví a jiné. Rozvoj občanského vybavení zahrnuje **rozšíření místního skanzenu** jihovýchodním směrem, **rozšíření Domova důchodců**. V oblasti ochrany přírody a krajiny budou realizovány systémy ekologické stabilizace pomocí **založení biocenter a biokoridorů**.

Sudoměřice

Územní plán byl schválen 1998. Jsou navrženy **plochy výroby a technického vybavení**, které budou napojeny na stávající účelovou komunikaci, nadzemní vedení elektrické energie vysokého napětí u obchvatu silnice na Slovensko. **Plochy pro bydlení** jsou navrženy oři výjezdu z obce směrem na Petrov **0,28 ha**, dále lokality Díly za zahradou **3,24 ha**, Padělky za dvorem **2,72 ha**. Obec má také navrženo **protipovodňové opatření**, nádrž jihovýchodně od obce v lokalitě bývalého zemníku u Sudoměřického potoka 6,17 ha a s ní související doprovodná zařízení a zeleň. Nové plochy pro rekreaci navrženy nejsou, lze pouze rozšířit plochy lokality Mlýnky. Veřejné prostranství bude oživeno zelení v lokalitě Díly za zahradou na ploše mezi obytnou zónou a hřbitovem. Dále jsou vymezeny plochy ochrany přírody, **zvláště biocentra a biokoridory**.

Tasov

Územní plán byl schválen v roce 2006. Řeší několik oblastí. **Plochy pro obytné zóny** jsou lokalizovány na jihozápadním okraji obce, zčásti při stávající cestě, v návaznosti již na obytnou zónu. Dopravní infrastruktura bude doplněna o **cyklostezku** od západního okraje obce k JV okraji obce Hroznová Lhota podél místní komunikace s pokračováním k trase stávající účelové komunikace na hranici katastru s obcí Lipov. Další navržená plocha pro cyklostezku je od křižovatky silnic jižním směrem k Hrubé Vrbce. Zásobování elektrickou energií pro nové lokality bude řešeno kabely v zemi, pro zásobování vodou bude prodloužen vodovodní řád o 75 m.

Tvarožná Lhota

Jsou navrhovány **plochy pro výstavbu RD**, které by mohly počet obyvatel zvýšit až o 270. Dále byla navržena nová plocha zeleně v zastavěném území, a to zeleň pro technickou infrastrukturu, aby byly zajištěny dostupné plochy pro vedení sítí technické infrastruktury. Dále byla v souladu s platnou legislativou vzhledem k rozsahu ploch pro bydlení navržena veřejná prostranství s převahou nezpevněných ploch – **zeleň veřejná**. S plánovanou novou bytovou výstavbou je také navrženo **vybudování místní komunikace** s celkovou šířkou veřejného prostoru minimálně 10 m, a hlavním dopravním prostorem 6,5 m, což umožní vedení inženýrských sítí mimo vozovku. V lokalitě na východním okraji zástavby obce (směrem na obec Kněždub), se uvažuje s **výstavbou cca 50 rodinných domů**. Lokalitu bude možno napojit na stávající systém rozvodu pitné vody, přičemž délka nového vodovodního řádu bude cca 1 700 m. Současná koncepce odkanalizování v obci zůstane zachována. Odkanalizování nově navržené zástavby se zajistí kanalizací, napojenou na existující kanalizační soustavu.

Vnorovy

Obec Vnorovy schválila územní plán v roce 2011. Jsou vymezeny **plochy pro bydlení**, v celkové výměře **17,8 ha**, další plochy pro rekreaci navrženy nejsou. S rozvojem ploch pro bydlení bude také rozšířen veřejný vodovod napojen na vodojem Drážky, zásobování elektrickou energií bude zajištěno ze stávajících transformačních stanic; v případě potřeby bude u těchto stanic provedena výměna za výkonnější jednotky. Dále bude rozšířen hřbitov o 0,29 ha i **plochy pro tělovýchovu a sport, celkově o 4,227 ha**. Ke zlepšení průjezdu na cyklostezce č. 47 směrem na Strážnici je nově vymezena plocha pro cyklostezku, 0, 229 ha. Pro nově vymezené plochy krajinné zeleně je vyčleněno 15,5 ha, v návrhu jsou **3 biocentra** (Bahna, Pod rovinami a Vnorovský rybník) a **2 biokoridory** (Vinohrady - Pod rovinami, Pod rovinami - Pod vlčným kopcem).

Žeraviny

V obci byl územní plán schválen v roce 1998. V tomto roce byly navrženy **nové lokality určené k bydlení** - severní okraj obce, mimo současně zastavěné území (1,376 ha) pro výstavbu 15 rodinných domů, popřípadě pro bydlení venkovského typu. Druhou lokalitou je západní okraj obce uvnitř současně zastavěného území (0,3035 ha) pro čtyři až pět rodinných domů, třetí lokalitou je proluka ve středu stávající zástavby pro jeden rodinný dům (0,0528 ha), čtvrtou je plocha pro rodinný dům na okraji stávající zástavby mimo současně zastavěné území. Územní plán dále navrhuje i plochy pro občanskou vybavenost 0,039 ha, či lokality určené k výrobě na severním okraji obce (0,1027 ha). ÚP vyzdvihuje i problém kapacitně nedostačujícího vlastního zdroje pitné vody. Je navrženo zásobování pitnou vodou ze skupinového vodovodu Hodonín. Pro požární účely bude napojena na přívodní řád v obci Kozojídky.

Komplexní pozemkové úpravy

Obce ve většině případů nemají hotové komplexní pozemkové úpravy. Problémem jsou majetkové vztahy k půdě, vlastníci jsou často v zahraničí, a také nedostatečný souhlas k provádění úprav. Přesto v obcích plánují pozemkové úpravy, především za účelem ochrany obcí proti povodním a dobudování sítí cyklostezek. **Pro většinu obcí je KPU potřebné co nejdříve zahájit pro období 2015 – 2020. A nápomoci tak řešit aktuální problematiku péče o krajinu – eroze, sucho, malozemědělci apod.**

Hroznová Lhota	nejsou zahájeny	Obec pozemkové úpravy plánuje, díky KPÚ by chtěli vybudovat cyklostezky: Hroznová Lhota-Kněždub a Hroznová Lhota-Tasov.
Kněždub	nejsou zahájeny	Obec pozemkové úpravy plánuje, díky KPÚ by chtěli vybudovat cyklostezky, problémem jsou však stále nevyjasněné majetkové vztahy s vlastníky půdy.
Kozojídky	ukončeny 2004	Tvorba společných opatření – objízdné komunikace, ostatní komunikace Tvorba prvků ÚSES
Petrov	nejsou zahájeny	Obec pozemkové úpravy plánuje, díky KPÚ by chtěli vybudovat především cyklostezku Petrov-Strážnice.
Radějov	nejsou zahájeny	
Strážnice	nejsou zahájeny	
Sudoměřice	nejsou zahájeny	Úpravy neprobíhají, slabá podpora majitelů půdy, nutné však vybudování protipovodňového opatření, obslužnost nepřístupných pozemků podél stanovené státní hranice, obchvat Petrova, plavební komora na Baťově kanálu s napojením na řeku Moravu, cyklostezky po Baťáku, cyklotrasa od vesnice k RO Mlýnky, nové mosty přes potoky
Tasov	nejsou zahájeny	Obec pozemkové úpravy plánuje, díky KPÚ by chtěli vybudovat cyklostezky Hroznová Lhota-Tasov a také propojit Strážnicko s Hornáckem cyklostezkou.
Tvarožná Lhota	zahájeny 2012	Obec se díky KPÚ snaží vyřešit především problém eroze.
Vnorovy	Dokončeny v 2008, území s nedokončeným scelovacím řízením	Tvorba společných opatření – objízdné komunikace, ostatní komunikace - užívaná cyklotrasa č. 47. Vytvořeny biocentra a biokoridory.
Žeraviny	dokončeny 2000	Tvorba společných opatření – objízdné komunikace, ostatní komunikace Tvorba prvků ÚSES

Spolupráce obcí

Obce spolupracují v řadě aktivit, především v rámci ORP, mikroregionů a MAS:

ORP Veselí nad Moravou

Územně patří Strážnicko do **ORP Veselí nad Moravou** a Hodonín (Sudoměřice a Petrov). Území ORP disponuje zajímavým turistickým potenciálem, u kterého lze identifikovat rovnoměrné rozložení mezi přírodním a kulturním potenciálem. Mikroregion Hornácko, Strážnicko, Bzenecko, Pro Baťův kanál, DSO Velička se nachází v obou ORP a vzájemně spolupracují. Pro prohloubení meziobecní spolupráce se ORP zapojilo do projektu meziobecní

spolupráce Svazu měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností" pod názvem „Strategie území správního obvodu ORP Veselí nad Moravou v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu-zaměstnanost“. Mikroregion Strážnicko je koordinátorem strategie meziobecní spolupráce, ve které se zpracovává strategie celé ORP na programové období 2014 - 2020.

MAS Strážnicko, vzniklé v roce 2005 po zkušenostech poradního orgánu Mikroregionu Strážnicko, je nezávislým společenstvím spolků, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy, kteří spolupracují na rozvoji regionu v území stávajících 11 členských obcí s cílem spolupráce a podpory místních aktivit k udržení a rozvoji místního potenciálu, zlepšování kvality života a životního prostředí za pomoci dotačních prostředků. Mezi sdružené obce patří: Hroznová Lhota, Kněždub, Kozojídky, Petrov, Radějov, Sudoměřice, Tasov, Tvarožná Lhota, Vnorovy a Žeraviny. MAS Strážnicko je od roku 2008 i koordinátorem aktivit Mikroregionu Strážnicko, kde koordinuje propagační činnost a pomáhá obcím s projekty realizace. MAS v rámci několika projektů podpořila i přeshraniční spolupráci obcí, neziskového sektoru a podnikatelů se Slovenskem. Jedním z takových to projektů je i projekt 4cykloregio, propojující cyklostezky se slovenským příhraničím nebo i projekt na zachování tradičních hodnot Ožívujeme venkovská stavení na Moravě a Myjavě. Do těchto projektů spolupráce jsou úspěšně vtaženy nejen spolky, ale i děti ze škol.

Obce MAS Strážnicko (mimo obec Vnorovy) spolupracují od roku 2002 v DSO **Mikroregion Strážnicko**, kdy byly realizovány první projekty spolupráce v POV MMR v letech 2004-2006. Mikroregion měl za úkol podpořit nejen ekonomické zájmy obyvatel a podporu rozvoje drobných výrobních a služeb v regionu, ale i podporu společných aktivit, venkovské a poznávací turistiky, šetrného hospodaření v krajině i další rozvoj přírodně-historického potenciálu v území. V rámci společných aktivit jsme zrealizovali společný projekt Hrádkyáda obcí Strážnicka pro dětské kolektivy či komunitní projekty Setkání mladých řezbářů. Pro seznámení s tradičními řemesly a krajinou byly uspořádány projekty, např. Malovaný rok, Obnovy drobných sakrálních staveb apod. V letech 2004 – 2006 proběhlo vícero neinvestičních i investičních projektů zaměřených turistickou infrastrukturu a její vybavení, turistické produkty a expozice. Jde o projekty týkající se úpravy povrchů hlavních užívaných místních cest pro turistiku, přizemí a sklepení historického domu na náměstí ve Strážnici, zřízení muzea v rodném domě bří Uprků v Kněždubě, dobudování výletního centra na Salaši a muzea oskoruší ve Tvarožná Lhotě, úpravy interiéru bývalé ZŠ Tasov na ubytovnu pro turisty, umožnění stravování v Hroznové Lhotě či sociální zázemí v lokalitě Plže v Petrově. Propojením spolupráce vzniklých návštěvnických míst, jejich vybavením pro účely turistiky např. velkoplošnými stany, vybavením cyklostezek a jejich propagací na webových stránkách i tištěné podobě, se obcím se postupně zvyšuje návštěvnost z okolních regionů i celé ČR.

Obce jsou členy dalších tematických dobrovolných svazků obcí působících na Strážnicku: Mikroregion Strážnicko (10), Obce pro Bařův kanál (3), čov Velička (5).

MAS se pomocí větší informovanosti (zpravodaj, webové stránky, propagační materiály, tém. akce atd.) podařilo aktivně zapojit lidi do spolkové činnosti a oživit aktivity místních spolků spojených s tradicemi regionů, podpořit venkovskou turistiku - cyklostezky a místní produkce – vinařská turistika, sýry, ovoce, a také usměrnit potřeby služeb v cestovním ruchu – služby informačních center.

Obce se zapojují také do dalších neformálních partnerství a spolupráce pro rozvoj území, jako jsou např. Soutěž vesnice roku, Evropský spolek půdy nebo Místní agenda 21 :

SOUTĚŽ „VESNICE ROKU“

Soutěž Vesnice roku v Programu obnovy venkova je každoročně vyhlašována již od roku 1995. Cílem této soutěže je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova, ale také snaha vyzdvihnout aktivity obcí, jejich představitelů a občanů, kteří se snaží nejen zvelebovat svůj domov, ale rozvíjejí i místní tradice a zapojují se do společenského života v obci.

V mikroregionu Strážnicko se za dobu trvání soutěže zúčastnily pouze 4 obce. 2 obce získaly ocenění – **Hroznová Lhota** získala nejvyšší ocenění – zlatá stuha v roce 2001 a stala se „Vesnicí roku Jihomoravského kraje“, v celostátním kole se pak umístila na 3. místě. **Tvarožná Lhota** získala v roce 2007 ocenění zelená stuha v celostátním kole – ocenění za péči o zeleň a životní prostředí a v roce 2012 získala 2. místo v celostátním kole v soutěži Vesnice roku.

Této soutěže se zúčastnily v roce 2000 Kozojídky a v roce 2011 Petrov. Obce se ale na žádném místě neumístily. Vidíme **malé zapojení obcí do této soutěže.**

Evropský spolek půdy

Jedná se o sdružení evropských měst, obcí a regionů, jehož cílem je aktivní účast na trvale udržitelném způsobu využívání půdy. Na základě manifestu podepsaném dne 24. 10. 2000 v italském Bolzanu se všechny zapojené obce podílejí na posílení obecného povědomí v oblasti ochrany půdy a územního rozvoje na regionální úrovni. Zároveň také těží z partnerské spolupráce a výměny informací a zkušeností mezi ostatními členy sdružení.

Obec se zavazuje:

1. V obci aktivně prosazovat cíle trvale udržitelného způsobu využívání půdy.
2. Podílet se na zvyšování povědomí o půdě mezi obyvatelstvem a zapojení všech subjektů zainteresovaných na obecním rozvoji.
3. Aktivně účastnit na spolupráci jakožto i na výměně zkušeností a informací.

Obce mikroregionu Strážnicko, které vstoupily do Evropské aliance půdy ELSA, jsou Tvarožná Lhota a Radějov.

MÍSTNÍ AGENDA 21

Místní Agenda 21 (MA21) vychází z mezinárodního dokumentu OSN, nazvaného Agenda 21, který byl přijat na summitu OSN v Rio de Janeiru v roce 1992. MA21 je progresivní zastřešující metodou zvyšování kvality veřejné správy, vedoucí k praktickému uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Kromě kvalitnější a efektivnější práce veřejné správy sebou přináší řadu přidaných hodnot. Významné je zejména aktivní zapojení obyvatel do veřejného života včetně spolurozhodování o věcech veřejných, přičemž místní samospráva sehrává v tomto procesu klíčovou roli.

Na území Strážnicka je v Místní agendě 21 zapsána pouze obec Tvarožná Lhota (od 2. 4. 2012), aktivní však není.

V blízkém okolí jsou do Místní agendy 21 zapojeny aktivně města Hodonín a Uherské Hradiště, která jsou zařazena do kategorie B a D. (viz příloha) Česká republika je jednou ze sedmi zemí, které do spolku spadají. Kromě ní jsou to například ještě Německo, Švýcarsko, Velká Británie či Itálie. Obce, města a regiony se v rámci Evropského spolku půdy setkávají několikrát ročně. Nejpočetnější zastoupení je pak z Dolního Rakouska.

6.1 VYHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU

Jak předešlé kapitoly ukazují na území MAS Strážnicko je bohatý přírodní, kulturní, hospodářský potenciál, který může uspokojovat potřeby pro kvalitativní rozvoj území.

Příroda a krajina

Jak předešlé kapitoly ukazují, má území MAS Strážnicko bohatý přírodní a krajinný potenciál, který je možné do budoucna využít. Tento potenciál je v současnosti jen částečně využit v oblasti zaměstnanosti (malozemědělci, drobné výroby, šetrný CR apod.) rekreace (RO Mlýnky, RO Lučina) a turistiky (Bařův kanál, Plže, museum Oskeruší, zámek Strážnice, Skanzen atd. Obce jsou málo připraveny na udržitelný rozvoj v území a případné změny. Nemají pro období 2015 – 2020 platné UPD a většinou také nemají zpracované komplexní pozemkové úpravy, které by umožnily další rozvoj v území. Tato opatření by jistě přinesla i snížení nezaměstnanosti. Na druhou stranu vzniká v krajině i **řada ohrožení a to v podobě – eroze půdy, sucha, náhlých záplav** atd., které je možné do značné míry eliminovat pomocí schválení KPÚ jednotlivých obcí a zvýšit tak potenciál území. Z hlediska diverzifikovanosti krajiny (lesnaté pohoří, niva Moravy, kulturní krajina, vhodné teplé klima, terénní dostupnost, zachovalý krajinný ráz) je potenciál v oblasti obnovy původní biodiverzity zeleného

hospodářství, využití biomasy nebo diverzifikovaného extenzivního hospodaření. Významné luční přírodní biotopy – CHKO, PR, PP; enklávy stepních lokalit – např. Žerotín umožňují rozvoj potenciálu na úrovni poznávací turistiky, dotovaných systémů tvorby ŽP např. pastevectví v Karpatech. Významným bodem a velkým potenciálem pro území je vybudování plavební komory na Baťově kanálu s napojením na řeku Moravu a vybudování nové cyklostezky s napojením na stávající mezinárodní cyklotrasy. Jedinečná mozaika tradičních hospodářských struktur nabízí rozvoj komerčního vinařství s vyšším podílem regionálních druhů a sort, ovocnářství, a vázané formy turistiky.

Lidé a společnost

V oblasti kulturní a to především z historického hlediska má území velmi velký potenciál rozvoje. Především společensko-kulturní akce města Strážnice mají velký společensko-kulturní význam. Jedná se především o Mezinárodní folklorní festival jakož to nejstarší festival ve střední Evropě. V sociální oblasti je **řada ohrožení doprovázející rozvinutou společností, dochází ke snižování porodnosti, rozpadu rodin, stárnutí populace, snižování spolkových a církevních aktivit**, které odpovídá celorepublikovému trendu. Pozitivní migrační saldo a prostory pro novou výstavbu a nízká cena nemovitostí společně s dobrou občanskou vybaveností motivuje mladé lidi k setrvání na území Strážnicka. Nositelé tradice, jakož to lidé s bohatými zkušenostmi a umem, napomáhají k uchování kulturního dědictví v oblasti (architektury, sochařství, řemesel, lidových tradic atd.) zvyšují poptávku po tradičních výrobcích a zvyšují tak možnost rozvoje a nabídku práce v regionu. Koncentrace sociální péče ve větších obcích, nedostatečná nabídka a dostupnost sociálních služeb v menších obcích nabízí velký rozvoj potenciálu v oblasti sociálních služeb (výstavba sociálních zařízení, služby v oblasti soc. služeb). Významným prvkem pro rozvoj potenciálu je nedostatečná využitelnost školských zařízení a využívání školských budov pro volnočasové aktivity občanů - seniorů, mládeže. **Folklorní tradice a slavnosti** (hudba, tanec, kroje, zvyky, svátky – udržování i rozvoj, kulturní domy v obcích) nabízí rozvoj při využití folkloru pro další zapojení mladých lidí do společenského života.

Hospodářství a ekonomika

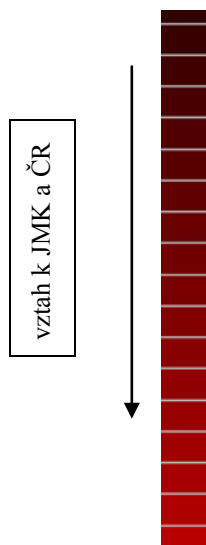
Mas Strážnicko patří k velmi atraktivním turistickým územím, které napomáhají k rozvoji služeb turistické infrastruktury s návazností na další segmenty. Znalost místních tradičních postupů (tradiční řemeslné výroby, zemědělství, ovocnářství a gastronomie) předurčuje region k rozvoji do budoucna z pohledu jedinečnosti oblasti pro návštěvníky, zlepšení služeb a vzájemnou spolupráci subjektů, investičních i společenských aktivit. Rekreační oblasti – Mlýnky, Lučina, Kejda; Baťův kanál ukázaly v minulosti, jakým směrem se ubírat při rozvoji potenciálu společně propagace a marketingu. V oblasti rozvoje turistiky a to především cykloturistiky a zkvalitněním stávajících služeb (půjčovny kol, cyklobusy, cyklovlaky atd.) je potenciál mikroregionu do značné míry nevyužit. Tento potenciál je v současnosti jen částečně využit v oblasti zaměstnanosti (malozemědělci, drobné výroby, šetrný CR apod.) rekreace (RO Mlýnky, RO Lučina) a turistiky (Baťův kanál, Plže, museum Oskeruší, zámek Strážnice, Skanzen atd.). Významným bodem a velkým potenciálem pro území je vybudování plavební komory na Baťově kanálu s napojením na řeku Moravu a vybudování nové cyklostezky s napojením na stávající mezinárodní cyklotrasy. Případnou provázaností a přeshraničním spoluprací je možné nadále velmi efektně rozvíjet potenciál území do budoucna a přilákat na území více turistů a návštěvníků. Blízkost dálkových silničních a železničních tahů, místa dálkových přechodů na Slovensko a celková čistota prostředí (ovzduší, vody, půdy, příroda) v kombinaci s jedinečnou lidovou architekturou a folklorními tradicemi staví území na přední turisticky významná místa v rámci celé ČR.

Obce jsou také málo připraveny na udržitelný rozvoj v území a případné změny. Nemají pro období 2015 – 2020 platné UPD a většinou také komplexní pozemkové úpravy, které by umožnily další rozvoj v území a přinesly i snížení nezaměstnanosti. Tendence ve vývoji v hospodářství a sociální oblasti souhrnně ukazují následující dva grafy.

Graf: Tendence vývoje hospodářské oblasti na Strážnicku, vlastní zpracování

Pozn: vztah k JMK a ČR – tmavá vyšší (než průměrné hodnoty v ČR a kraji) – odpovídající – světlá nižší než hodnoty.

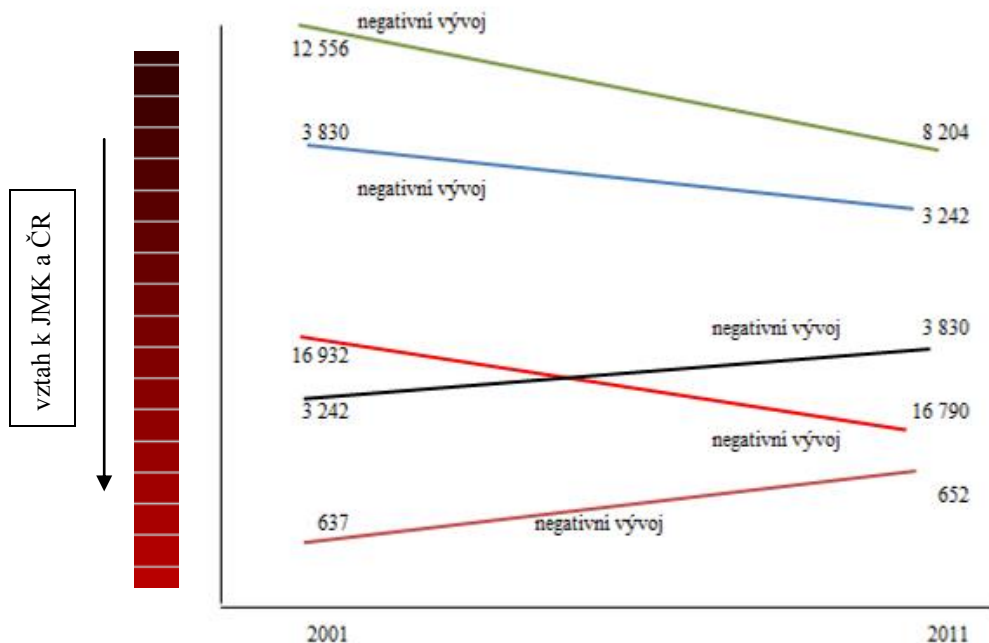
Tendence - hospodářská oblast

V posledních deseti letech pozorujeme mírný nárůst plochy vinic, úbytek orné půdy, ovocných sadů a také klesá počet subjektů v primárním sektoru. Roste počet nezaměstnaných v území. Na druhou stranu je pozitivním jevem, že klesá vyjízdka za prací mimo MAS a roste počet zaměstnaných žen.

Graf: Tendence vývoje sociální oblasti na Strážnicku, vlastní zpracování

Tendence - sociální oblast

V desetiletí deseti let se

- úplné rodiny
- neúplné rodiny
- věřící
- počet obyvatel
- obyvatelstvo nad 65 let

hem posledních linném chování.

Nejvýraznější z tohoto komplexu změn je pokles sňatečnosti, odkládání sňatků i porodů do vyššího věku a tedy i nárůst neúplných rodin. Stárnutí populace je nejcharakterističtější rysem demografického vývoje v posledních letech, tento trend bude i nadále pokračovat především i díky stárnutí populačních ročníků.

6.2 ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB ÚZEMÍ - SWOT

Strážnicko v rámci analýzy swot prozkoumána z hlediska rozvojových předpokladů - silných, slabých stránek zkoumaného regionu, včetně potenciálních příležitostí. Metodika pro tvorbu SWOT byla zvolena:

- induktivní a koncepční - pro sběr dat z „terénu“ (brainstorming – klastrování – networking) v rámci osobní jednání s podnikateli, obcemi a veřejností na přípravných setkání akcí MAS
- deduktivní a selektivní - pro práci s dokumenty.

Analýza vycházela ze stávajících místních i regionálních dokumentů a především z otevřených jednání a konzultací se zástupci místních podnikatelů obcí, sdružení. Analýza byla proveden ve všech třech oblastech rozvoje území: v krajině, lidské společnosti a ekonomice území

PŘÍRODA A KRAJINA

<ul style="list-style-type: none"> • Diverzifikovaná krajina - lesnaté pohoří, niva Moravy, kulturní krajina, vhodné teplé klima, terénní dostupnost, zachovalý krajinný ráz příhraniční oblasti • Významné přírodní biotopy luční – CHKO, PR, PP; enklávy stepních lokalit – např. Žerotín a lesní – CHKO, PR, NRBC • Místy stará cestní síť, meze, remízky v krajině • Síť turistických stezek a tras • Vodní kanály (Bařův kanál) a říčky (Velička, Radějovka), stávající vodní nádrže (Lučina, Mlýnky), rybníky, historická rybníční síť • V podhůří místy zachovalá mozaika tradičních hospodářských struktur • Vzácné ovocné odrůdy – oskoroše, durancie, špinky, špendlíky, moruše atd • Území s velkým počtem slunečních dnů v roce • Úrodné půdy v nivě řek • Území s čistým mikroklimatem (plynofikace obcí) 	<ul style="list-style-type: none"> • Malá údržba krajiny – zarůstání luk, eutrofizace udržované krajiny, skládky odpadu v krajině • Omezení v chráněných územích – limity staveb, využití ploch, limity těžeb a druhotná skladba • Velké lány orné půdy, likvidace místních komunikací, neprůchodnost krajiny • Silná vodní a větrná eroze • Suché mikroklima tzv. kulturní stepi • Velké lány orné půdy v místech bývalých rybníků, malé procento vodních ploch v území • Snížená přirozená retenční schopnost krajiny • Složitá a dnes málo funkční parcelace tratí • Velkosady – často přestárlé, nekonkurenční skladba
<p>Příležitosti</p>	<p>Ohrožení</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Velký potenciál původní biodiverzity a vázané formy služeb a turistika, • využití biomasy, diverzifikované extenzivní hospodaření, zelené hospodářství • dotovaný systém tvorby ŽP – ekol. zemědělství, pastevní chovy • výroba specifického sortimentového dřeva • Dotovaný systém hospodaření s cílem tvorby ŽP • Tvorba ÚSES – výsadby, protierozní opatření – zlepšení mikroklimatu • Obnova a budování cest v krajině – lepší obslužnost i turistické trasování • Obnova a tvorba vodních ploch, obnova a údržba vodních toků, ÚSES výsadby – zlepšení mikroklima, KPÚ + JPÚ; • Komerční rozvoj vinařství, ovocnářství, a vázané formy turistiky • Rozvoj sadařství s vyšším podílem regionálních druhů a sort • Alternativní zdroje energie (solární elektrárny, bioplynové stanice) • Podpora realizace komplexních pozemkových úprav • Celoevropské řízení ochrany součástí soustavy NATURA 2000 	<ul style="list-style-type: none"> • ztráta konkurenceschopnosti zemědělských podnikatelů • opuštění zemědělské půdy, objektů a pozemků • zpřísněné normy pro zemědělské podnikatele • narušení ekologické stability krajiny nevhodnými činnostmi a zásahy • konfliktní střety mezi zemědělskou výrobou, průmyslovou a ochranou přírody a krajiny • odnos živinných částic půdy erozí a vysušování • Zhoršení jakosti vody v místních tocích a nedostatek povrchové vody v území • Ohrožení lokálních vodních zdrojů v období sucha, příp.povodněmi

LIDÉ A SPOLEČNOST

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Pozitivní migrační saldo, • Starší lidé, rodiny - nositelé tradice • Dobrá občanská vybavenost • prostory pro novou výstavbu • Kvalitní pokrytí vysokorychlostním internetem • Dobrá správa území obcemi • Kapacita budov školských, kulturních a sportovních zařízení • Jedinečná živá folklorní tradice: hudba, tanec, kroje, zvyky, svátky 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokles obyvatelstva, opouštění starých domů, nezaměstnanost, chybějící infrastruktura • Nedostatek mladých lidí; odchod mladých lidí mimo území obcí MAS - braindrain • Nepříznivá věková struktura obyvatelstva – stárnutí populace • Koncentrace sociální péče ve větších obcích, nedostatečná nabídka a dostupnost sociálních služeb v menších obcích • Nedostatečná využitelnost školských zařízení • Nedobudovaná infrastruktura služeb občanům • Malá či krátkodobá účast mladých lidí na spolkových aktivitách • Malé využívání nových technologií v obcích, především veřejnou správou
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Motivace mladých lidí atraktivní společenskou pracovní příležitostí a jejich setrvání na území MAS Strážnicka • Obnova staré výstavby a jejich pozitivní vliv na ŽP • Poptávka po tradičních výrobcích/řemeslech • Inovační potenciál území • Inovace v dopravě pro lepší dopad na ŽP a bezpečnost občanů • Komunikace mezi obcemi a občanů s obcí • Vzdělanost lidí v oblasti ICT • Fungující IZS • Inovativní formy sociální péče o seniory v menších obcích • Využívání školských budov pro volnočasové aktivity občanů - seniorů, mládeže • využití folkloru jako prvku pro spojení mladých lidí a nositelů tradic 	<ul style="list-style-type: none"> • Nahrazení tradičních postupů a řemesel masovými novými prvky a trendy • uvadající zájem mladých lidí o tradice a folklor • nezaměstnanost především mladých lidí • pokles počtu věřících a rozpad rodin • možný pokles provozu zdravotních zařízení v malých obcích

EKONOMIKA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Turisticky atraktivní území • Znalost tradičních postupů – tradiční řemeslné výroby, zemědělství, ovocnářství gastronomie • Rekreační oblasti v území – Mlýnky, Lučina, Kejda; Baťův kanál • Blízkost dálkových silničních a železničních tahů, místa dálkových přechodů na Slovensko • Celková čistota prostředí – ovzduší, vody, půdy, přírody • Lidová architektura v obcích, turisticky významná místa • Tradice vinařství a ovocnářství 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohraniční oblast • Úpadek velkých podniků ve strojírenství a zemědělství • Velká zaměstnanost v sekundární sféře mimo území obcí MAS • Nedostatečné služby v oblasti rekreace a ubytování • Kvalita místních komunikací, nedobudovaná infrastruktura • Stagnující počet návštěvníků a turistů • Malá dostupnost krajského města • Kvalita a trasování dopravních tahů • Malá informovanost občanů • Chybějící napojení většiny obcí na ČOV • Málo využití hmotné kulturní dědictví – významné lokality, historické lidové stavby
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba drobných výroby, služeb turistické infrastruktury • Regionální znalosti pěstování speciálních odrůd révy a ovoce • Vysoký podíl kvalitní zemědělské půdy • Průmyslové plochy v bývalých areálech JZD • Motivace mladých lidí schopných pracovat • Jedinečnost oblasti, zlepšení služeb vzájemnou spoluprací subjektů, investičních i společenských aktivit • Společná propagace a marketing díky MAS Strážnicko • Venkovská muzea, řemeslné dílny; Skanzen, Baťův kanál 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná motivace investorů • periferní poloha v rámci vyšších územních celků • nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření na venkově • Dostupnost služeb pro návštěvníky • odliv návštěvníků pro nedostatek kvalitních služeb a ubytování • špatně udržované turistické cíle, památky a krajina • neudržování turistických cest a cyklostezek • zanedbání propagace regionu a jeho kvalit • odliv mladých lidí za prací do vzdálených měst • nedostatečné pokrytí vysokorychlostním internetem

7. ZMAPOVÁNÍ STRATEGIÍ, JEJICHŽ REALIZACE SE OFEHRÁVÁ NA ÚZEMÍ

Po prostudování a podkladů a dílčích jednání je důležité v dalším období spolupracovat při společném naplňování rozvoje území Strážnicka s následujícími strategiemi a aktéry jejich naplňování. Nejvíce se území MAS Strážnicka dotýkají strategie:

- **Strategie území správního obvodu *ORP Veselí nad Moravou* v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovních a zaměstnanost, 2014.**

Na území Strážnicka je cílem v této strategii, aby stávající DSO příp. nově vzniklý, svazek obcí by se mohl do budoucna zaměřit v oblasti školství na efektivnější využití budov ve venkovských školách po vyučování (kursy počítačů, besedy, zájmové kroužky), využití zkušeností při zapojování aktivovaných a erudovaných seniorů do aktivit po vyučování nebo před vyučováním i v době výuky. V oblasti školství by bylo možné také využít grantových programů pro efektivní využití stávajících kapacit škol, jejich rekonstrukci a modernizaci.

V oblasti sociálních služeb by se spolupráce mezi obcemi mohla orientovat na vytvoření komunitního plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb pro celé území ORP veselí nad Moravou, který v současné době v regionu chybí, dále na zapojení sociálně slabších skupin do aktivit obce, podporu dobrovolnictví, vzniku veřejně prospěšných pracovních míst a společensky účelných pracovních míst a také na rozvinutí sociálního podnikání.

V oblasti odpadového hospodářství by se další meziobecní spolupráce mohla zaměřit na využití stávajících sběrných míst pro biologicky rozložitelný odpad, případně využít další možnosti (kompostárna).

- ***Integrovaný plán rozvoje znevýhodněných území JMK 2014***

Zásadním faktorem rozvoje Strážnicka v této strategii je **vybudování R 55**, čímž bude zlepšeno napojení silnice vyšší třídy a tím také lepší dostupnost do měst, především Brna. Dále by se mělo území zaměřit na **protipovodňovou ochranu**. Nejenom že dojde ke zlepšení ochrany krajiny, ale také se zvýší bezpečnost občanů, zvětší se i plocha pro podnikání či bytovou výstavbu. Strážnicko by se i nadále mělo zaměřovat na folklórní tradici, která do regionu přitahuje mnoho návštěvníků. Cestovní ruch by nadále měl být rozvíjen díky **Baťově kanálu**, proto by bylo vhodné tento turistický cíl i nadále rozvíjet.

Krajina na Strážnicku, nabízí spoustu přírodních zdrojů. Je proto navrženo, aby bylo v území rozvíjeno **ekologické zemědělství**, především v oblasti Bílých Karpat.

Dle výsledků analýz se tato strategie doporučuje zaměřit se na **zaměstnanost, veřejné služby, kvalitu infrastruktury, zemědělství a přírodu**.

Obce ORP Hodonín (Petrov a Sudoměřice) by se měly zaměřit na potenciál vyplývající z blízkosti státních hranic se Slovenskou republikou, tedy **příhraniční spolupráci, zvláště v turistické oblasti či vývozu místní produkce**.

- ***Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Bílé Karpaty na období 2012-2021.***

Pro území CHKO je stanoveno několik obecných cílů rozvoje, například zachování rozsahu a kvality nelesních ekosystémů, památných a významných stromů v krajině v dobrém stavu a další. Konkrétně jsou navržena opatření pro obec Radějov a Kněždub. Památné stromy -**Kněždubské lípy** či **Adamcova oskoruše** by měly být ošetřeny, nacházejí se ve zhoršeném zdravotním stavu. V území katastru obce

Kněždub by mělo být dále podporováno **nahrazování akátu** v lesních porostech stanoviště původními druhy (menší skupiny starých akátů případně nechávat bez zásahu na dožití).

V území působí největší škody na lesní i luční vegetaci v CHKO **daněk evropský**, zejména na území Strážnicka v přírodní rezervaci Kútky v oboře Radějov. Proto by měl být podporováno snižování výskytu této zvěře.

Další oblast strategie se zaměřuje na lidovou architekturu. V Kněždubě by dále měla být podporována vhodná údržba a obnova **tradiční architektury** (lidové stavby), zachovávat ráz lokalit jako celku.

v Radějově, Petrově a Kněždubě chráněna typická výšková hladina sídel a jejich silueta.

V oblasti Čertoryjí je důležité zajistit obnovu lesních porostů stanoviště původními dřevinami, zajistit ponechávání dostatečného množství odumřelého dřeva jako biotopu pro vzácné druhy hmyzu.

- **Plán oblasti povodí Moravy**

Tento plán se snaží vymezit cíle, ale i limity, kterých by mělo být dosaženo do roku 2015, za určitých okolností do roku 2027. Opatření by měly vést k uspokojování výhledových požadavků na užívání vod, ochraně vod jako složky životního prostředí a k ochraně území před extrémními vodními stavby.

Oblast Strážnicka má celkově potencionálně nevyhovující chemický stav, především kvůli zvýšenému obsahu Hg ve Veličce (Velička po ústí do toku Moravy). Říčka Radějovka (po ústí do toku Morav) má však chemický stav vyhovující, Morava po soutok s tokem Radějovka opět kvůli zvýšenému podílu kovů ve vodě potencionálně nevyhovující.

Dosažení požadovaných imisních standardů organického tnečištění ve vodních tocích by měly vyřešit tyto opatření: Hroznová Lhota - **rekonstrukce kanalizace, výstavba ČOV**, dále Vnorovy - **rekonstrukce a výstavba kanalizace** a také intenzifikace **komunální ČOV**. V Sodoměřicích je navržena **intenzifikace ČOV**, v Petrově **rekonstrukce a výstavba kanalizace**.

Dále plán navrhuje v toku Moravy po soutok s tokem Radějovka i **Revitalizaci odstaveného ramena M43 Hrnčírské louky**.

Problém eroze území se dotýká i Plánu povodí Morava, proto je zde navrženo opatření k omezení **eroze** z pohledu transportu chemických látek.

Jako prevence před povodněmi by na tocích Morava, Velička, Radějovka měly postupně **odstraňovat kritická místa omezující průtočnost koryt** vodních toků ve spolupráci s ostatními správci technické infrastruktury, zejména dopravní. Se zajišťováním povodňové ochrany zemědělských pozemků proti dosavadní úrovni stupně ochrany se v tomto plánovacím období nepočítá.

- **Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje za územní celek Hodonín.**

Účelem je stanovení základní koncepce optimálního rozvoje **zásobování pitnou vodou** a **odkanalizování a čištění odpadních vod** sídel Strážnicka. Zahrnuje zhodnocení stávajícího stavu zásobování vodou a odkanalizování měst a obcí s návrhem výhledového řešení do roku 2015 včetně výpočtu investičních nákladů jednotlivých staveb a jejich realizace v doporučených časových horizontech.

Je určena pro orgány státní správy a zástupcům měst a obcí Strážnicka k orientaci při řízení správy a rozvoje infrastruktury veřejných vodovodů a kanalizací, jako podklad pro územní rozhodování, při posuzování žádostí o dotace a úvěry a při rozhodování případných konfliktů zájmů mezi jednotlivými zúčastněnými subjekty.

- **Program rozvoje cestovního ruchu JMK 2014 - 2020**

Na území Strážnicka je cílem v této strategii mapování oblasti **cestovního ruchu** na území, popisuje turistické oblasti. Strážnicko spadá pod oblast Slovácka, které je velmi bohatou turistickou oblastí. **Bílé Karpaty** mají významnou kulturní hodnotu z pohledu životního prostředí. Oblast Strážnicka je zařazena mezi významná turistická střediska a atraktivita Jihomoravského kraje.

Zabývá se také vybudováním **cyklostezek** a popisuje rozvoj **turistické plavby** na **Bařově kanálu**. Navrhuje další opatření, která jsou nutná pro plavbu (vybudování mola, revitalizace přístaviště apod.), které byly realizovány. Popisuje problém turistické dopravy na území Bařova kanálu, kterým je absence obsluhy turistickou dopravou na Hodonínsku, kam patří některé obce Strážnicka.

- ***Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v ORP Veselí nad Moravou***

Hlavním cílem je podpoření procesu plánování dostupnosti sociálních služeb na území ORP Veselí nad Moravou, aktualizace zastaralého Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, zpracování katalogu poskytovatelů sociálních služeb a vytvoření informačně-komunikačního systému obsahující databázi poskytovatelů sociálních služeb. Zaměřuje se dále na podporu seniorů, rodin s dětmi, ZP, osoby sociálně vyloučené, sociální služby - **podpora stávající sociální služby, osobní asistence, denní stacionáře, sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace**, v ORP Veselí nad Moravou.

V současné době je sociální služba **osobní asistence** zajištěna v ORP Veselí nad Moravou, v rámci Jihomoravského kraje je zcela nedostačující- poptávka převažuje nad nabídkou.

Pro lidi s mentálním a kombinovaným postiženým nutné podporovat v ORP Veselí nad Moravou **denní stacionáře**

- ***Program rozvoje Jihomoravského kraje 2014 - 2017 - podpora území Veselska, jako území sociálně znevýhodněné.***

Strategie popisuje Strážnicko, jako území, kde je důležité pro rozvoj území **vybudování R 55**, čímž bude zlepšeno napojení silnice vyšší třídy a tím také lepší dostupnost do města obzvláště do Brna, a také je to důležité pro zajištění kvalitativně vyšší úrovně obsluhy území s vysokou koncentrací sídel a obyvatel. Poukazuje na hrozbu poklesu větších podniků nad 10 zaměstnanců a na problém **nezaměstnanosti**.

Strategie poukazuje na zefektivňování využívání zdrojů a snižování emisí skleníkových plynů, na zlepšení podnikatelské a spotřebitelské prostředí, snižování strukturální nezaměstnanosti, na propagaci pracovních míst a celoživotní učení, účast na terciárním vzdělávání, podpora sociálního začlenění a boj proti chudobě. Dalším problémem je ohrožení zemědělské výroby kvůli klimatickým změnám **hrozbě sucha**.

- ***Integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší JMK***

Strážnicko je zde vyhlášena jako oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší. Ke zlepšení kvality ovzduší by mělo přispět zavedení systému **Bike&Ride**. Jedná se o využití kola místo automobilu, v části od zdroje cesty (bydliště) k parkovišti nebo k objektu pro úschovu kol. Po zaparkování kola přesedne cyklista na vozidlo veřejné dopravy a pokračuje až k cíli cesty. Zatímco řidiči automobilu většinou nic nebrání zaparkovat auto na vhodném místě a pokračovat do cílového místa veřejnou dopravou, cyklista obvykle nemá možnost kolo nechat bez dozoru u zastávky MHD. Tento systém má za cíl zajistit úschovu a bezpečné parkování kol především na konečných stanicích a významných přestupních uzlech veřejné dopravy.

Pro toto opatření je navržena lokalita i linky S91 **Strážnice, Sudoměřice, Vnorovy**.

8. MISE

My občané Strážnicka chceme společně navrhovat a realizovat na principech LEADER takové projekty, které povedou k trvale udržitelnému rozvoji území. Tento rozvoj je založený na dobrém poznání a využití přírodních zdrojů a podpoře tradičních církevních a kulturních hodnot za pomoci integrace co nejširší skupiny obyvatel a s podporou vhodných inovací. Realizace bude probíhat transparentně s ohledem na šetrné využívání finančních prostředků.

II STRATEGICKÁ ČÁST

9. VIZE DO ROKU 2020

Strážnicko – svébytný příhraniční region založený na spolupráci slušných lidí v péči o krajinu, tvorbě místních produktů a šetrném cestovním ruchu pramenícím také z bohaté rodinné, církevní a kulturní tradice. Na Strážnicku je udržitelný systém vzdělávání, služeb a sociální péče založený na integraci a uplatnění inovací. V péči o životní prostředí je prosazován celostní princip vycházející ze šetrného využívání zdrojů, energií a odpadů. Tyto přístupy přináší dobrou nabídku zaměstnání, rozvinutý společenský život v obcích a životní prostředí atraktivní pro mladé rodiny a lákající návštěvníky.

10 KLÍČOVÉ OBLASTI ROZVOJE ÚZEMÍ

OBLAST 1: ZEMĚDĚLSTVÍ A PÉČE O KRAJINU

Zemědělství

Strážnicko je zemědělský region, disponující velkým množstvím kvalitní orné úrodné půdy, která je ve velkých monokulturních blocích v pronájmu několik velkých zemědělských firem. Na Strážnicku je řada osob, které mají znalosti tradičních postupů a mohou je využít k diversifikaci využití zemědělské půdy pro místní výroby, ve vazbě na agroturistiku. Nutné je zvýšení ekologické stability a odolnosti intenzivně využívaných území v MAS.

Péče o krajinu

Strážnicko se nachází z velké části v CHKO Bílé Karpaty, území MaB UNESCO, kde je pro zachování hodnot nutná tradiční údržba (ve stabilizovaných územích) a rozvoj (v ekologicky narušených územích) travních a lesních pozemků v rámci malozemědělství, je možné šetrně zhodnotit turistický potenciál vázaný na agroturistiku a šetrnou poznávací turistiku a ekovýchovu.

OBLAST 2: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A HOSPODAŘENÍ SE ZDROJI

Zdroje energie

Území Strážnicka svými přírodními zdroji nabízí možnost využití území v oblasti energetiky. Rozvoj je možný v rámci využití biomasy z neudržovaných ploch i ze záměrně pěstovaných plodin na surovinu pro otop či výrobu elektrické energie v regionu.

V území jsou podmínky pro využití alternativních zdrojů energie – světla, energie kogeneračních jednotek. Významné je také možnost zavádění úsporných opatření na snižování energetické náročnosti především veřejných budov pro kvalitní ŽP v oblasti.

Hospodaření s vodou

Oblast Strážnicka je dlouhodobě ohrožena suchem. Pitná voda je dodávána skupinovými vodovody do všech obcí, kromě obce Žeraviny. Obcím chybí záložní zdroj pitné vody např. v podobě obecních studen pro případ nenadálé krize ve zdroji vody. V krajině, která byla historicky více zavodněna rybníční soustavou chybí voda. V území je potenciál v rámci aktualizací UPD, tvorby KPU, USES a dalších opatření obnovit a vytvořit lepší hospodaření s vodou v krajině a omezit tak i významnou erozi půdy.

Hospodaření s odpady

Na Strážnicku je stále vysoký podíl netříděných a nevyužitých odpadů (BRKO, velkoobjemový odpad, TKO aj.), které je možné dotřídit a případně materiálově či energeticky využít. Od roku 2020 bude skládkování netříděného odpadu velmi omezeno. Prostor je i pro celkovou minimalizaci tvorby odpadů. Strážnicko je v rámci Jihomoravského kraje úspěšné ve třídění odpadu a zavádí integrativní technologie na jejich znovu využití

OBLAST 3: DROBNÉ PODNIKÁNÍ A SLUŽBY

Drobné podnikání

Rozvoj podnikání založeného na zdrojích na území MAS Strážnicko s důrazem na ekologickou šetrnost a rozvoj sociálního podnikání, zakládání a rozvoj nových, inovativních podniků, rozvoj výroby a služeb pro místní obyvatele, vznik nových pracovních míst (se speciálním zaměřením na ženy a mladé lidi), výměna a sdílení informací, marketing, obchod, propojování výrobců a poskytovatelů služeb s návazností na přeshraniční spolupráci. Na území Strážnicka zanikly velké provozovny a dnes rozvoj a zaměstnanost vytváří podnikatelé s deseti a více zaměstnanci. Potenciál je možná orientace se zaměřením na specifickou výrobu a také kooperace a subdodávky.

Šetrná turistika

Vytvoření a rozvoj nového silného image MAS Strážnicko v sektoru cestovního ruchu jako cílové destinace specifické zejména nabídkou v oblasti aktivního odpočinku, sportu, šetrné turistiky a využívající k tomu přírodní a kulturní dědictví a s ním související nabídky v oblasti gastronomie, architektury a tradiční kultury. Zajištění růstu počtu turistů a návštěvníků v regionu. Strážnicko, atraktivní území, s mnoha přírodními a kulturními památkami. Vzhledem ke stále nízké prostupnosti krajiny (velké lány půdy) je zde omezeno turistické trasování. Je dostatečný bytový fond na rozvoj turistiky a potenciál na rozvoj agroturistiky. Vhodný potenciál pro cykloturistiku, hypoturistiku i vodní turistiku.

OBLAST 4: VZDĚLÁVÁNÍ A SOCIÁLNÍ AKTIVITY

Vzdělávací aktivity

Strážnice je město s dlouhou tradicí školství na Moravě. V současnosti ubývá mladé generace a chybí přímá vazba mladých lidí s pracovními příležitostmi v regionu. Vysokoškolsky vzdělaná mládež odchází za prací do větších měst. Vytváří se zde prostor pro využití obecních budov a budov škol ve vzdělávání v mimoškolních aktivitách (kroužky, kurzy, semináře) a zapojení

aktivních seniorů do vzdělávacích aktivit. Pro různé věkové skupiny v rámci celoživotního vzdělávání.

Sociální podnikání

Existence a rozvoj sociálních firem zaměstnávající soc. slabé a znevýhodněné obyvatele prospívá kvalitě celé společnosti a nezatěžuje stát. Oblasti uplatnění může být ve stavebnictví, sektoru třídění a recyklace odpadů obcí (velkoobjemový, biologický..), ve vazbě na obce, malozemědělce, NNO a AOPK v péči o lokality v CHKO, využití lesních plodů a bylin a extenzivním v ovocnářství

Sociální péče

V obcích nárůstá počet seniorů, kteří se již o sebe nedokáží postarat. Je potřebné podpořit funkci rodiny, jakož to základní stavební prvek dobře fungujíc společnosti dobrovolnickou základnu, případně pro denní aktivity i služby využít obecní objekty.

OBLAST 5: KOMPLEXNÍ ROZVOJ ÚZEMÍ

Zlepšování organizace venkovské společnosti, zvyšování kvality života na území MAS Strážnicko, posilování spolupráce, síťování, integrace, nové cesty a způsoby spolupráce na úrovni:

Spolupráce obcí

Rozvoj péče o jedinečné přírodní, kulturní a historické dědictví území MAS Strážnicko, především cestou posilování identity venkovské oblasti a zapojováním místních komunit, spolků a podnikatelů. Pro dlouhodobě kvalitní rozvoj je nutná další spolupráce obcí především v oblasti řízení a správy území, vzdělávání, péči o krajinu a rozvoj služeb pro podprou zaměstnanosti.

Spolupráce zájmových skupin

Cílem je spolupráce zájmových skupin mezi sebou v obcích, ale také mezi obcemi, například při zapojování sociálně slabých, seniorů pořádání kulturních akcí a také spolupráce zájmových skupin a obecních úřadů na inovativních projektech pro cestovní ruch a služby.

Bezpečnost v území

Strážnicko je relativně bezpečná oblast ve srovnání s ostatními regiony, cílem je tento trend udržet. Vlivem klimatických výkyvů (výrazné požáry, záplavy) bude nutné podpořit preventivní systém v obcích i vybavenost IZS v obcích pro další možné zásahy při povodních, požáru, větru a podobně.

Pozemkové úpravy, územní plány

Jen v několika obcích jsou vyhotoveny a zrealizovány pozemkové úpravy (KPU, JPU). KPU spolu s aktualizací územních plánů, kde se jeví spolupráce pro obce a možnost řešit tak problémy v krajině komplexně.

11. STRATEGICKÉ CÍLE, OPATŘENÍ A INDIKÁTORY

Strategické cíle v MAS Strážnicko byly definovány týmem na základě potřeb obyvatel a zájmových skupin a vychází z 5 klíčových oblastí rozvoje Strážnicka. Každému cíli jsou přiřazeny specifické cíle, které budou sledovány pomocí indikátorů a naplňovány konkrétními opatřeními.

11.1 ZEMĚDĚLSTVÍ A PÉČE O KRAJINU

Cíl: Šetrné zemědělství a komplexní péče o krajinu

Dlouhodobě udržitelné je pouze environmentálně kvalitní zemědělské využívání erozně ohrožené krajiny Strážnicka, které bude zaměřeno nejen na výnosy, ale také na kvalitu péče a její diversifikaci vycházející z tradice v území odrážející limity krajiny. Bude navržen a naplňován **komplexní plán péče o krajinu Strážnicka** vycházející ze stávajících rozvojových dokumentů obcí a organizací.

Specifický cíl: Ochrana biodiverzity a dlouhodobě udržitelná krajina

Budou podpořeny takové aktivity, které přinesou dlouhodobý efekt pro zachování a zlepšení environmentálních funkcí území, zvýšení biodiverzity, krajinné a kulturní jedinečnosti a odolnosti území ve spolupráci s dalšími institucemi v území (AOPK, Obce, tématické NNO, podnikatelské a nepodnikatelské subjekty)

Indikátory:

Celková plocha dotčená realizací opatření na podporu lokalit soustavy Natura 2000, ZCHÚ a biodiverzity. (ha)
Plocha revitalizovaného území (ha)
Celková výměra realizovaných ekologických opatření (ha)
Podíl zemědělské půdy pod závazkem opatření podporující zlepšení biodiverzity

Inovace:

Přirozená tvorba prvků USES řízenou samoobnovou
obnova specifického úhorového hospodaření v cenných lokalitách a biopásy

Opatření:

- *Péče o vzácné druhy (ve volné krajině i urbanizovaném prostředí) a jejich biotopy vč. obnovy a tvorby těchto biotopů)*
- *Péče o cenná stanoviště a jejich obnova a tvorba*
- *Prevence šíření a omezování výskytu invazních druhů*
- *Předcházení, minimalizace a náprava škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů na majetku*
- *Zajišťování péče o zvláště chráněná území (ZCHÚ) i lokality soustavy Natura 2000*
- *Budování a údržba návštěvnické infrastruktury v ZCHÚ a území soustavy NATURA 2000*
- *Podpora odborného vzdělávání a získávání dovedností PRV*
- *monitoring vzácných rostlinných a živočišných druhů, neživé přírody a mapování přírodně zajímavých lokalit a iniciace zákonné ochrany přírodně hodnotných druhů, jedinců a lokalit (chránění živočichové, památné stromy, významné krajinné prvky, prvky neživé přírody apod.) a péče o ně*
- *právní a odborné poradenství, bezprostředně související s výše uvedenými aktivitami*

Vazby: prioritní vazba s Cílem Podpora ekologického zemědělství a Cílem Rozvoj turistické vybavenosti

Specifický cíl: Obnova vodního hospodářství v krajině a využití vodního potenciálu k eliminaci hrozeb

Problém zadržování vody v krajině je pro oblast Strážnicka prioritní a bude řešen komplexně. Budou podporovány vzdělávací aktivity, studie a realizace na toto téma ve vztahu k tématu sucha a eroze. **Cílem je podpora vlastníků při budování udržitelného rozvoje sítě nádrží a rybníků**

Indikátory:

Celková výměra realizovaných vodohospodářských opatření (ha)
Celková výměra realizovaných protierozních opatření (ha)

Inovace:

- Přírozená tvorba vodních prvků v krajině řízenou samoobnovou
- Využití dočišťovacích schopností biomasy pro kvalitu vody

Opatření:

- *Realizace přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu, a adaptaci na změnu klimatu.*
- *Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí a na vodu vázaných ekosystémů.*
- *Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností*
- 5. zpracování strategických, výzkumných, analytických a rozvojových dokumentů a studií, vztahujících se k výše uvedeným aktivitám, poradenství v této oblasti
- 6. budování suchých poldrů a dalších protipovodňových opatření
- 8. osvěta v oblasti protipovodňových opatření a hospodaření s vodou v krajině
- 9. revitalizace rybníků a vodních nádrží

prioritní vazba s Cílem Ochrana biodiversity a Cílem Rozvoj turistické vybavenosti

Specifický cíl: Podpora ekologického zemědělství

Ekologické zemědělství je určitou šancí pro malozemědělce a mladé lidi především ve stabilizovaných částech území, které jsou v CHKO a oblastech NATURA. Budou podporovány projekty na vzdělávání i konkrétní realizace a ve vazbě s dalšími cíly i aktivity vzdělávací a marketingové. Cílem je zapojit mladé lidi s inovativními nápady a podpořit i související výroby tradičních výrobků

Indikátory:

Plocha (ha) podporovaná v rámci agroenvironmentálních a klimatických opatření
Plocha (ha) zachování postupů ekologického hospodaření
Počet účastníků vzdělávacích akcí

Inovace:

vytvoření manuálu pro začínající malozemědělce pro naše území
uvedení na trh ekologické produkty pro místní trh a návštěvníky
obnova pastevevství na jihu Bílých Karpat.

Opatření:

- *Zajišťování péče o zvláště chráněná území (ZCHÚ) i lokality soustavy Natura 2000*
- *Budování a údržba návštěvnické infrastruktury v ZCHÚ a území soustavy NATURA 2000*
- *Péče o cenná stanoviště a jejich obnova a tvorba*
- *Prevence šíření a omezování výskytu invazních druhů*
- *Podpora investic v zemědělských podnicích PRV,*
- *Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností*

Specifický cíl: Obnova sadařské a vinařské tradice

Sadařství a vinařství je stále nedostatečně obnovená aktivita na Strážnicku, která historicky byla velmi významnou složkou života obyvatel. Je potřeba motivovat zájemce a realizovat projekty v této pro sadařství a vinařství specifické oblasti.

Indikátory:

Počet účastníků vzdělávacích akcí

Počet podpořených podniků pro investice v zemědělských podnicích
--

Inovace: produkty ze starých ovocných druhů a odrůd dřevin**Opatření:**

- *Podpora investic v zemědělských podnicích PRV,*
- *motivace veřejnosti k primární i následné svépomocné údržbě dědictví regionu vč. podpory konkrétních aktivit*
- *iniciace nových a podpora již existujících občanských aktivit v této oblasti*
- *zlepšení komunikace a informovanosti mezi NNO, podnikateli a veřejnou správou v oblasti obnovy dědictví regionu*

Specifický cíl: Rozvoj turistické atraktivity a vybavenosti infrastruktury území

Šetrná turistika je možností, jak efektivně využít přidaných hodnot zemědělské aktivity i potenciálů v obci (nevyužité objekty, plochy,..)

Indikátory:

Procento zemědělských podniků s podporou z PRV do investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností (%)
--

Inovace: využití historických objektů a zařízení pro agroturistiku

Opatření:

- *iniciace nových a podpora již existujících občanských aktivit v této oblasti*
- *zlepšení komunikace a informovanosti mezi NNO, podnikateli a veřejnou správou v oblasti obnovy dědictví regionu*
- *Podpora zahájení podnikatelské činnosti pro mladé zemědělce PRV*

Specifický cíl: Zalesňování krajiny

Cílem je podpora a další rozvoj lesních ploch na obecních i soukromých pozemcích, zvyšující ekologickou stabilitu území i zaměstnanost obyvatel.

Indikátory:

Plocha zalesněné půdy (ha)
Počet projektů (investic) vedoucích ke zvýšení odolnosti a ekologické hodnoty lesních ekosystémů

Inovace: využití planých ovocných druhů stromů k zalesňování krajiny, využití dřeva i plodů pro zvěř

Opatření:

- *Realizace přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu, a adaptaci na změnu klimatu.*
- *Podpora zalesňování/zakládání přírodě blízkých lesů.*

Specifický cíl: Udržitelná produkce dřeva

Zavádět šetrné způsoby hospodaření v lesích s kvalitativně vyšším efektem (probírkové hospodaření, zpracování klestu, řízená samoobnova porostů apod.)

Indikátory

Počet účastníků vzdělávacích akcí
Počet subjektů s podporou na investice do lesnické techniky a technologií
Počet projektů s podporou na investice do lesnických technologií pro zpracování/marketing lesnických produktů

Inovace:

- pěstování lesních ovocných dřevin (třešeň, břek, hruška, oskeruše) a využití na specifické výrobky
- výroba nábytku a dalších produktů z místních surovin

Opatření:

- *Realizace přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu, a adaptaci na změnu klimatu.*
- *Podpora údržby přírodě blízkých lesů. 6*

Specifický cíl: Zachování paměti místa, obnova propustnosti krajiny a podpora zakládání krajinných prvků

Indikátory:

Počet síťových projektů
Počet subjektů s podporou pro zemědělskou a lesnickou infrastrukturu
Realizace cest zajišťující zpřístupnění pozemků, zvýšení propustnosti krajiny a její diverzifikaci (km)

Inovace:

Cílená obnova historických a zaniklých stezek a cest v území

Opatření:

- *Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur*
- obnova, budování a ochrana drobných staveb v krajině (křížky, kapličky, zídky, studánky, lavičky, odpočívadla apod.)
- osvětová, informační a vzdělávací činnost v oblasti ochrany a péče o dědictví regionu
- motivace veřejnosti k primární i následné svépomocné údržbě dědictví regionu vč. podpory konkrétních aktivit
- iniciace nových a podpora již existujících občanských aktivit v této oblasti
- zlepšení komunikace a informovanosti mezi NNO, podnikateli a veřejnou správou v oblasti obnovy dědictví regionu
- obnova původních krajinotvorných prvků (zalesnění, deregulace toků, remízky, aleje, rybníky, tůně, travní porosty)
- šetrná údržba krajiny (pastevectví, kosení luk, kosení meziřadí u alejí apod.)
- ekologické aktivity škol včetně vybudování, oprav, nákupu nebo pronájmu potřebného vybavení
- dobrovolnické aktivity se zaměřením na životní prostředí (výsadba stromů, likvidace nepovolených skládek, revitalizace vodních toků apod.)
- vznik a činnost informačních center v oblasti životního prostředí
- rozvoj aktivit souvisejících s MA 21
- propagace, vzdělávání, informační a publikační činnost v oblasti životního prostředí

11.1 Oblast rozvoje 2: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A HOSPODAŘENÍ SE ZDROJI

Cíl: Zachovat kvalitní životní prostředí a zavést šetrné hospodaření se zdroji

Trvale udržitelný rozvoj v dalším období bude záviset také na zavádění úspor a inovací v oblasti ŽP a zdrojů.

Specifický cíl: Šetrné energetické využívání přírodních zdrojů

Strážnicko, jako příhraniční podhorský region má vysoký potenciál na **šetrné energetické využívání přírodních zdrojů** pro obce, občany se zapojením aktivit zemědělců

Indikátory:

Počet podpořených operací spolupráce při vývoji nových produktů, postupů, technologií
Odhadované roční snížení emisí skleníkových plynů
Snížení konečné spotřeby energie u podpořených subjektů
Snížení konečné spotřeby energie v bytových domech
Počet domácností s lepší klasifikací spotřeby energie
Počet domácností se sníženou spotřebou energie

Inovace :

- využití zbytkové biomasy při hospodaření v obcích a krajině

Opatření:

- Snižování energetické náročnosti bydlení s kladným dopadem na ŽP
- likvidace a využívání travního, keřového a stromového bioodpadu
- podpora pěstování a zpracování energetických plodin včetně pořizování strojního vybavení
- zpracování projektové dokumentace a studií k výše uvedeným bodům

Specifický cíl: Snižování energetické náročnosti a využívání alternativních zdrojů energie

Realizovat stavební či technické úpravy vedoucí k úspoře energie (zateplení budov, výměna oken, regulace topných systémů ..) a využívání alternativních zdrojů energie (sluneční záření, tepelné výměníky, biomasa, bioplyn, apod.)

Indikátory:

Ušetřené množství energie z neobnovitelných zdrojů
Snížení emisí PM10 z lokálního vytápění domácností t/rok

Inovace: efektivní a ekologické alternativní zdroje energie v území

Opatření:

- propagace alternativních zdrojů energie formou příkladů
- podpora pěstování a zpracování energetických plodin včetně pořizování strojního vybavení
- tvorba malých domácích fotovoltaických elektráren
- využívání alternativních zdrojů energie
- zpracování studií a projektových dokumentací

Specifický cíl: Efektivní hospodaření s vodou a odpady

V naší energeticky a materiálně náročné společnosti je efektivní hospodaření s vodou a odpady důležitým cílem dalšího rozvoje.

Indikátory:

Kapacita rezervních zdrojů pitné vody (m3)
Zavedení hospodaření s dešťovou vodou na užitkové účely v provozu (objekt)
Navýšení celkového množství materiálově využitého ostatního odpadu(t/rok)
Navýšení množství odpadů zpracovaných v systémech separace a svozu všech odpadů (t/rok)
Navýšení celkového množství energeticky využitých ostatních odpadů (t/rok)
Navýšení množství výrobků připravených k opětovnému použití (t/rok)
Zvýšení využití nebezpečného odpadu (t/rok)
Snížení odpadové náročnosti výroby (t/rok)

Inovace:

- diversifikace zdrojů pitné i užitkové vody
- inovace v separaci a využití odpadů

Opatření:

- výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro užívání dešťové vody,
- modernizace čističek odpadních vod
- výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení zásobování pitnou vodou drobného rozsahu

- aktivity směřující ke kvalitnímu a účinnému třídění odpadů, odstraňování nebezpečných odpadů a likvidaci nepovolených skládek
- stavební či technické úpravy vedoucí k úspoře energie (zateplení budov, výměna oken, regulace topných systémů .)
- zpracování studií a projektových dokumentací

Specifický cíl: Ochrana půdního fondu

Ochrana půdy samotnými zemědělci je na suchem a povodněmi sužovaném Strážnicku prioritní cíl.

Indikátory:

Plocha (ha) podporovaná v rámci agroenvironmentálních a klimatických opatření
Rozloha nových ploch se sníženou erozí (ha)

Inovace: inovativní metody protierozních postupů v orných blocích

Opatření:

- Tvorba protierozních postupů v orných blocích
- Fragmentace orných bloků protierozními opatřeními
- Zakládání protierozních prvků v krajině
- Vzdělávání v této oblasti

11.3. DROBNÉ PODNIKÁNÍ A SLUŽBY

Cíl: Zvýšit zaměstnanost obyvatel v oborech drobného podnikání a služeb vázaných na tradiční výroby a turistiku ve vazně na vhodné inovativní aktivity (e-marketing, výroba designových výrobků, zavádění nových technologií).

Specifický cíl: Rozvoj turistické vybavenosti a infrastruktury území

Turistika na jihu Bílých Karpat je málo rozvinuta v úrovni služeb návštěvníkům, ovšem je zde velký potenciál.

Indikátory:

Počet příjemců (podniků), kteří obdrželi podporu na investice do nezemědělských aktivit
Procento zemědělských podniků s podporou z PRV do investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností
Počet nových pracovních míst
Počet zavedených inovací

Inovace: integrace aktivit v CR do tzv. návštěvnických míst

Opatření:

- výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení ubytovacích (včetně tábořišť a kempů) a stravovacích zařízení
- nákup vybavení pro diverzifikace činnosti zemědělských subjektů
- rozvoj agroturistiky a hipoturistiky

- propagace, inzerce a reklama místních produktů a služeb na regionální, národní i mezinárodní úrovni včetně účasti na prezentačních akcích (veletrhy, výstavy, ochutnávky, semináře, degustace ...) včetně překladů a tlumočení marketingové známky, ochranné známky a průmyslové vzory
- vznik, vybudování a vybavení konzultačních a poradenských center pro zemědělské subjekty

Specifický cíl: Podpora drobných výrobních a služeb ve vazbě na rozvoj turistické infrastruktury

Indikátory:

Počet příjemců (podniků), kteří obdrželi podporu na investice do nezemědělských aktivit
Počet nových pracovních míst
Počet zavedených inovací
Počet účastníků vzdělávacích akcí

Inovace:

vytvoření jednotného managementu CR na Strážnicku

zapojení výrobců do světové sítě Slow food

vytvoření zázemí pro vzdělávací a konferenční pobyty vysokých škol

Opatření:

- výstavba, rekonstrukce a vybavení drobných výrobních a podpora zpracování místních produktů (vinná réva, ovoce, zelenina) a zavádění povinných hygienických standardů
- nákup vybavení pro diverzifikaci činnosti zemědělských subjektů
- výstavba a rekonstrukce budov pro diverzifikaci činnosti zemědělských subjektů
- regenerace a zakládání sadů a plantáží, ovocnářství
- rozvoj agroturistiky
- vytvoření zázemí pro vzdělávací a konferenční pobyty výzkumných pracovišť a vysokých škol
- propagace, inzerce a reklama místních produktů a služeb na regionální, národní i mezinárodní úrovni včetně účasti na prezentačních akcích a jejich pořádání (veletrhy, výstavy, ochutnávky, semináře, ...) včetně překladů a tlumočení marketingové známky, ochranné známky a průmyslové vzory
- vznik, vybudování a vybavení konzultačních a poradenských center pro zemědělské subjekty

Specifický cíl: Podpora regionálních produktů

Strážnicko má bohatou škálu i historii řady regionálních produktů a výrobních, které lze revitalizovat v nové designové kvalitě a technologii. Cílem je zachování stávajících řemesel a obnova některých zaniklých řemesel.

Indikátor:

Počet podpořených podniků pro investice v zemědělských podnicích
Počet nových pracovních míst
Počet zavedených inovací
Počet podniků podpořených v rámci investic do zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
Počet účastníků absolvujících akce se zaměřením na zavádění a předávání inovací

Inovace:

obnova tradičních výrob pro nové designové využití (výrobky ze slámy, proutí, apod.)
zavádění místních produktů do systému kvality místních produktů/domácích výrobků

Opatření:

- výstavba, rekonstrukce a vybavení drobných výroben a podpora zpracování místních produktů (zavádění povinných hygienických standardů)
- nákup vybavení pro diverzifikace činnosti zemědělských subjektů
- výstavba a rekonstrukce budov pro diverzifikaci činnosti zemědělských subjektů

Specifický cíl: Využívání podnikatelských ploch a rozvoj obcí

Ve výrobě a službách, včetně služeb souvisejících s cestovním ruchem je na Strážnicku možné vytvářet nová pracovní místa především v areálech bývalých JZD

Počet podniků, které dostávají podporu pro účely uvádění nových výrobků na trh
Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích
Počet pracovních míst financovaných z programu
Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopů, konferencí a ostatní podobné aktivity

Inovace: Přeměna nevyužitých areálů ZD na víceúčelové zóny podnikání

Opatření:

- obnova a zřízení nových ploch a prostor pro podnikatelské činnosti.
- Podpora zvyšování efektivity práce a způsobů zemědělské výroby
- školení a výchova kvalitních zaměstnanců a podnikatelů, podpora školení a vzdělávání v nových směrech podnikání na venkově
- Zpracování studií využití areálů zemědělských družstev v regionu pro nové využití

Specifický cíl: Podpora mladých zemědělců

Na Strážnicku je dostatek kvalitní půdy pro nové, mladé zemědělce. A široký potenciál na různorodou zemědělskou aktivitu (zemědělství, chov zvířat, ovocnářství vinařství atp. a tím spojené služby, včetně zavádění moderních přístupů.

Indikátory:

Počet účastníků vzdělávacích akcí
Počet podpořených inovativních projektů
Počet nových pracovních míst
Počet nových výrob a výrobků uváděných na trh

Inovace: Nový zemědělský podnikatel

Opatření :

- Podpora zaměstnanosti v zemědělské výrobě
- studie a dokumentace v této oblasti

11. 4. VZDĚLÁVÁNÍ A SOCIÁLNÍ AKTIVITY

Specifický cíl: Podpora multifunkčního využití stávajících školských, kulturních a sportovních zařízení

Na Strážnicku je potřeba cílená podpora pro kvalitativně bohatší a efektivnější využití budov a zařízení ve vlastnictví obcí a organizací. Udržet a provázet akce obnovující či zakládající tradice pro širokou veřejnost.

Indikátory:

Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení (osoby)
Počet podpořených vzdělávacích zařízení
Snížení konečné spotřeby energie ve veřejných budovách GJ/rok

Inovace:

- mimoškolní aktivity dětí a mládeže (vzdělávání lektorů, vybavení), iniciativy dětí a mládeže (dětský parlament, podpora klubové činnosti, dokumentace místní kultury a pamětníků, kurzy řemesel, lidových zvyků a umění ..)
- pracovní skupina pro prezentaci a zavádění konkrétních příkladů úspěšných či zajímavých akcí
- vytvoření zázemí pro vzdělávací a konferenční pobyty vysokých škol
- zajištění centrálního servisu pro pořadatele kulturních a sportovních akcí (půjčení pódia, ozvučení, pomoc s účetnictvím apod.)
- poradenství a pomoc při zakládání spolků

Opatření:

- Rekonstrukce a dostavba mateřských škol, základních škol a školních kuchyní a jídelen včetně obnovy jejich vybavení
- využívání škol pro mimoškolní aktivity
- další vzdělávání pro dospělé a seniory (internet pro seniory, videokavárna, vzdělávání třetího věku, celoživotní vzdělávání)
- činnost mateřských center
- činnost vzdělávacích a školících center
- činnost center pro ekologii a konferenční pobyty vysokých škol

Specifický cíl: Podpora rozvoje ICT technologie

Pro občany podnikatelé a zaměstnance využít moderní technologie pro rozvoj nových služeb a výrob v území.

Indikátory:

Počet pořízených informačních systémů
Nové prvky k zajištění standardů kybernetické bezpečnosti

Inovace : zvýšení dostupnosti Internetu pro celé území MAS Strážnicko.

Opatření:

- Rozvoj ICT technologie veřejné správy IROP
- Zavádění nových technologií (optický kabel)

Specifický cíl: Dostupnost sociálních a zdravotních služeb i v menších obcích

S rozpadem rodin klesá i úroveň sociálních služeb na venkově. Cílem je vytvořit efektivní systém podpory sociálních služeb v obcích.

Indikátory:

Zvýšení kapacity služeb a sociální práce (klienti)
Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci
Zvýšení kapacity služeb a sociální práce
Zvýšení dostupnosti služeb
Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích

Inovace:

nové metody v oblasti sociálních služeb
Zavedení dobrovolnictví v této oblasti

Opatření:

- Modernizace, oprava a výstavba zdravotních středisek, ordinací lékařů a center sociálních služeb
- Vytvoření středisek denních aktivit pro seniory
- Výstavba a obnova sociálních bytů pro sociálně slabé
- Tvorba sociálních podniků

11. 5. KOMPLEXNÍ ROZVOJ ÚZEMÍ

Cíl: Koordinovaný rozvoj území v dobré spolupráci obcí, institucí, podnikatelů a spolků
Rozvoj území zajišťovat koordinovaně metodou LEADER v dlouhodobém pohledu na dopady aktivit a jejich možnou integraci se zaváděním inovací.

Specifický cíl: Zvýšení atraktivnosti, přehlednosti a bezpečnosti v obcích

Revitalizace funkčních ploch veřejných prostranství a prvků sídelní zeleně. Aktivity zaměřené na zajištění obyvatel proti náhlým katastrofám a rizikům IROP

Indikátory:

Zvýšení kapacity nových a modernizovaných budov a prostor sloužících složkám IZS
Počet nových a modernizovaných budov a prostor sloužících složkám
Počet nové techniky a věcných prostředků složek IZS
Snižování kriminality v posledních letech

Inovace: zavádění nových technologií v oblasti veřejné bezpečnosti

Opatření:

- Příprava nových pozemků a rozšíření ploch pro bytovou výstavbu rodinných domů
- Revitalizace a obnova veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu
- Výstavba a pravidelná udržování protipovodňových opatření
- Obnova budov (zbrojnic) a techniky hasičských sborů a městské policie v obcích
- Vytvoření kamerových bezpečnostních systémů pro dopravu a služby v obcích
- *Aktivita zaměřené na zajištění obyvatel proti náhlým katastrofám a rizikům*
- *Podpora demonstračních činností a informačních akcí*

Specifický cíl: Systémová podpora obnovy bytového fondu Strážnicka

Systémová podpora obnovy bytového fondu Strážnicka je nutná ke snížení energetické náročnosti bydlení.

Indikátory:

Nárůst kapacity sociálních bytů a ubytování inkluzivního charakteru
Odhadované roční snížení emisí skleníkových plynů
Snížení konečné spotřeby energie u podpořených subjektů
Snížení konečné spotřeby energie v bytových domech
Počet domácností s lepší klasifikací spotřeby energie
Počet domácností se sníženou spotřebou energie

Inovace: využití místních materiálů pro izolace a snížení energetické náročnosti

Opatření-

- **Rekonstrukce budov stávajícího bytového fondu(zateplování, výměna oken, nové typy vytápění, výměna osvětlení za LED osvětlení)**
- Modernizace veřejného osvětlení (LED lampy)
- Vytápění biomasou – výměna kotlů, rozvody energie, energeticky úsporná opatření u napojených objektů
- Využití kogenerace, fotovoltaiky (veřejné osvětlení, koupaliště, veřejné prostranství)

Specifický cíl: Podpora šetrné formy dopravy

Využití bezmotorové dopravy při dojížděcí za prací a službami a pro turistiku je přínosná z hlediska principů CHKO i místních samospráv.

Indikátory:

Podíl cyklistiky na přepravních výkonech %
Délka nově vybudovaných tras cyklostezek a cyklotras km
Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras km

Inovace: víceúčelové cyklotrasy pro místní i návštěvníky

Opatření:

- budování, obnova a rekonstrukce cyklotras včetně odpočívadel a další způsoby značení v terénu, které usnadní orientaci návštěvníků (např značení turistických cílů, místní informační systémy, apod.)

Specifický cíl: Zlepšování služeb nabízené obcemi

Indikátory:

Počet pořízených informačních systémů
Nové prvky k zajištění standardů kybernetické bezpečnosti

Inovace: E-governement

Opatření:

- Vytvoření multifunkční datové sítě internet po rozvodech kabelové televize,optický kabel
- Rekonstrukce veřejného rozhlasu s využitím nových technologií

Specifický cíl: Celostní rozvoj území a ochrana sídel a krajiny proti nenadálým událostem

Zásadní cíl rozvoje musí být řešen ve spolupráci JMK, ORP, Státní pozemkový úřad – obce

Indikátory:

Celková výměra realizovaných vodohospodářských opatření (ha)
Počet obyvatel chráněných opatřením proti povodním (osoby)
Počet obnovených, vystavěných a rekonstruovaných vodních děl sloužících k povodňové ochraně (ks)
Realizace cest zajišťující zpřístupnění pozemků, zvýšení prostupnosti krajiny a její diverzifikaci (km)
Plocha území pokrytá územním plánem, regulačním plánem a územní studií v km ²
Počet nových územních plánů, regulačních plánů a územních studií
Počet jednoduchých a komplexních pozemkových úprav

Inovace – komplexně řešený rozvoj území

Opatření:

- Komplexní pozemkové úpravy
- zpracování studií a projektových dokumentací
- Výstavba a modernizace protipovodňových opatření (hráze, nádrže atd.)

Specifický cíl: Rozvoj spolupráce s dalšími venkovskými regiony Česka a Evropy

Ve spolupráci s blízkými i vzdálenějšími MAS přinášet příklady dobré praxe a inovace pro území od partnerů, vytvářet síťové aktivity a projekty podporující spolupráci v Evropě.

Indikátory:

Počet účastníků vzdělávacích akcí
Počet spolupracujících subjektů
Počet podpořených inovativních projektů
Počet nových pracovních míst
Počet nových výrob a výrobků uváděných na trh

Inovace – příklady dobré praxe a know how

Opatření:

- Projekty spolupráce MAS v PRV
- Projekty MAS v další přeshraniční spolupráci
- Vzdělávací a školicí aktivity MAS

11.6 SPOLEČNÉ INOVATIVNÍ A INTEGRAČNÍ PRVKY PRO PROSAZOVÁNÍ CÍLŮ

V rámci strategie a její implementace v MAS Strážnicko budou uplatňovány tyto tématiky nespécifické inovativní aktivity :

- tvorba Strategie inovace prokazujeme v těchto aspektech – **zapojení všech složek společnosti** na tvorbě dokumentů s vysokým podílem rozhodování žen, mladých lidí a seniorů;
- realizace a další příprava aktivit s cílem **vedení na trh nových místně specifických výrobků zemědělské a potravinářské výroby** při lepším využívání potenciálu území. V rámci realizovaných projektů dále budou na trh nově či ve větší šíři dodány: místní odrůdová i oblastní cuve vína, bylinné čaje vyráběny komunitním způsobem, produkty z oskeruší, inovativní výrobky z medu, paštiky, perníčky, koláčky podle spec. receptury a jiné.
- příprava aktivit s cílem **vedení na trh nových specifických služeb pro cílové skupiny:**
- multifunkční objekty služeb pro obyvatele (např. knihovna + infocentrum + kavárna, nebo klub matek a místní galerie), nové cíle pro školní a turistické exkurse, nové školní a mimoškolní aktivity pro mládež – např. zapojení do společenských aktivit , regionální trhy výrobců, aukce vín, nové sady, sušárny ovoce a moštárna, komplexní nabídka zimní turistiky, poznávací turistiky a jiné.
- Uplatnění metody **vzájemně kombinující využití přirozených lidských** a finančních zdrojů daného území podporující efektivnější využití stávajícího potenciálu : vícezdrojové financování MAS, podpora mladých vinařů a spolků, komunitní propagace tradičních výrobců, mezigenerační výuka a vzdělávání , systém informačních a návštěvnických míst MAS (kdy v každé obci je veřejnosti a návštěvníkům věnována pozornost), pomoc velkých obcí malým obcím v rámci koordinace společných síťových projektů, zapojení spolků do investičních aktivit obcí i podnikatelů v rámci společných komunitních projektů, při realizacích **jsou upřednostňovány komunitní způsoby realizace** projektů - vždy hmotná investice a na ní vázaná společensky prospěšná akce či aktivita (ve spolupráci s dalšími subjekty), která zakládá tradici
- **propojení mezi ekonomickými odvětvími** v současném hospodářství od sebe oddělenými, zemědělství a potravinářství na místní úrovni, místní národopis a vzdělávání základních škol, turismus a vzdělávání středních škol, informační technologie a starší generace, pěstování lesa a výroba nábytku v místě; údržba venkovské krajiny a ekoturistika, poznávací a konferenční turistika;
- **netradiční způsoby řízení** a zapojení místního obyvatelstva v rozhodovacím procesu
- a realizaci projektů, již samotnou tvorbou strategie **organizací zespoďu** (na principech místní Agendy 21 bottom up), rovnocennými partnery byly všechny složky společnosti, které měli přístup k tvorbě SPL ;: **zvláště cílových skupin** v rozhodovacím procesu: ženy a studenty do plánování rozvoje MAS - internetový projekt, a realizaci projektů - praxe pro studenty středních škol v MAS v síti návštěvnický míst s IT, inovativní způsoby tvorby SPL a řízení MAS (viz kapitola administrativa) ;
- **typově nové akce** zakládající tradici na Strážnicku;
- akce propagující nové **výrobky a produkty** (např. Oskorušobraní), **ekologické projekty** - stavby a hospodaření budov a veřejných zařízení (např. Ekologické hospodaření hotelu Radějov), systém návštěvnických míst, nové kulturní, společenské a sportovní akce a služby;